

Under Dusken

REPORTASJE

Rent rulleblad: Anholdt ni ganger på ni måneder

Åtte år etter Obiora-saken hjemsøkes trondheimspolitiet fremdeles av rasismeanklager

side 22

KULTUR

Miljøskadelig teknologiavhengighet

side 44

NYHET

HF fryser forskningspermisjonene

- Får konsekvenser for undervisningskvaliteten

side 11

Bokhandelens forlis: Akademika er solgt

side 10

14

På oppdrag for Norge

Studentpraktikanten Anders Gjermstad i Malaysia

03	Nyhetskommentar: Dimensjoneringsdebatten
04	Siden sist
06	Nyhet: Europastudier
08	Nyhet: IFUS lagt ned
12	Forskning: Miljøvennelige båter
14	Internasjonalt: Studentpraktikant i Malaysia
16	Dagsorden: Olje, våpen og kunnskap
18	Meninger
22	Aktualitet: Politidiskriminering
28	Portrett: Nina Jensen
34	Småreportasje: Smørekoppen feirer
36	UD 100 år
38	Kulturkommentar: Krimkonflikten
39	Kulturprofil: Yngvild Sve Flikke
40	Kulturnyhet: Isfitrevolusjon
42	Kulturreportasje: Kunststudenter
44	Kulturtegn: Teknologiutvikling
49	Musikk: Listeartikkel
51	Anmeldelse: Tønes
52	Plateanmeldelser
53	Kulturkalender

28 Miljøgeneral Jensen

46 Dansefestival utfordrer

Under Dusken

Singsakerbakken 2E,
7030 Trondheim
Tlf: 993 39 153
E-post: ud@underdusken.no
annonse@underdusken.no

Under Dusken er eit sjølvstendig organ for studentar, utgitt av Studentmediene i Trondheim AS. Under Dusken blir delt ut gratis på lærestader i Trondheim med medlemsrett i Studentersamfundet. Under Dusken kjem ut åtte gongar i semesteret. Redaktøren vel sjølv sin redaksjon.

Under Dusken arbeider etter reglane i Vær Varsam-plakaten for god presseskikk. Dei som føler seg urettmessig ramma av omtale i avisa, vert oppfordra til å kontakte redaksjonen.

facebook.com/underdusken
@UnderDusken

REDAKSJON

REDAKTØR UNDER DUSKEN
Helene Mariussen - Tlf: 993 39 153

ANSVARLEG REDAKTØR
STUDENTMEDIENE I TRONDHEIM AS
Inga Skogvold Rygg - Tlf: 918 23 546

NESTLEDER UNDER DUSKEN
Hanne Christin Våge

NYHETSREDAKTØR
Trine Selle - Tlf: 905 05 239

POLITISK REDAKTØR
Jørgen Benkholt - Tlf: 954 96 291

REPORTASJEREKTAØR
Aksel Borgen - Tlf: 452 10 527

KULTURREDAKTØR
Maria Birkeland Olerud - Tlf: 979 82 692

FOTOREDAKTØR
Eivind Sandodden Kise - Tlf: 454 739 98

GRAFISK ANSVARLIG
Mari Aarsund Klokke

ILLUSTRASJONSSJEF
Kanutte Torsteinsdottir Næss

DEBATTEKTAØR
Erland Årstad - Tlf: 905 53 233

SALGSJEF
Simen Foy - Tlf: 912 43 431

DISTRIBUSJONSANSVARLIG
Fredrik M. Dolve - Tlf: 976 80 792

IT-SJEF
Magnus Kiro - Tlf: 917 48 566

GIJENGSJEF
Maren Kronlund - Tlf: 469 68 063

DAGLIG LEDER
Kaja Felix Sønsliden - Tlf: 993 80 530

DESKERE
Marianne Solheim Rothaug,
Emil Henry Flakk, Kyrre Ryeng, Ida Jønsberg, Synne
Hammervik, Ingunn Mjønnerud, Stine Mari Male

JOURNALISTER
Miriam Nesbø, Finn Brynstad, Ola Krogh Halvorsen,
Siri Overn, Bendik Eriksen, Christian Danielsen, Silje
Strand Lundgren, Eivind Kise, Kristian Aaser, Fredrik
Schjefstad, Tarjei Ofstad, Hanne Våge, Nora Bredoch,
Anette Sivertstøl, Amanda Roland, Hilde Heggstad,
Ida Jønsberg, Hannah Lerfaldet, Linn Evjem, Vera
Kvisgaard, Fredrik Pande, Øystein Fandrem, Aksel
Schreiner Brakestad, Karina Solheim, Vilde Boberg
Svineng og Martin Haraldsen.

FOTOGRAFER
Amalie Stokkan Kristoffersen, Katinka Goffin, Eirik
Vole Rye, Sindre Haugan, Julie Trulsvik Rasmussen,
Mona Melanie Lindseth, Marin Håskjold,
Håvard Karlén og Silje Krager

ILLUSTRATØR
Synøve Daaland, Camilla Dahlstrøm, Trude Telle,
Christian Høkaas og Mariann Stensaas

GRAFISKE MEDARBEIDERE
Nyhet: Ingeborg Fjeldberg, Kristina Jakobsen og
Ingvild Olausen
Reportasje: Andrea Gjerde
Kultur: Sandra Larsson

KORREKTUR
Markus Tobiasen, Emil Flakk, Hanne Christin
Våge, Marvin Bredal Lillehaug, Anders Haval
Tangenes og Ida Lyche, Karolina Lid

FORSIDE
Katinka Goffin

Blomsten synger og bien summer etter

LEDER

Å slå inn åpne dører

I et meningsinnlegg på Dusken.no denne uka kritiserte leder Kirsti Lunde i Studentmållaget i Nidaros oss, for at nynorsken er lite synlig i avisa. Dette er kritikk det er viktig å ta på alvor.

At Norge har to målformer er noe vi skal være stolte av. Det gir språket vårt et mangfold og en uttrykksfrihet det ikke ville hatt dersom vi kun hadde hatt én. For oss i Studentmediene er det derfor viktig at folk får skrive på den målformen de selv føler seg mest komfortabel med, og at begge målformene kommer til uttrykk i avisa.

Lunde mener dette ikke er nok, og at man burde prioritere nynorskjournalister til større saker. Dette blir i mine øyne helt feil. Det er ikke målformen din som skal avgjøre om du får skrive de største sakene - det er evnene dine. Å kvotere inn mennesker på den måten når man i utgangspunktet har likt grunnlag for å gjøre det bra, er ikke noe vi stiller oss bak.

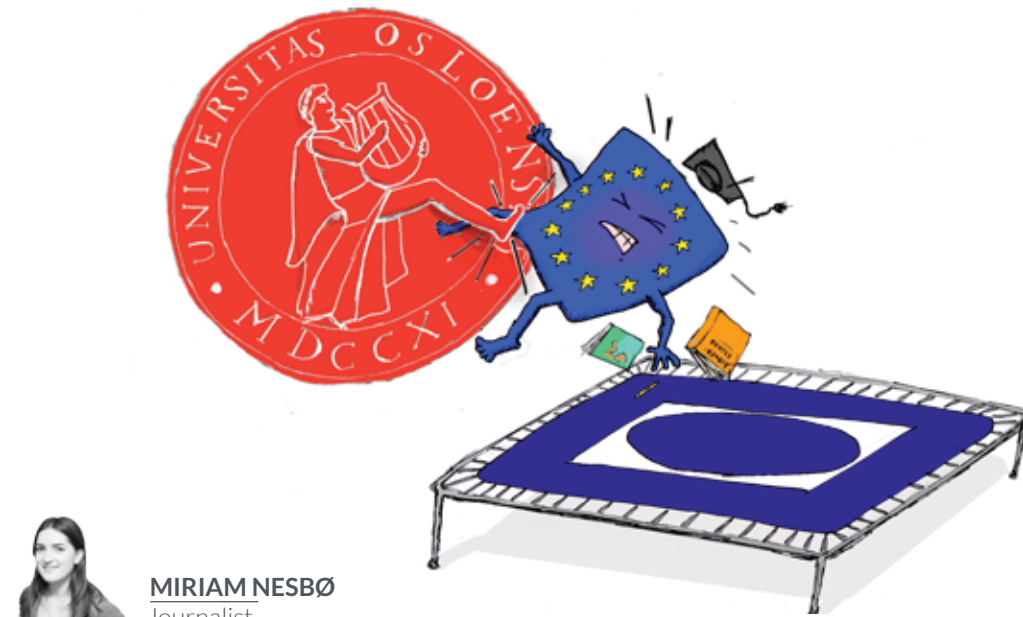
Med våre 14 prosent nynorskbrukere i redaksjonen reflekterer vi landsstatistikken nesten nøyaktig. Jeg regner med Lunde sier seg enig i at dette tallet er lavt, men her er det andre enn oss som har en jobb å gjøre. For eksempel er det i overkant optimistisk å sette hormonelle og umotiverte tenåringer til å lære en andre målform syv år etter at de lærte den første, og forvente at de skal bruke begge aktivt videre.

Vi har selvfølgelig potensial til å gjøre det bedre. Det er vanskelig å være nynorskbruker når den som skal rette på språket ditt ikke kan nynorsk, og flere har nok opplevd at det er enklere å holde seg til bokmål. Her vil vi også gjøre en innsats for å bli bedre framover. Men når hovedreportasjen er det eneste stedet man må samarbeide med andre journalister og alle står fritt til å bruke den målformen de vil, bommer kritikken..

INGA SKOGVOLD RYGG

Svekker Norge, styrker NTNU

EU er den viktigste handelspartneren vår, og kunnskapsnivået om EU er for lavt. Derfor er det merkelig at de vil legge ned europastudier ved Universitetet i Oslo (UiO), heller enn å videreutvikle det.

Illustrasjon: Christian Høkaas

MIRIAM NESBØ
Journalist

KOMMENTAR

«Noen bør si høyt og tydelig at en slik avgjørelse vil være til skade for vårt samfunn, våre interesser og vårt demokrati», sier Pål Friisvold på sin blogg, som reaksjon på en mulig nedleggelse av europastudier ved UiO. Ja, Pål Friisvold har til tider en ekstrem retorikk, men i dette tilfellet overdriver han ikke. En god norsk europapolitikk, der vi får mer ut av EØS-avtalen enn vi gir, er avhengig av kunnskap og interesse om fagfeltet. Hvordan skal man kunne ta tak i et problem, eller bli hørt når en ikke har folk som forstår prosessene i EU?

Lavt kunnskapsnivå

Vi står utenfor det gode selskap, men det betyr ikke at det er umulig å utnytte avtalen vi har best mulig. Så neste gang vi står og klager over en sak i VG der de forteller om at det tredje postdirektivet kommer til å ta livet av distriktene våre, bør vi heller klage over at vi ikke hadde nok folk i gangene i Brussel for tre år siden da direktivet ble formulert. For det er i Brussel vi kan, og skal være til stede. Vi skal ha kontroll over hvilke direktiver som vil påvirke Norge og være

til stede tidlig i beslutningsprosessen for å påvirke denne i en retning som passer bedre inn i vårt samfunn.

Kun fagfolk «kjemper for livet»

I Norges Offentlige Utredningers (NOU) rapport 2012:2, «Utenfor og innenfor. Norges avtaler med EU», så vi at kunnskapsnivået om EU er lavt i Norge. Dette er en av grunnene til at det stort sett er europavitere og studenter ved europastudier som tror en nedleggelse vil være negativt. Verken politikere, og i alle fall ikke journalister, fokuserer særlig på EU. Jeg er selv en europastudent, og jeg liker ikke utviklingen jeg ser. Selvsagt er det klart at en ikke kan sitte og se på at et studium med lave søkertall og lav gjennomføringsprosent får holde på som det vil. Men i slike tilfeller er det viktig å holde seg til ønsket om mer kunnskap om EU, og mer tverrfaglighet. Det vil si å gi unge program som europastudier i Oslo rom til å vokse. Rom ble ikke bygd på en dag, men det ble ikke legevitenenskapen heller.

Styrker NTNUs posisjon

Instituttleder Dag Harald Claes ved

institutt for statsvitenskap ved UiO, legger lave søkertall og lav fullføringsprosent til grunne for en mulig nedleggelse. En nedleggelse er noe som klart går i mot UiOs strategi om tverrfaglighet. Professor i europastudier Kristian Steinnes ved NTNU mener at en nedleggelse ved UiO kan svekke kunnskapen i Norge, men at det også paradoksalt nok kan styrke NTNUs posisjon innen faget.

Spredning av fagmiljøene

Europastudier ved NTNU har i utgangspunktet et sterkt og godt strukturert program, med en rekke fag som er spesialisert for europastudier, og et årsstudium med et fremmedspråk innbakt i graden. Et resultat av en nedleggelse i Oslo virker derfor å styrke miljøet i Trondheim, mens det vil svekke det gryende miljøet i Oslo. Det vil på sikt utfordre spredningen av fagmiljøene og forskningen, noe som er negativt i henhold til å oppfylle regjeringens ønske om mer kunnskap om EU.

mirinesb@underdusken.no

NYHET

Siden SIST:

Arkivfoto: Marius Flatås

Psykologene vil flytte til Øya

I forrige uke tillyste Psykologisk fagutvalg et møte hvor man diskuterte hvor instituttet hører hjemme. Utgangspunktet er ekstrem trangboddhet på Dragvoll. Med sine 100 ansatte og 1 200 studenter, lider «kjempeinstituttet» mest. Leder ved Psykologisk institutt, Magne Flaten kommer fra en tilsvarende stilling ved Universitetet i Tromsø. Der var han sentral i dette instituttets flytting til Helsevitenskapelig fakultet ved UiT. Flaten er på ingen måte fremmed for en tilsvarende flytteoperasjon her ved NTNU.

– Men dette har to sider – hvor vi hører hjemme organisatorisk, og hvor vi bør være rent fysisk. Man kan godt tenke seg at vi flytter inn i det som foreløpig har fått navnet Psykiatribygget på Øya, samtidig som vi beholder tilknytningen til SVT-fakultetet, sier han.

Sensuren blir blind for alle

Regjeringen har vedtatt at alle utdanningsinstitusjoner skal praktisere blind sensur.

– Rettferdig og lik behandling av klager på sensur er viktig for å ha tillit til systemet. Nå blir den beste løsningen spredd til alle institusjonene i landet. Studenter i Norge og deres rettssikkerhet blir vinnerne med dette grepet, sier nestleder i Norsk Studentorganisasjon André Almås Christiansen i en pressemelding.

I dag er det mulig for institusjonene å selv velge hvilken dokumentasjon som skal følge med ved ny sensurering etter klage over karaktervedtak. Institusjonene kan enten velge en ordning hvor klagesensor er orientert om opprinnelig karakter, eller en ordning hvor klagesensor ikke er kjent med denne karakteren, såkalt «blind sensur». Dette blir nå endret, og blind sensur blir standarden. I Trondheim opererer både NTNU og HiST med «blind sensur», mens BI er en av institusjonene som nå må endre praksis.

Ny leder i Velferdstinget

26. mars ble den nye ledelsen for velferdstinget valgt. 18 representanter fra NTNU, HiST, DMMH og BI kunne stemme ved valget. Etter en utspørring i Rådssalen på Gløshaugen, ble til slutt Anna Finstad valgt som ny leder.

Finstad pekte på boligmangelen og det psykososiale tilbudet til studentene i Trondheim som sine viktigste saker.

Dusken.no har i det siste skrevet om psykisk helse blant norske studenter. I Studentenes helse- og trivselsundersøkelse (Shot) fra 2010 rapporterte 14 prosent av studentene om alvorlige psykiske plager.

– Psykisk helse er på toppen av min prioriteringsliste. Vi ser en økning i psykiske problemer blant studentene, og dette blir svært viktig. Shot 2014 kan bli et viktig verktøy for å kartlegge velferden til studentene i Trondheim.

UD FOR

75
ÅR
SIDEN

Bort fra syndens pøl hvor alkoholen og kvinnen ødelegger mannen. Ikke no jentefjas, nei, den rene skire sunnheten. Ulvehyl om natta. Brusende ungbloed i blå årer. Mannesvette og tåjam.

25
ÅR
SIDEN

Man forsker fram griser uten øyne, slik at omgivelsene ikke skal distrahere dem. Dermed kan grisene konsentrere seg om det de er født til å gjøre: bli fete raskest mulig. Kyr blir belemret med så store jur at de nærmest må henge i stropper i taket.

10
ÅR
SIDEN

Vi kjenner alle følelsen av at det sitrer i kroppen. Den ubestemmelige stemningen som gjennomsyrer kroppen sånn omtrent når småfrøkene begynner å ta av seg plagg etter plagg. Når vi gutter takker høyere makter for lårkorte skjort. Skjort som blir kortere og kortere for hvert år som går.

Besøk vår spesialbutikk for klatring ved Gamle Bybro

- Norges garantert beste pris på Klatrepakke
- Trondheims største utvalg
- Vi tilbyr også skred og padlekurs

Åpningstider 11-17.45 (16)

www.ute.no

NYE UTE-HALLEN

En av Norges flotteste klatrehaller med vegger på 17, 16, 13 og 11m og mer enn 130 ulike ruter. Trondheims tauklatrehall ligger naturskjønt til ved Ladehammeren.

- Klatrekurs hver uke
- Mer enn 140 ruter
- Årskort m. stud. rabatt

Novellekonkurranse

Studentmediene i Trondheim arrangerer en novellekonkurranse for studenter i Trondheim.

Vinneren får novellen publisert i Under Dusken. Alle korte og konsise bidrag ønskes velkommen.

Send inn ditt bidrag til
novelle@studentmediene.no/
Singsakerbakken 2, innen 9.mai.

Merk med:
"Bidrag til novellekonkurranse"

Den beste novellen
kåres i samråd med
litteraturviter Petter Aaslestad

Studentmediene
i Trondheim

NTNU får europamonopol

Europastudier vurderes lagt ned ved UiO på grunn av lave søkertall. Samtidig går debatten på NTNU om ressursbruk og effektivitet av europastudiet.

► DIMENSJONERING

TEKST: Finn Brynstad
FOTO: Silje Krager

Den 19. mars vedtok fakultetsledelsen til Det samfunnsvitenskapelige fakultet ved Universitetet i Oslo (UiO) å legge ned europastudier. Avgjørelsen blir begrunnet med synkende søkertall. NTNU blir da de eneste i Norge som

tilbyr studieretningen.

NSO: Ikke tjent med små fagmiljø

Kunnskapsdepartementet (KD) har satt konkrete grenser for størrelser på studieretninger: nedleggelse ved 10 studenter, vurdert nedleggelse ved 20. Leder Ola Magnussen Rydje i Norsk studentorganisasjon støtter opp under beslutningen.

– KD har ikke et like stort fokus på studenttall som debatten kan gi inntrykk av. De vil at studiestedene vil gjøre en omfattende vurdering, og

basere avgjørelsene på den. Forskjellene fra slik det er nå kan betviles. I praksis vil ikke halvparten av masterprogrammene legges ned, slik det kan ha blitt fremstilt, sier han.

Rydje er også en tilhenger av konsentrasjon av fagmiljø.

– Slik situasjonen er i dag vil generelt alle holde på med det de gjør, og ingen vil dele. Fagmiljøene er spredt, og det er Norge ikke tjent med. I framtiden må man ta et standpunkt, noen må slå seg sammen og noen må legge ned. Man må finne ut hvor fagmiljøene bør

konsentreres. Universitetene må finne ut hvor sine respektive styrker ligger, og samle miljøene der, sier han.

NTNU vinner, Norge taper

Professor i Europastudier Kristian Steinnes ved NTNU sier at NTNU paradoksalt kan tjene på nedleggelsen i Oslo.

– Studenter søker seg dit tilbudet de er ute etter eksisterer. Når NTNU står som tilbyder av europastudier kan studiet bli mer attraktivt. Tilbudet NTNU gir fremstår også som godt strukturert.

KVALITET: Førsteamanuensis i latin Thea Selliaas Thorsen ved NTNU mener at det må jobbes kontinuerlig for å sikre kvaliteten som arbeidslivet etterspør.

Steinnes er likevel bekymret for at nedleggelsen ved UiO kan få konsekvenser for Norge.

– Kunnskapen som blir gitt i europastudier er veldig viktig. Norge er avhengige av Europa, blant annet gjennom handel og kulturelle relasjoner. Når færre studieplasser blir tilbudt kan færre bli utdannet. Kompetansen kan bli svekket, og det er uheldig.

Defensivt fra UiO

Prodekan Bjørn Erik Rasch ved det samfunnsvitenskapelige fakultet ved UiO sier at nedleggelsen er basert på mange faktorer. Han forteller at universitetet har foretatt en evaluering av alle tverrfaglige bachelorprogrammer de

tilbyr.

– Vi fikk dokumentert søkning, gjennomføring, profil og en rekke andre forhold. En ting vi erkjenner er at noen av de tverrfaglige programmene er svært populære, og et stort antall søkere får ikke opptak, sier han.

Rasch mener at nedleggelsen ikke vil gå utover studentene eller fagmiljøene.

– Studenter som allerede er tatt opp vil få fullføre løpene sine, samtidig som nedleggelsen ikke vil påvirke muligheten til å ta europafag. Nedleggelsen vil heller ikke ha betydning for miljøene som driver forskning og undervisning om Europa, sier han. **UD**

ud@underdusken.no

Småfagenes usikre framtid

Ved Humanistisk fakultet er skjebnen til flere av retningene uviss. Professor i filosofi Bjørn Kåre Myskja ved NTNU har markert seg i debatten tidligere, og sier man må klargjøre prioriteringene sine.

– Man må ta en vurdering på hva slags undervisning man vil ha, og hvor man vil ha den. Tradisjonen her i Norge er at mange av de samme studieretningene eksisterer ved flere læringssteder. Det er ikke selvsagt at alt skal undervises overalt.

Myskja sier også at fokuset på tall er usunt.

– Enkelte studier, særlig de grunnlagsorienterte, trenger ikke mange studenter for å sikre godt læringsutbytte. Andre studier, deriblant profesjonsstudier, trenger flere studenter for å gi nok utbytte, sier han.

Førsteamanuensis i latin Thea Selliaas Thorsen ved NTNU er også engasjert i debatten om småfagenes framtid. Hun sier at problematikken går på hvor man kan få mest mulig

ut av ressursene.

– Det er viktig å se på hvert enkelt fag, og se hvordan ressursbruken er. Små fag kan ha en god ressursbruk hvis de er riktig dimensjonert. På den andre siden øker for eksempel tverrfaglige studieprogram tilbudet, men også ressursbruken, uten at studentpopulasjonen nødvendigvis øker.

Thorsen sier også at kommunikasjon mellom studenter, departement og lærested er viktig.

– Størrelsesgrensene som er foreslått tror jeg kommer etter ønske fra studentene. De fleste vil jo ha et fellesskap der hvor de studerer. Samtidig må det kontinuerlig jobbes for å synliggjøre studieretningers kvaliteter med hensyn til både hva studentene og arbeidslivet har behov for, sier Thorsen. **UD**

ud@underdusken.no

Populært norskkurs legges ned

Innføringsemne for internasjonale studenter (Ifus) har siden 1984 vært et konsentrert norskkurs, hvor internasjonale studenter har lært norsk i løpet av et år. Nå legges kurset ned.

LYNKURS: Musikkteknologistudenten Mathieu Lacroix lærte norsk på et år med Ifus-kurset.

UTDANNING

TEKST OG FOTO: Ola Krogh Halvorsen

For å gi internasjonale studenter muligheten til å ta emner ved NTNU på norsk, har Institutt for språk og litteratur siden 1984 hatt et fulltidsstudium på to semester, hvor internasjonale studenter har fått en intensiv innføring i norsk.

Det blir fortsatt holdt trinndelte norskkurs på NTNU, men ingen har det samme omfanget eller den samme intensiteten som Ifus.

Musikkteknologistudenten Mathieu Lacroix har selv tatt Ifus-kurset, og understreker hvor viktig det er med et godt tilbud for opplæring i norsk.

– Man lærer språk mye bedre med intensiv undervisning. Et språk er ikke noe som læres uten stor innsats. Det er synd at internasjonale studenter som gjerne vil lære seg norsk, mister denne

muligheten, sier Lacroix.

Gir flere studieplasser

Som internasjonal student reduserer språkbarrieren mange av mulighetene for valg av studieemner og -program.

– Ifus er en døråpner for internasjonale studenter som vil studere i Trondheim. Ikke bare får man muligheten til å ta flere studieprogrammer når man kan norsk, man får også et veldig nyttig redskap for å integrere seg i samfunnet, sier Lacroix.

Universitetslektor Lill Kristin Kiabakaya ved Institutt for språk og litteratur har tidligere vært faglærer for kurset.

– Vi har veldig gode erfaringer med Ifus. Pedagogisk sett er det optimalt at studentene kan konsentrere seg om norskstudiet i ett helt studieår, sier Kiabakaya.

Grunnet knappe ressurser blir ikke alle internasjonale studenter tilbudt

norskkurs. Høsten 2013 var det 911 søkere på 615 kursplasser.

– En nedleggelse av Ifus vil føre til en bedre ressursutnyttelse av lærerkrefte ved norskseksjonen, og dermed kan vi tilby noen flere kurs, sier Kiabakaya.

Engelsk som undervisningsspråk
Seksjonssjef Hilde Skeie for Internasjonal seksjon arbeidet selv med Ifus-kurset etter oppstarten i 1984.

– Dette norskkurset var i utgangspunktet opprettet for å lære utenlandske mastergradsstudenter norsk, siden all undervisningen var på norsk, sier Skeie.

I løpet av de siste 30 årene har engelsk i langt større grad tatt over som undervisningsspråk på masternivå.

– Vi ser at behovet for å lære norsk for å kunne ta emner på masternivå har sunket kraftig, og dermed svekkes også behovet for Ifus-kurset, sier Skeie. **UD**
ud@underdusken.no

DIN
LINJeforening

Online

Tidlig mandag morgen samles hovedstyret i Online, informatikkstudentenes linjeforening, for sitt siste styremøte før et nytt skal velges inn allerede neste dag. Selv om det er mye som skal diskuteres, starter møtet med bursdagssang og bursdagskake. Det viser seg at det er rett dag å komme på besøk på likevel.

Omstridt alder

Linjeforeningen ble opprettet i 1985, men det har ikke alltid vært sånn. På grunn av store forvirringer og kontrabeskjeder feiret Online 25-årsjubileumet sitt på 26-årsdagen. Organisasjonen har nå fått større kontroll, og i løpet av de siste fem årene har de vokst fra å være en anonym linjeforening, til å bli en av de mest anerkjente ved NTNU.

Tradisjoner

Ett av årets høydepunkter er blåturen. Da vet ingen, bortsett fra bussjåføren og arrangementsansvarlig, hva som er destinasjonen. Vel framme skal oppgaver løses og minner skapes (og kanskje glemmes). Selv om Online verner om detaljene høres det upåklagelig morsomt ut. Like hemmelighetsfulle er de om opptaksprøven, men de lover med hånden på hjertet at det verken skal spises innvoller eller bades i fiskeslo.

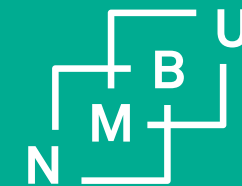
Storstuen

Stort sett skiller ikke linjeforeninger seg veldig mye fra hverandre, men det er alltid noe som er karakteristisk for hver enkelt. Leder Sverre J. Bjørke trekker fram linjeforeningskontoret som Online sin styrke. Kontoret er deres storstue, og der er alle medlemmene velkomne på kaffe, te og kaker.

Høyt elsket

Hovedstyret trekker også fram at Online ikke blir hatet av noen andre linjeforeninger, og at de alltid blir invitert på andres arrangementer. – Abakus er de som kanskje burde hatet oss, men de elsker oss, utbryter én av styremedlemmene.

TEKST: Siri Overn

Norges miljø- og
biovitenskapelige
universitet

En to-årig master ved NMBU gir gode jobbutsikter!

Søk innen 1. juni 2014 (lokalt opptak)

nmbu.no

Studere på Svalbard?

Universitetssenteret på Svalbard tilbyr studier i
biologi, geologi, geofysikk og teknologi

Søknadsfrist: 15. april
Mer info: www.unis.no

UNIS
The University Centre in Svalbard

Bokhandelens forlis

Studentsamskipnadene har ikke greid å få Akademika til å gå rundt. En kommersiell aktør skal prøve å snu skuta.

FYSISK BOKHANDEL: En privat aktør har kjøpt Akademika. Selskapet sier at de skal fortsette med fysisk bokhandel på campus, men presiserer at det skal gå i pluss. Grunnen til salget var dundrende underskudd.

► CAMPUS

TEKST: **Bendik Eriksen**
FOTO: **Amalie Stokkan Kristoffersen**

Studentsamskipnadene i Trondheim (SiT og Oslo (SiO) har solgt Akademika til den kommersielle aktøren Vigmostad & Bjørke AS. Akademika har lenge kjempet en forgjeves kamp mot digitaliseringens inntog i studiehverdagen. Filosofiprofessor Bjørn Myskja ved NTNU mener at studenter og ansatte ikke må glemme sin egen rolle i salget av Akademika. Årsaken til salget var sviktende inntekter fordi studenter og ansatte har brukt andre kjøpskanaler enn butikkene på campus.

– Vi er delvis medansvarlige for den situasjonen vi nå befinner oss i, studenter og ansatte har kjøpt mye over nettet og har derfor bidratt til svikten i inntekter. Om vi vil holde liv i butikkene

på campus, må vi også benytte oss av tilbudet de leverer. Vi har på et vis malt oss selv inn i et hjørne, sier han.

Potensiell tragedie
Myskja forteller at han synes det er en tragedie og et stort tap for student- og fagmiljøet, om fysiske bokhandlere på campus forsvinner.

– Det er viktig at bokhandelen på campus opprettholdes. Den skaper et levende miljø, og fungerer som en møteplass mellom ansatte og studenter. Bokhandelen er en viktig del av infrastrukturen. Man er ikke et ordentlig universitet om man ikke har bokhandel på campus, sier han.

Myskja mener også at det er like greit at Studentsamskipnadene bruker mer av tiden sin til andre ansvarsområder, og overlater drift av bokhandlene til en aktør med større forutsetninger for å gjøre det på en god måte.

– Jeg tror at Studentsamskipnaden må innse hva som er viktigst for dem.

Hvis bokhandelen tærer på ressursene, kan det gjøre andre deler av driften, som velferd og bolig, dyrere. En større bedrift med bedre systemer og kompetanse, har større mulighet for å drive butikkene på campus på en god måte, sier han.

Pengesluk
Avtroppende leder Vilde Coward ved Velferdstinget beskriver Akademika som et pengesluk som har stjålet ressurser og krefter fra andre ansvarsområder.

– Det er ingen hemmelighet at Akademika lenge har gått med underskudd. Vi har prøvd vårt beste for å få det til å gå rundt, men dette har gitt SiT og SiO økonomiske problemer, sier hun.

Coward forklarer at Studentsamskipnaden ikke har størrelse eller ressurser nok for å kjempe mot digitalisering og forsvare bokhandel på campus

– Studentsamskipnaden har ikke de samme mulighetene for å støtte med kapitalinnskudd som et stort og privat

forlag har. Bokhandlere nasjonalt og internasjonalt sliter med å konkurrere mot den nye internetthverdagen. Akademika har ikke solgt like mye som vi trodde, og har ikke klart å konkurrere med selskaper som Amazon, sier hun.

Coward har håp om fortsatt bokhandel på campus. Hun tror at de fleste studenter foretrekker å lese på papir. Samtidig peker hun på viktigheten av bokhandelen som en arena for møter og samarbeid.

– Jeg tror at flertallet ønsker å lese bøker på papir og ikke fra en skjerm. Bokhandel på campus er viktig for å etablere nærhet til studentene og samarbeid mellom institusjonene og bedriften. Jeg tror ikke den fysiske bokhandelen vil forsvinne, sier hun.

Coward forteller at man må ha i bakhodet at en kommersiell bedrift vil ha andre insentiver enn studentsamskipnadene.

– Skipnaden hadde som mål å få bedriften til å gå rundt. En kommersiell aktør vil tjene penger, de vil ikke gidde å drive Akademika på campus om de ikke går i overskudd, sier hun.

Satsing på campus
Forlegger og eier Arnstein Bjørke ved forlaget Vigmostad & Bjørke AS, som nå har kjøpt Akademika, forteller at de skal satse på fysisk butikk på campus, og gjøre dette til et attraktivt tilbud for studentene. Han presiserer også at de har planer om å hente ut fortjeneste fra dette prosjektet.

– Vi er opptatt av best mulig butikktilbud for studentene. Vi skal gjøre fysisk butikk til det foretrukne alternativet, samtidig som det skal gå i pluss. Vi har planer om å være på campus lenge, sier han.

Bjørke sier at det var Studentsamskipnadene som tok avgjørelsen om salget, og at dette ikke var snakk om noen offensiv oppkjøpsstrategi.

– Skipnadene ga beskjed om at de ikke ville være eiere lengre. Da grep vi muligheten til å drive bokhandel på campus videre. Vi har nettverket, systemene og kanalene som er nødvendige for å drive dette på en god måte som gagnar studentene, sier han. **UD**

ud@underdusken.no

HF fryser forskningspermisjonene

I 2015 vil ingen ansatte ved NTNUs humanistiske fakultet (HF) få innvilget forskningstermin. Ledelse, studenter og ansatte strides om hva som blir konsekvensene for studie- og fagmiljøet.

► UTDANNING

TEKST: **Christian Danielsen**
FOTO: **Sindre Haugan**

HF har over lengre tid hatt problemer med å tjene nok både på studier og publiseringspoeng. Fra høsten av innfører derfor fakultetet en ny bachelorstruktur som skal få ned frafallsprosenten.

Nå har faktultetsledelsen også besluttet

for kunst- og medievitenskap og sitter i fakultetsstyret ved HF. Hun hadde selv forskningspermisjon i 2013 og stiller seg kritisk til vedtaket som nå har blitt fattet av ledelsen.

– Forskningsterminer er svært viktig for utviklingen av fagkompetansen til de ansatte. Mange bruker hele eller deler av permisjonene til å reise ut, og samarbeid og internasjonalisering er et viktig mål for NTNU, sier Gjelsvik.

Dekan Børresen svarer på kritikken ved å påpeke at alternativet var å lyse ut relativt få forskningsterminer og samtidig redusere midlene som settes av til ulike tiltak innen forskning.

– Fakultetet har valgt å opprettholde de andre ordningene som bidrar til publisering, deriblant «såmidler» for å støtte planlagte og pågående prosjekter, publiseringstøtte, midler til konferanser og workshops. Dette er i overensstemmelse med tilbakemeldingene fra blant annet dekanatets møter på instituttene, forklarer Børresen.

Gjelsvik er ikke av samme oppfatning, og mener at færre tildelinger og strengere krav til å få innvilget forskningstermin hadde vært et bedre innsparingstiltak.

– Faglig ansatte har på papiret 47 prosent av sin arbeidstid til forskning, men i praksis fungerer dette ikke på grunn av den store arbeidsbyrden. Muligheten for å søke forskningsterminer åpner for mer sammenhengende forskningstid og høyere forskningsambisjoner hos de ansatte, sier Gjelsvik.

forskningsterminer uheldig, og påpeker at forskningsbasert utdanning krever at de ansatte får tilstrekkelig tid til å forske. Likevel har hun forståelse for at HF er i en krevende økonomisk situasjon og ser på ledelsens beslutning som fornuftig.

– Ledelsen på fakultetet ønsker å ta de store kuttene nå, framfor å spre dem over flere år. På denne måten kommer fakultetet raskt i balanse, og får bygget seg et større økonomisk handlingsrom, hevder Lund.

Studentrepresentanten mener derfor at frysingen av forskningsterminer også kan komme studentene til gode på lang sikt.

– Vi håper at kuttene vil gi fakultetet ressurser til å gjennomføre tiltak for å styrke utdanningskvaliteten, gjennom blant annet økt oppfølging, veiledning og tilbakemelding på obligatoriske oppgaver, sier Lund.

Et svekket fagmiljø
Dekan Børresen sier at fakultetet er klar over at frysingen av forskningsterminer vil kunne gå ut over publiseringsnivået. Samtidig hevder hun at kuttet i permisjoner gir ledelsen mulighet til å beholde andre ordninger som fremmer publisering.

Likevel har flere av de ansatte ved fakultetet uttalt seg kritisk til tiltaket – nettopp fordi det fryktes at et bortfall av permisjonsmulighet vil gjøre NTNU til en mindre attraktiv arbeidsplass for humanioraforskere og med det svekke fagmiljøet ved fakultetet.

HF-dekanen viser imidlertid til at lignende økonomiske snuoperasjoner har blitt gjennomført på fakulteter ved andre universiteter, uten at dette førte til sviktende rekruttering eller forskerflukt.

– Det må også påpekes at HF samtidig med frysing av forskningsterminer og andre sparetiltak, har satt i verk flere tiltak for å styrke forskningen på utvalgte områder, blant annet gjennom spydspiss-satsingen, sier Børresen. **UD**

chridani@underdusken.no

å fjerne mulighetene for forskningspermisjon for de ansatte fram til 2016. Dekan Anne Kristine Børresen forklarer at vedtaket kommer som en følge av fakultetets anstrengte økonomi.

– Frysingen av forskningspermisjoner er et ledd i arbeidet med å redusere underskuddet på fakultetet, og på sikt skape et større handlingsrom for satsing på forskning, sier Børresen.

Kritikk fra egne rekker
Anne Gjelsvik er professor ved Institutt

Miljøvennlige hybrider

Sintef satser på hybridbåter. Det skal gi økonomiske og miljømessige fordeler, og samtidig bedre arbeidsforholdene til fiskerne.

STOR TRO: Forsker Lars Tandle Kyllingstad er svært positiv til hybridprosjektet.

► FORSKNING

TEKST: **Silje Strand Lundgren**
FOTO: **Eirik Vole Rye**

I samarbeid med fiskeri- og havbruksnæringens forskningsfond, satser Sintef på bærekraftig forskning og utvikling av hybridbåter. Disse skal gå på både batteri og diesel. Prosjektleder Jørn Eldby ved Sintef Nord AS mener dette er et prosjekt som vil forbedre fiskeri- og havbruksnæringen betraktelig, både med tanke på driftsøkonomien og arbeidsmiljøet til fiskerne på båtene.

Sintef har vurdert økonomiske fordeler ved prosjektet, og sett at de hybride løsningene kan bli lønnsomme over tid. Eldby mener at billigere

batterier, sammen med reduserte drift- og vedlikeholdskostnader, vil veie opp for eventuelle høyere kostnader ved investering.

– Vi er svært positive til de aktuelle hybride løsningene, og beregningene våre viser at ved normale driftsforhold vil forbruket av drivstoff kunne reduseres med over en tredjedel, sier han.

Kombinerer batteri og diesel

Store deler av forskningen og utviklingen av hybridbåtene foregår i Trondheim, ved Sintef fiskeri og havbruk AS. Utviklingen av båttypene er bare i startfasen, og Eldby mener en hybrid-løsning er den beste.

– Tidligere ble det vurdert om vi kunne erstatte dieselmotoren med

batteri fullstendig, men vi ser at dette blir for risikabelt. Da må all energi være med når båten forlater kaia. Dette har vi løst ved å gjøre det til en hybrid, en kombinasjon av batteri og fossilt brennstoff, sier han.

Forsker Lars Tandle Kyllingstad har sammen med flere andre forskere ved Sintef i Trondheim undersøkt hvilke løsninger som fungerer best.

– Vi har tatt utgangspunkt i to typer kystfiskefartøy på henholdsvis 11 og 15 meter. Vi har vurdert hvorvidt det kan være fordelaktig å utstyre slike båter med et oppladbart batteri, som kan benyttes i stedet for dieselmotoren i enkelte situasjoner, sier Kyllingstad.

Han har også sett på situasjoner der båtene går med konvensjonell dieseldrift til og fra fiskefeltet, men der motoren

FAKTA OM

- Fiskeri- og havbruksnæringens forskningsfond (FHF) er et offentlig forvaltningsorgan som ønsker å skape merverdier for sjømatnæringen gjennom næringsrettet forskning og utvikling.
- Sintef fiskeri og havbruk representerer teknologisk kompetanse og bransjekunnskap innen utnyttelse av fornybare marine ressurser.
- Sintef Nord er lokalisert i Tromsø og bygger opp lokal kompetanse og kapasitet innen fiskeri og havbruk, IKT, maritime operasjoner og mineraler.

Forbedret driftsøkonomi

Kyllingstad har vært med på å utvikle flere grafiske modeller ved Sintef. Disse modellene har gitt dem informasjon og beregninger som har vært avgjørende i bestemmelse av neste fase ved prosjektet.

– Disse modellene gir ett innblikk i energi- og drivstofforbruket på en båt, altså hvor mye som går til fremdrift, og hvor mye som går til redskap og andre energiforbrukere om bord, sier Kyllingstad.

Ut i fra disse modellberegningene har Sintef fått se hvilke løsninger som kan gi forbedret driftsøkonomi.

Resultatene våre er utarbeidet i samarbeid med en konkret båtbygger, som nå vurderer om de vil satse videre på disse løsningene, sier Kyllingstad.

Han forteller også at vurderingen av hvilket system som er mest økonomisk avhenger av hvor mye tid båten tilbringer i transitt i forhold til hvor mye tid som brukes på å fiske.

– Effektiviteten til en konvensjonell forbrenningsmotor synker drastisk når belastninger går ned, altså hvis motoren jobber «lett» og har liten mostand, sier han.

Kyllingstad forklarer at dieseldrift er mest økonomisk når båten er under forflytning fra eller til et fiskefelt.

– Da går båten med relativt høy hastighet, og motoren jobber hardt. Batteridrift er mer økonomisk når båten er på feltet, når den går relativt sakte, sier Kyllingstad.

Slipper motordur og eksos

Prosjektleder Eldby sier han har stor tro på hybridløsningen som utvikles, og nevner flere fordeler med det.

FRAMTIDEN: Målet er at en slik båt vil være utstyrt med batteri i tillegg til dieselmotoren, noe som vil gi mye bedre arbeidsforhold til fiskerne ombord. Bildet er tatt i Henningsværstraumen i 2006. FOTO (PRIVAT): Halvard L. Aasjord

– Samtidig som det er positivt for miljøet med tanke på redusert utslipp av CO2, tror vi også det vil bli en stor fordel for fiskernes arbeidsmiljø. Dieselmotorene går i timesvis mens det fiskes. Det fører til mye støy og ubehagelig lukt på grunn av motordur og eksos, noe fiskerne oppfatter som meget

slitsomt. Med batteri slipper de både støy og lukt, sier Eldby.

Han forklarer at det har foregått et samarbeid med tre fiskere i utviklingsprosessen av båtene.

– Fiskerne har vært med på å verifisere ulike krav som stilles til slike vannfartøy, som blant annet hastighet,

økonomiske krav og miljømessige krav. Slik ser vi ikke bare på utviklingen fra forskerne og byggernes side, men også fra de som skal ta i bruk disse båtene, sier Eldby. **UD**

_____ ud@underdusken.no

Ny leder for studentnorge

HiB-student Anders K. Langset ble på landsmøtet i Tønsberg valgt til ny leder for Norsk Studentorganisasjon (NSO). Langsets hovedmål som leder blir å heve utdanningskvaliteten i Norge. Han forteller at de politisk har mye å se fra til dette året og at spesielt den kommende stortingsmeldingen om struktur og langtidsplanen for høyere utdanning blir viktig. Langset legger vekt på at de skal kjøre debatten, og at det ikke skal være mulig å snakke om høyere utdanning uten å snakke med NSO. Resten av styret ble også valgt på landsmøtet og NTNU-studenten Sondre Jahr Nygaard blir fagpolitisk ansvarlig.

HiST prioriterer kvalitetsforbedrende tiltak

HiST intensiverer arbeidet med kvalitetsforbedrende tiltak. Det brukes store ressurser på nye prosjekter og forbedringstiltak i 2014. Sammen med studentene skal de gjøre høyskolen bedre. Undersøkelsen viser at HiST ligger under landsgjennomsnittet på en del områder. Studentparlamentsleder Trine Kvistad Lorentsen forteller at faglærers evne til å gjøre undervisningen engasjerende og vanskelig stoff forståelig var noen av områdene der HiST kom lavere ut enn det nasjonale gjennomsnittet hvis man ser skolen under ett.

Blir lettere for studentforeldre

Kunnskapsdepartementet melder i en pressemelding at regjeringen vil lovfeste studenters rett til utsatt eksamen i forbindelse med fødsel. Bestemmelsen gir mor rett til utsatt eksamen hvis eksamenstidspunktet er i perioden tre uker før fastsatt termin, far har rett til utsatt eksamen hvis eksamensdatoen er i perioden to uker før fødsel. Studentmor Ingrid Wicklund Messel sier til Studvest at det er positivt at det vil tilrettelegges for studenter under selve fødselen, men at hun skulle ønske at forslaget også gjaldt studenforeldrene generelt, ikke bare i forbindelse med fødsel. Hun forteller at det til tider har vært vanskelig å kombinere studiene med barn.

KUALA LUMPUR: Anders Gjermstad jobber som studentpraktikant på den norske ambassaden i Malaysia.

Læringskurven for Utenriksdepartementets studentpraktikanter er bratt. På seks måneder skal de mestre mange krevende og lærerike oppgaver, før de gir stafettpinnen videre til nestemann.

► STUDENTPRAKTIKANT

FOTO OG TEKST: Eivind Sandodden Kise

I et kolossalt bygg i Kuala Lumpur står jeg og en kamerat og venter. Bygget huser den norske ambassaden i Malaysia. Vi fryser i det luftkondisjonerte bygget der vi står med shorts og slippers blant potensielt noen av landets viktigste dresskledde forretningsfolk. En kjekk kar kommer bort og presenterer seg. Studentpraktikanten på ambassaden, Anders Gjermstad, skal fortelle oss

hvordan det er å ha et studieavbrekk litt utenom det vanlige.

Vannhull i veggen

– Jeg liker å tro jeg vet om den best skjulte hemmeligheten i Kuala Lumpur, sier han.

Vi kommer snart til en vegg som ved nærmere ettersyn skjuler en hemmelig dør inn til en sigarklubb litt utenom det vanlige i den muslimske staten, som skattlegger alkohol kraftig, bortsett fra på visse ferieøyer som er helt skattefrie. Vi setter oss ned og bestiller noen forfriskninger mens det blir påpekt av

servitøren at vi ikke følger kleskoden, men at det går greit så lenge det ikke gjentar seg.

Bred kompetanse

Det var ganske tilfeldig at Anders Gjermstad fra Heimdal fikk jobben som studentpraktikant ved den norske ambassaden i Malaysia.

– Jeg søkte som alle andre, og var veldig overrasket da jeg fikk jobben. Jeg skulle egentlig skrive masteren min dette året, men måtte bare legge det på is da jeg fikk denne muligheten, forklarer han.

Først utdannet han seg som

flytekniker på Luftforsvarets befalskole. Så tok han en bachelor i økonomi og administrasjon ved HiST. Deretter gikk han to år på kybernetikk, før han dro videre til København for å ta master i økonomi på Copenhagen Business School.

Norsk tilstedeværelse

Mange norske bedrifter har og vil etablere seg i den sterkt voksende økonomien til Malaysia.

– Ambassaden i Malaysia er en næringsambassade. Det vil si at vi ikke behandler så mye pass og turistsaker,

STORE KONTRASTER: Malaysia er et land med høy økonomisk vekst. Kontrasten mellom skyskraperne og boligkompleksene er høy.

men heller fokuserer på norsk næring i området.

Jotun og Aker Solutions er blant de rundt 50 norske bedriftene som er involvert i den gjenngrodne skogen av en millionby. Norske bedrifters nærvær er ikke til å unngå. Aker Solutions har logoen sin på noen av de høyeste skyskraperne, og overalt males vegger med Jotun-maling. Til og med det lokale sim-kortet jeg har kjøpt til telefonen min, fra operatøren Digi, viser seg og være 49 prosent eid av Telenor.

Arbeidshverdagen til en studentpraktikant er variert.

– Noen ganger er jeg fotograf og vitne i bryllup som blir holdt i ambassaden, det er veldig koselig. Det hender at jeg bistår

Innovasjon Norge når de har messer eller utstillinger hvor ulike norske bedrifter deltar i deres regi. Det er også viktig å holde seg oppdatert på hva som skjer, og jeg leser daglig de lokale avisene.

Spennende å bo i Malaysia

Bortsett fra at det ikke er mulig å bruke ullgenser i Malaysia, og at Freia melkesjokolade er en sjeldenhet, trives studentpraktikanten godt i den travle hovedstaden.

– Malaysia er et stort land hvor det skjer mye! Det er fint å komme seg litt ut av komfortsonen sin, selv om jeg selvfølgelig savner visse ting som familie og venner, forklarer han.

I et sentralt kollektiv med tre

praktikanter fra den danske ambassaden er livet deilig med basseng, treningsrom, og lav leie.

– Det eneste litt kjedelige, er at det ene rommet minner litt mer om et kott enn et rom. Vi bytter på å sove der.

Da Gjermstad flyttet inn i kollektivet, tok han over for den tidligere praktikanten. De danske praktikantene har en tilsvarende ordning, og på den måten flytter man rett inn i et godt sosialt nettverk fra første øyeblikk.

– I helgene kan vi fly til strandparradiser for rundt hundre kroner, og vi pleier å dra en liten gjeng med skandinaviske praktikanter fra ambassader og bedrifter.

Forige helg møtte Gjermstad ni andre

norske studentpraktikanter stasjonert over hele Sørøst-Asia i Beijing, for å dele erfaringer og ha det hyggelig. Til sommeren er praksisperioden over, og masteren skal tas opp igjen.

– Jeg har fått et stipend, og eget kontor på Fridtjof Nansen Instituttet i Oslo, hvor jeg skal skrive masteren min fra høsten av. Etter det får vi se hva som skjer, forklarer han.

– Jeg vil gjerne oppfordre alle studenter til å søke en av de mange studentpraktikantplassene Utenriksdepartementet har over hele verden, om ikke nå, så neste semester, sier Gjermstad. **UD**

eivindkise@gmail.no

INTERVJU MED

ERLING EDVIN BORGEN
JOURNALIST,
FILMSKAPER,
FORFATTER,
SAMFUNNSDEBATANT
OG
STATISTIPENDIAT

Olje, våpen og kunnskap for en bedre verden

Tekst: Kristian Aaser **Illustrasjon:** Camilla Dahlstrøm

NTNU inngikk i fjor høst en avtale med Statoil på over 300 millioner kroner. Studenter blir rekruttert inn i olje- og våpenbransjen. Finn alternativer, er journalist, filmskaper og forfatter Erling Borgens oppfordring til studentene.

FAKTA:

- NTNU inngikk i 2013 en avtale med Statoil på 310 millioner kr.
- Norge var i perioden 2008-2012 verdens 15. største våpeneksportør. Verdens største målt på innbyggertall.
- Norske våpen har de siste årene endt opp i Irak-krigen, Afghanistan-krigen og på Gazastripen.
- Selskapet Kongsberggruppen har solgt våpen til Saudi-Arabia for over en milliard kroner.
- Selskapet Nammo har produsert panservernrakettene som har endt opp i den israelske hæren og produsert ammunisjon for mitraljøser og skarpskyt-tergevær som i følge Røde Kors bryter med folkeretten.
- Erling Borgen har skrevet boken *Fredsnaasjonens hemmeligheter* og lagd filmen *I skyggen av Statoil*.

Kilde: SIPRI, Fredsnaasjonens hemmeligheter.

» NTNU markedsfører seg selv som et universitet som fremmer fornybar energi. I november i fjor inngikk styret en avtale med Statoil på 310 millioner. Er en slik avtale forenlig med en fram-tidsrettet forskningsprofil?

Statoil er Norges største forurenser. Det Statoil slipper ut i de landene de opererer, tas ikke med i det norske klimaregnskapet. Sammen med mange andre oljesel-skaper er Statoil med på oljesandprosjektet i Canada. Det er trolig det skitneste oljeprosjektet i verden i dag. Det høres ikke ut som en strålende samarbeidspartner for en forskningsinstitusjon som vil ha en grønn profil.

» Er ikke Statoil bedre enn alternativene som ville gått inn i disse landene uansett? Norge har en viss kontroll over Statoil sammenlignet med øvrige selskaper.

Det er det argumentet Statoil alltid har brukt: Hvis ikke de går inn i landene, så gjør kinesiske eller indiske selskaper det. Det er ikke et argument. Jeg synes ikke at Statoil bør investere i land som bryter menneskeret-tighetene på grovt vis. Selv har jeg laget en film kalt *I Skyggen av Statoil*, der jeg fokuserte på landet hvor Statoil har sin største investering: Aserbadjan. Det er ikke en god samarbeidspartner. Dette regimet fengsler journa-lister, dreper redaktører, fengsler opposisjon og bryter menneskerettighetene.

» Er det ikke naturlig at en offentlig utdanningsinstitusjon samarbeider med et statseid selskap?

Dette kommer helt an på hva de ønsker å bruke pengene til. Jeg har ikke lest kontrakten, men jeg skjønner at det er kjempevanskelig for en utdanningsinstitusjon å si nei

til 310 millioner kroner. Det kunne vært fint hvis deler av de midlene ble satt av til grønne alternativer, i stedet for forskning knyttet til oljeutvinning.

» Norske aktører i våpenindustrien, som Kongsberggruppen og Nammo, har tette samarbeid med NTNU. Kongsberggruppen har solgt våpen for over en milliard kroner til Saudi-Arabia. Hjelper norsk industri til å opprettholde menneskerettighets-fiendtlige regimer?

Vi vet at norske våpen har endt i diktaturstater i Midtøsten, i den israelske hæren, og at de har blitt brukt av krigende parter i Afghanistan og Irak. Man kan faktisk velge bort å arbeide for dødens industri.

» Selskapet Nammo har produsert ammunisjon for mitra-liøser og skarpskyttergevær som ifølge Røde Kors bryter med folkeretten. Vet studenter hva de går til når de velger å jobbe for slike selskaper?

Jeg holdt en tale da NTNU feiret hundreårsjubileum, og det var merkelig å se at disse våpenbedriftene sto på stands i samme etasje for å rekruttere studenter. Mitt ståsted her er tabloid og populistisk: Jeg mener at norsk våpen-industri bør nedlegges, og at flinke ingeniører i våpenin-dustrien i stedet bør begynne å finne andre alternativer.

» Hva synes du om at så kontroversielle selskaper som Kongsberggruppen og Nammo står på stand på NTNU?

At de vil prøve å rekruttere dyktige ingeniører er greit, men bevisste og samfunnsengasjerte studenter kanskje bør stille seg opp på alternative stands for å fortelle sine medstudenter hva de begir seg ut på når de begynner å

jobbe i bedrifter som selger våpen laget for å drepe.

» Selskaper som Kongsberggruppen og Nammo blir sett på som seriøse aktører. Er det ikke bedre at de lager og selger våpen, når andre, kanskje mindre seriøse aktører vil gjøre dette uansett?

Det er selvfølgelig noen som mener at dette er seriøst næringsliv, men jeg ser på det som dødens industri. Jeg synes det er en skam at for eksempel den norske Kronprinsen legitimerte Lockheed Martin ved å dra på besøk for å se på de nye jagerflyene Norge skal kjøpe.

» Men den norske våpenlovgivningen er blant de strengeste i verden. Er det uansett slik at selskapenes aktiviteter er uakseptable?

Norges våpenlovgivning fungerer på den måten at norske selskaper ikke skal selge våpen til land i krig eller som er preget av uro, med mindre de er blant våre alli-erte. Men vi er i en tid der mange av våre allierte driver

krig i store deler av verden, og samtidig er det en rekke eksempler på at norske våpen har endt opp i kriger som Norge har sagt at vi ikke skal delta i. For eksempel lånte daværende forsvarsminister Kristin Krohn Devold ut Arthur-radarer som peilet ut 1 500 bombemål under Irak-krigens første dager, og Kongsberg våpenfabrikks fjernstyrte våpentårn var i frontlinjene under innryk-ningen i Irak. Et annet eksempel er Nammo, som via sitt datterselskap i USA solgte panservernraketter som endte opp i den israelske hæren. Det er det ingen grunn til å være stolt av det.

» Så aktivitetene er så ille uansett, at det ikke er noen forskjell på bedriftene?

Jeg synes det er betenkelig når det kan synes som om norsk våpenindustri legger opp til en strategi der de etablerer datterselskaper i land der norsk våpenlov ikke gjelder. Norge insisterer ofte på at vi har den strengeste våpenlovgivningen i verden. I vår film *Et lite stykke*

Norge avslørte vi at høyeksplosivene som driver hell-fire-rakettene frem mot sine mål lages av en fabrikk utenfor Drammen. Norge har gitt fabrikken eksport-tillatelse til å selge dette til utlandet. Rakettene brukes i Irak, Afghanistan og på Gazastripen.

» Kan etikk-kurs på NTNU være en mulig vei videre for å bevisstgjøre studenter på hvilken yrkesvei de velger?

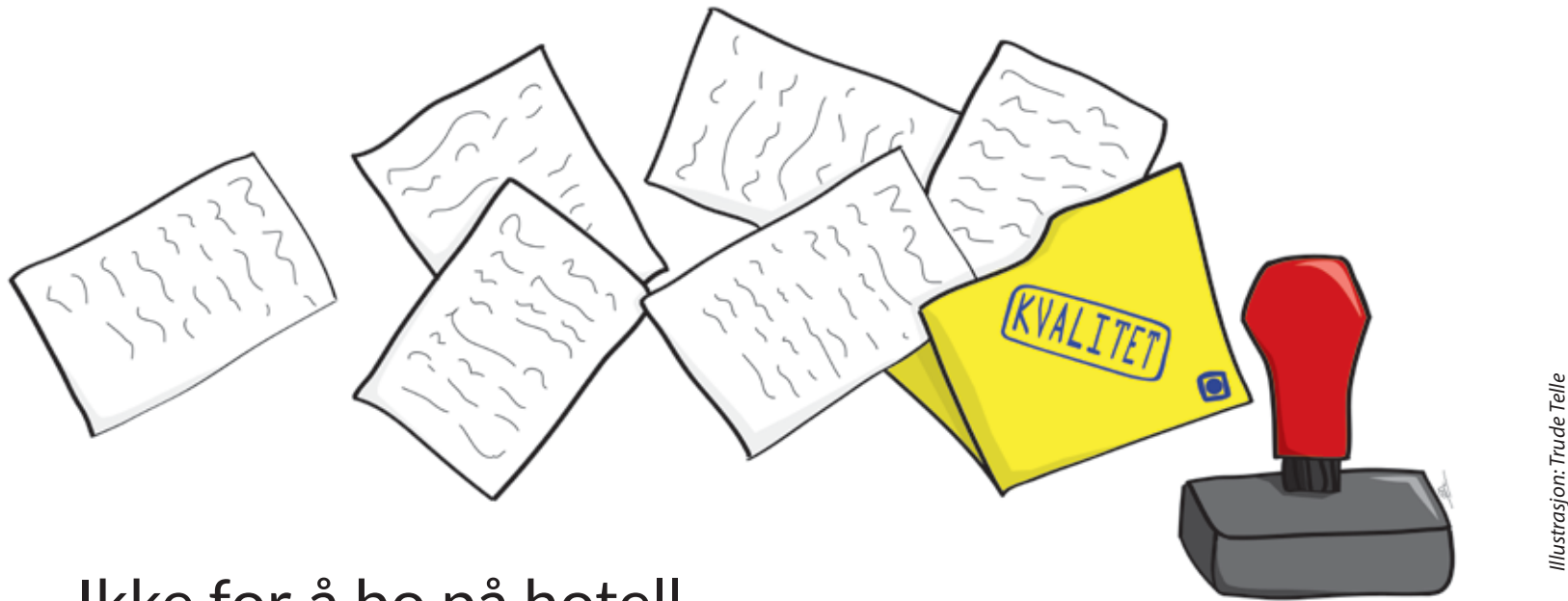
Livet handler om de valgene man tar som menneske. Det hadde vært strålende hvis det ble holdt kurs om etikk og valgmuligheter. **UD**

ud@underdusken.no

Under Dusken tar gjerne imot leserbrev. For å gi rom for alle, begrenses lengden på et innlegg til 3000 tegn inkludert mellomrom. Korte kommentarer og replikker begrenses til 1800 tegn.Vi forbeholder oss retten til å redigere og forkorte innlegg. Vi gjør oppmerksom på at innlegg også vil være tilgjengelige på UD's hjemmesider.

Bidrag kan sendes til debattredaktør Erland Årstøl på: debatt@studentmediene.no FRIST: 23.04.14

Ikke for å bo på hotell og treffe høytstående mennesker

NTNUs nye kvalitetssikringssystem viser at studentpolitikernes og de tillitsvalgtes engasjement virker, mener artikkelforfatterne.

STUDENTPOLITIKK

Tina Melfjord
Madeleine Lorås

I forrige Under Dusken hadde politisk redaktør Jørgen Benkolt en kommentar om at vi må skjerpe oss alle sammen. Det tror jeg vi alle kan si oss enig i. Som tillitsvalgte ved NTNU med lang fartstid vil vi gjerne nyansere noen av påstandene i teksten.

Benkholt skriver om studentpolitikeres omdømmeproblem, og det kjenner ikke vi oss igjen i. Vi mener og tror at de som stiller til valg til de ulike vervene gjør det fordi de har et brennende engasjement for en bra utdanning både nå og for studentene som kommer etter oss, og ikke fordi man får bo på hotell og bli kjent med høytstående mennesker. De tillitsvalgte legger ned utallige timer blant annet på stand, runder på lesesaler og sosiale medier i løpet av et år for å nå ut til studenter. De hører meninger, får tilbakemeldinger og ikke minst stemmer. Og hvert

eneste år spør vi oss selv hvorfor ikke valgoppslutning og tilbakemeldinger fra studenter gjenspeiler vår innsats. Hvis noen har svaret, vil vi gjerne ha det!

Vi har begge hatt heltidsverv, i universitetsstyret og på Studenttinget. Nå er vi begge studenter igjen og som tidligere tillitsvalgte er vi på mange måter noen av de mest kritiske til NTNU. Det Benkholt sier er at han ikke har sett noe til reelle endringer etter at det nye kvalitetssikringssystemet ble vedtatt. Kvalitetssikringssystemet består i stor grad av tiltak som ble fremmet av studenter og studenttillitsvalgte. Det er det største gjennomslaget vi har fått på mange år. Vi har sett den endringen Benkholt ikke har sett.

Det er ingen tvil om at vi har en lang vei igjen før NTNUs kvalitetssikring er der vi ønsker at den skal være, men det har vært mange endringer det siste året. Vi har i løpet av våren sett forelesere som er så ivrige etter å få god representasjon at de vil ha tolv stykker i referansegruppa for å få flest mulig synspunkt og gode diskusjoner om faget. Vi har sett dekaner og

instituttledere som har tatt dommen fra NOKUT på alvor, og som har drevet iherdig kulturendring på institusjonen. Kulturendring er ikke noe man får til på seks måneder. Her snakker vi om forelesere som har fått drevet for seg selv i alle år, uten at noen skulle få noe å si om forelesningsteknikk, pensum eller eksamen. Da er det ikke bare å innføre et nytt system og forvente den kulturendringen over natta.

Det samme gjelder studenters engasjement i referansegrupper. Dersom man ikke føler at man får gjennomsnitt og blir hørt, kan det fort føles poengløst å delta. Heldigvis har det nye systemet sørget for at rapporten ikke kan legges i en skuff og aldri se dagslys igjen. Rapportene skal både studenter og instituttledere ha tilgang til, og instituttleder har ansvar for å følge opp, og det er faktisk slik at det er i grasrota det er lettest å få gjennomslag. Avslutningsvis kan det sies at ingenting hadde gitt de tillitsvalgte ved NTNU større gjennomslagskraft enn ved å kunne si at alle studenter står bak oss, og ikke bare 13,7 prosent.

Kunnskapsnasjon uten kunnskap

Reduksjon i antall studieplasser kan heve kvaliteten, mener Eivind Rindal.

STUDIEPLASSER

Eivind Rindal
Medlem av Studenttinget NTNU

Hvor små emner er forsvarlig? Debatten raser etter at Kunnskapsdepartementet (KD) varslet at de ønsket færre og større fagmiljø for å motivere til en tydelig arbeidsdeling og prioritering av kvalitet. Akademisk er det klart at et miljø med få forskere er mer sårbart. Samtidig ser vi at den del av norsk forskning som er verdensledende foregår i et rom som ikke er avgrenset til én enkelt institusjon. Et av kriteriene for hvilke fag som skal kuttes er størrelsen på studieprogrammet målt i antall studenter. Personlig har jeg erfaring fra å ta emner som etter dagens retningslinjer på NTNU egentlig er for små. Min erfaring er at jeg har lært betydelig mer i disse emnene. Det blir sagt at små fag gir dårlig studiekvalitet, men dette er en påstand som ikke holder vann. Få studenter per foreleser er ikke et tegn på lav kvalitet. Jeg mener det er snarere tvert i mot: Det gir professoren bedre tid til den enkelte og samtidig

mer tid til forskning. Da kan studenter bli veiledet til å skrive mer interessante og nytenkende oppgaver, de kan lære å bli forskere eller entreprenører. Såkalte eliteuniversiteter, som vi forøvrig liker å sammenligne oss med, er kjennetegnet av at studentene arbeider i mindre grupper og at antallet studenter per foreleser er mindre. Så hva er problemet? Problemet er penger. Å satse på kvalitet fremfor kvantitet er dyrt. Høyere utdanning i Norge handler om å utdanne folk til industrien og velferdsstatens funksjoner. Ikke om fremragende forskning og utdanning i elitedivisjon, hvor vi per dags dato er i annendivisjon, og dette ser ut til at passer bra for KD. Om vi virkelig mener alvor med kvalitet, bør vi begynne å redusere antallet plasser. Ikke minst på de utdanningene vi ønsker å løfte til et høyere nivå. Et begrenset gode skaper sterkere seleksjon. Korte profesjonsutdanninger som leder til yrker samfunnet trenger må selvsagt ikke reduseres. En forutsetning er uansett at offentlig høyere utdanning er gratis, også for kandidater fra andre land. Men dersom målet er kvalitet og ikke kvantitet, bør ressursene som brukes kanskje konsentreres om færre kandidater.

«When I'm not longer rapping, I want to open up an ice cream parlor and call myself Scoop Dogg.»

Snoop Dogg

Under Dusken følger Trondheims studentliv på Twitter.
Følg oss på twitter.com/underdusken

Hører pensum på lydbok samtidig som jeg drikker øl og krøller håret til fest. Tre år på NTNU har i det minste lært meg å være student.
@helenus

Klokka er 0400-ish. Jeg er på vei gjennom Realfagsbygget. Det sittet en fyr på en av lesesalene. Det er så feil.
@danserud

Bofellen jobber med å perfeksjonere lyden av døende elefant på trompet. Tven vår har knukket. #blåmandag
@gjetlitevink

Fyr med skjegg snakker om å skru av musikken, for han vil spille Idyll på gitar. "Ironisk, selvfølgelig."
@gjetlitevink

Det er så rart med denne ventinga. Får ikkje gjort noko som helst. Me ventar og ventar på at brannalarmen skal gå. #brannøv-ing #Dragvoll
@MaritKrogsaeter

Det er noe vakkert over å skåle for drikkepress. Skål.
@Kommisjonen

gg r gravid xD APRILSNARR!!!!^^
For vi er alle narrer. Klovner i livets omreisende sirkus. Gjøglerne i eksistensens kabaret, universets vaud
@ScrotumFranz

Er det ein ting eg har lært dei siste åra, så er det å aldri stole på ein austlendings værbeskrivingar.
@katslap

Når vinden er akkurat sånn at prompen slår følge. Da føler jeg meg passelig mislykket.
@ingriid

Som hevn for KRLE kommer jeg i dag til å straffe KrF med å drikke øl. Ikke mange, kanskje en eller to, men det viktigste er symbol-effekten.
@kjettilhope

Illustrasjon: Synøve Daaland

Late studenter og institusjoner

Det holder ikke mål med under ti timer organisert arbeid i uka på masternivå, mener studenttingsleder Elena Bogen Slydal.

STUDENT

Elena Bogen Slydal
Leder av Studenttinget NTNU

Studentens arbeidsinnsats og læringsutbytte er et felles ansvar som både studentene og NTNU må bære. Etter at NOKUT offentliggjorde Studiebarometeret har studenters arbeidsmengde og innsats blitt debattert både på NTNU og nasjonalt. Det er blitt stilt spørsmål om studenter er late, eller om det blir satt for lave og for få krav til studentene fra institusjonenes side. Fakta i saken slår hardt og er ikke mulig å avfeie: Studentene oppgir at de i gjennomsnitt bruker 27 timer i uka på studiearbeid. Dette inkluderer både heltid- og deltidsstudenter. Tallene som er oppgitt er derimot delt opp i læringsaktivitet organisert av institusjonen og ikke-organisert studieinnsats. Det man da kan se er at studentene på masternivå på NTNU i stor grad legger ned like mange timer i selvstudium på tvers av alle fagfelt innenfor både samfunnsvitenskap, teknologi og humaniora. Den store forskjellen er

i læringsaktiviteten organisert av NTNU. Mange steder har under ti timer organisert arbeid. Det at man på masternivå på NTNU ikke skulle trenge å møte opp på universitet mer enn to dager i uken for undervisning, holder ikke mål.

Jeg tror Jan Husebye i sitt innlegg («Dagens studenter er late og bortskjemte», red.anm) peker på noe veldig viktig i undervisningens utvikling de siste 50 årene. Etter hvert som de pedagogiske metodene har blitt mer effektive og formidling av informasjon går raskere, kan man bruke mindre tid på selve undervisningen. Dette mener Husebye gjør at vi kan bruke langt mindre tid på studiene nå enn før. Vi mener derimot at denne tiden skal utnyttes til mer organisert arbeid for studentene i form av oppgaver og samarbeid. Dette vil skape studenter som er bedre rustet for de utfordringer de vil møte i arbeidslivet ved endt utdanning. Man har ikke fullt ut klart å benytte seg av mulighetsrommet man har skapt seg ved universitetene. Dette materialiserer seg i form av at studentene bruker for lite tid på studiene.

Studenttinget NTNU mener at arbeidsbelastningen for en student med normert progresjon på 30 studiepoeng per semester skal ligge på 40 timer i snitt per uke. Det inkluderer forelesninger, obligatoriske oppgaver og selvstudier av aktuell litteratur. Studenttinget mener også at det obligatoriske opplegget med regelmessige innleveringer må opprettholdes og videreutvikles. Vi ser nytten av flere obligatoriske oppgaver, slik at det oppfordres til en kontinuerlig læringsprosess. Skal man klare å videreutvikle norsk høyere utdanning, må vi slutte å kaste skyld mellom oss om hvem som er late, og heller begynne med konstruktivt samarbeid. Vi må sammen sette høyere krav til oss selv og bruke de mulighetene som finnes i dagens undervisningsformer til å øke innsatsen og læringsutbytte for studentene. NTNU har 3 000 vitenskapelige ansatte som alle kan bidra til studentenes læring, og 23 000 studenter som ønsker en best mulig utdanning. Studenter begynner på NTNU med en lyst til å lære og legge ned innsats. NTNU har alle muligheter til å oppfylle dette ønsket!

PSTEREO™

NEW SHIT.
SAME WRAPPING.

BIFFY CLYRO ^(UK) FRANZ FERDINAND ^(UK) TUNGTVANN
LONDON GRAMMAR ^(UK) SKRANKBANK, ACTION BRONSON ^(US)
HIGHASAKITE, WARPAINT ^(US) STEIN TORLEIF BJELLA
CLOUD NOTHINGS ^(US) JOHNDOE, CULT OF LUNA ^(US) MO ^(UK)
GOLD PANDA ^(UK) KELELA ^(US) THUMPERS ^(UK) DRÅPE, THE FJORDS
TRONDHEIM, MARINEN 15. -16. AUGUST 2014

A close-up photograph of a person's hand holding a white rectangular card. The hand is dark-skinned and has visible wrinkles and texture. The person is wearing a dark, possibly black, long-sleeved garment. The background is a warm, orange-brown color with vertical lines, suggesting a wooden surface. The text on the card is in a black, monospaced, typewriter-style font.

«Det eneste
dere kan er
å klatre i
trær»

Momodou Sanneh har vært lovlydig hele livet.
Likevel har han blitt stoppet og kontrollert av
politiet ni ganger på like mange måneder.

Flere mener politiet i Trondheim fremdeles har
et holdningsproblem overfor afrikanere.

TEKST: Fredrik Schjefstad FOTO: Katinka Goffin

BARE FORDI HAN ER MØRK: Momodou Sanneh har bodd i Trondheim i over 20 år, og aldri begått lovbrudd. Likevel blir han stadig stanset av politiet, som han mener opptrer på en sjikanerende måte.

Momodou Sanneh (48) venter på bussholdeplassen utenfor sitt hjem. Det er fredag morgen, og han skal rekke et viktig møte i sentrum. I en bil over gaten sitter en mann og kvinne og følger med. I det bussen ankommer går de ut av bilen, og roper til Sanneh: «Hei neger, stans, vi skal snakke med deg». Med politikontrollen fra dagen før friskt i minne forstår han straks at det er sivilpolitiet som skal sjekke han. Igjen.

Sanneh er av gambisk opprinnelse, men oppvokst i England. Han kom til Trondheim i 1990.

– Jeg har aldri vært dømt for noe, jeg har skapt flere arbeidsplasser og betalt mer skatt enn mange andre. Disse hendene har aldri sett narkotika.

«DET ENESTE DERE KAN ER Å KLATRE I TRÆR». Denne fredagen var niende gang på like mange måneder Sanneh ble stoppet og kontrollert av politiet. Nå er han lei av det han mener er diskriminering og krenkende praksis fra politiet i Trondheim.

– Ferdselfriheten min begrenses. Jeg har mistet både legetimer og avtaler på grunn av dette. Det mest sårende er hvordan utplukkingspraksisen for kontroll er. De sitter i bilen og ser på meg, prater og ler, før de kommer for kontroll akkurat i det bussen ankommer.

Selv om Sanneh aldri har blitt dømt for lovbrudd, har han vært i kontakt med politet en rekke ganger. Han er ikke redd for å si ifra og klage på urettmessigheter han opplever. Det har ofte endt med en tur på politistasjonen.

– Da jeg jobbet med transport, ble jeg påkjørt av

en annen bil. Vedkommende hoppet ut av bilen, kom fram til meg og slo meg. Det var tydelig at det var hans feil at kollisjonen hadde oppstått. Et vitne kom til og røsket tak i han, og sa at han ikke skulle slå. Da politiet ankom og henvendte seg til meg for forklaring, sa tjenestemannen «det er lett å se hvem som har rotet i trafikken her, det eneste dere kan er å klatre i trær».

Saken endte i retten fordi politiet tok den andre partens side. Sanneh sier at dommeren ba politiet forbedre etterforskningsarbeidet, da samtlige vitner i saken støttet hans forklaring.

– Bagateller har endt med at jeg er blitt sendt til stasjonen. I arresten krangler de kvinnelige om å inspirere meg. Du aner ikke hvor krenkende det er å få en finger i rompa, og du har ingenting å skjule, sier Sanneh og banner mens han ser i gulvet.

«SKAL FINNE UT AV HVA DU HAR GJORT». Under Dusken har også vært i kontakt med en 32-åring som har levd hele livet sitt i Trondheim. Han forteller om hvor krenkende det kan være å bli kontrollert, kun på bakgrunn av hudfarge. Foreldrene er fra Øst-afrika, men på kav trøndersk forteller han om en hendelse som er typisk for mistenkeliggjøringen han ofte opplever.

– Jeg kjørte bare til butikken for å handle meg mat, da jeg oppdaget en bil som fulgte etter meg. Vel hjemme igjen stoppet bilen ved siden av meg, og en sivilkledd politikvinne ba meg om å finne frem vognkort og førerkort. Jeg spurte om hva jeg hadde gjort, og hun svarte «det er det vi skal finne ut av».

Legitimasjon ble kontrollert, og politikvinnen konfronterte han med en tolv år gammel siktelse. Oppgitt kunne han fortelle at hendelser i ungdommen man ikke er dømt for ikke burde være grunn nok til å bli stoppet gjentatte ganger. En uniformert politibil ankommer med blålys, og situasjonen får oppmerksomhet blant naboene.

– Alle naboene flokket seg til vinduene for å se på ham som blir stanset av politiet. De ser jo ikke at det kun handler om en kontroll, og at jeg bare hadde rent mel og matvarer i posen. Når slike ting gjentar seg ofte opplever man en mistenkeliggjøring, som egentlig bare har bakgrunn i at jeg er mørk.

TILLITEN FORTSATT PÅ PRØVE. I kjølvannet av Obiora-saken i 2006 (se faktaboks) ble det igangsatt undersøkelser blant politiet i Trondheim. Eugene Obiora, en mann av nigeriansk opprinnelse, døde av kvelning under en pågrepelse ved Sentrum servicekontor. De fire tjenestemennene som var involvert ble alle frikjent, da Spesialenheten konkluderte med at det ikke bevisst ble utført «noen handling som alene har hindret/stoppet» Obiora i å puste. Rapporten *Tillit på prøve* fra 2007, et samarbeid med NTNU Samfunnsforskning, handlet om etikk, mangfold og etnisk diskriminering i Sør-Trøndelag politidistrikt. Rapporten konkluderte «med at det er et behov for å jobbe med både holdninger til rasisme og diskriminering internt i etaten».

Videre viste rapporten at over halvparten av de spurte sa de trengte mer opplæring om politiarbeid i

FAKTA OM

BAIDOO-SAKEN

Sophia Baidoo kom i offentlighetens lys i 1999 da hun ble arrestert av politiet i Trondheim 12. oktober 1999, på egen arbeidsplass (en bank). Det skjedde etter at en bankansatt forlot banken og satte på alarmen mens hun vasket der, noe som førte til at vektere og politi kom til stedet. Angivelig skal en politimann ha kommet med sjikanøse utsagn om henne og slengt henne i bakken da hun nektet å bli sittende på en stol, men ville fortsette sin vaskejobb. Baidoo anmeldte politimannen for sjikane og politivold og vedkommende politimann fikk et forelegg på 3 000 kroner, som han nektet å vedta. I rettssaken som fulgte, ble han frikjent.

«HEI NEGER, STANS». I det bussen ankommer roper politiet på Momodou Sanneh. Han bor i nærheten av asylmottaket på Persaunet.

POLITIETS MANDAT: – Noen vil føle dette som mistenkeliggjøring og diskriminering, og ja det er kanskje det også, men det fungerer som politiets samfunnsmandat, sier stasjonssjef Arve Nordtvedt ved Sentrum politikammer

et flerkulturelt samfunn. Til påstanden om det eksisterte negative holdninger til innvandrere, svarte over halvparten benektende, mens 15 prosent var enige om at det forekom slike holdninger.

Rapporten viste at internkulturen var en utfordring i arbeidet mot rasisme. Kun 45 prosent av de spurte sa de ville slå ned på rasistiske bemerkninger fra kolleger. Bare 80 prosent av de spurte sa at uttrykk som «neger», «svarting» og «guling» ikke måtte brukes, mens 48 prosent mente interne kallenavn på kriminelle gjengangere var greit, både når det gjaldt etnisk norske eller innvandrere. Forskerne

fra NTNU mente den interne sjargongen tydet på liten bevissthet om hvordan språk kan virke sårende og krenkende.

VIL HA KVITTERINGSORDNING. Daglig leder Akhenaton de Leon i Organisasjonen mot offentlig diskriminering (OMOD) mener hyppige kontroller av afrikanere ikke er et nytt fenomen, og at det er konstante kontroller uten noen resultater å vise til.

– Det er NSB og sporveiene som oftest kommer i kontakt med de som oppholder seg i landet uten

tillatelse, når de ikke har billett. Hvorfor stanser politiet folk uten resultater?

De Leon foreslår en kvitteringsordning ved kontroll. En lapp eller visittkort med tid, sted og resultat av kontrollen. Dette for at begge parter kan dokumentere at sjekk og kontroll er utført, så politiet kan sjekke effektiviteten sin, til offentlig statistikk og som bevis for den kontrollerte. Forslaget ble stemt over i Stortinget tre ganger, men aldri vedtatt. Han mener politiet tar utgangspunkt i «racial profiling», der utseende bestemmer hvem som sjekkes og kontrolleres. Han spør hvorfor en mørk skal være mer

FAKTA OM

OBIORA-SAKEN

Eugene Obiora omkom mens han ble pågrepet av polititjenestemenn på Østbyen Servicekontor, der han var for å klage på et avslag på søknad om sosialhjelp. Obduksjonsrapporten skrev følgende om dødsårsak: «Hendelsesforløpet taler for at avdøde, som trolig var i sterkt sinnemessig opprør, har kommet i en for åndedrettet meget kritisk situasjon ved at det først ble anlagt "halsgrep" og deretter ble lagt i mageleie iført håndjern». Saken fikk ytterligere oppmerksomhet da det kom frem at politimannen som tok halsgrep på Obiora var involvert i Baidoo-saken i 1999, hvor en ghaneser ble lagt i bakken. Politimannen ble frikjent av Sefo.

MYE RASISME: – Undersøkelsen *Tillit på prøve* avdekket at det var en overraskende stor del rasisme på Trondheim politikammer, sier sosialpsykolog Arnulf Kolstad, som underviser politistudenter. Foto: Amalie Stokkan Kristoffersen

kriminell enn en hvit.

– Innvandrere og andre med annen hudfarge føler seg fremmedgjort, og opplever forskjellig diskriminering fra samfunnet. Det er gjerne ungdom som kontrolleres, og de føler seg overkontrollert og underbeskyttet. Mitt budskap er at det er viktig å forstå at alle kan feile, men da er det viktig å lære. Dette gjelder selv sagt også for politiet.

– **SELEKTIV KONTROLL.** Stasjonssjef Arve Nordtvedt ved Sentrum politikammer i Trondheim forteller at politiet er formålsrettet i sin kontrollvirksomhet. Avhengig av tid og sted, og hvilke personer det er snakk om, vil det være en risiko for å bli kontrollert.

– Noen opplever å aldri bli stoppet og kontrollert, mens andre opplever dette ofte. Noen vil føle dette som mistenkeliggjøring og diskriminering, og ja det er kanskje det også, men det fungerer som politiets samfunnsmandat.

Hva ser sivilpolitiet etter når de er på gaten for å kontrollere folk?

– Det er en gang slik at man igjennom et politiliv får en viss intuisjon eller magefølelse. De som blir kontrollert mest er de som har et kriminelt rulleblad og som har vært i politiets befatning mange ganger. Disse målretter vi kontrollvirksomheten vår opp i mot. Treffer vi en voksen kvinne i 60-årene som er godt kledd, så passerer hun forbi oss, mens en person som

har et ytre eller en alder som kanskje kan gi oss en fornemmelse om at denne personen kan drive kriminalitet, så blir han stoppet.

På bakgrunn av at nigerianere er veldig aktive i narkotikaomsetningen i Trondheim, tror Nordtvedt at denne gruppen blir vesentlig hyppigere kontrollert enn andre.

– Det sier seg selv at om vi skal forebygge dette, må vi fokusere virksomheten vår mot det miljøet vi vet representerer en stor trussel. I visse tilfeller kan man si dette er diskriminerende, samtidig som det er formålsrettet og innenfor det samfunnet forventer at politiet skal gjøre.

Klarer tjenestemenn å utseendemessig skille en nigerianer fra en annen afrikaner?

– Ikke alltid. En del tjenestemenn som jobber aktivt ut i dette miljøet kjenner mange nigerianere, vet hvem de er og kontrollerer disse målrettet. Så er det også kontroller som blir resultatløse, men politiet skal likevel rette kontrollene mot den gruppen vi opplever at representerer den største risikoen. Det samme gjelder i trafikken, der vi sjekker opp de gruppene som vi opplever har den største risikoadferden.

JOBBER MED FORDOMMENE. Nordtvedt mener det var en viktig start å erkjenne at det fantes fordommer hos politiet i Trondheim. De har hatt prosjekter utad og interne diskusjoner. Blant annet sier han at «neger» er blitt betraktet som fy-ord.

Det er mange ressurssterke mørkhudede personer som bor i Trondheim, men som sikkert opplever å bli kontrollert oftere enn folk flest.

ARVE NORDTVEDT

Stasjonssjef ved Sentrum politikammer

– Det er ikke mange andre organisasjoner som har turt å gjennomføre en slik intern undersøkelse. Den avdekket at en del politifolk har hatt, og muligens fortsatt har, fordommer mot folk med annen kulturell bakgrunn. Disse funnene har gjort oss bevisste på hvordan vi fremstår i møte med folk med en annen bakgrunn.

Nordtvedt mener de har jobbet godt etter funnene i undersøkelsen *Tillit på prøve*.

– Det betyr ikke at vi ikke har en vei å gå eller noe å strekke oss etter. Det fins hos oss som i andre yrkesgrupper forskjellige verdier og holdninger. Det er viktig at vi som organisasjon er opptatt av dette, og lar debatten forløpende leve, da politiet ønsker å være en lærende organisasjon.

– **VIKTIG AT RASISTISKE HOLDNINGER IKKE FINNES I POLITIET.** Sosialpsykologen Arnulf Kolstad er professor emeritus ved Psykologisk institutt ved NTNU. Han underviser hvert år på Politihøyskolen om rasisme og hvordan man kan motvirke det. Han forteller om hvordan politistudentene opplevde praksisperioden sin.

– Yngre politifolk fortalte at de var sjokkerte av eldre politimenns språkbruk og oppførsel overfor

mørkhudede.

– Undersøkelsen *Tillit på prøve* avdekket at det var en overraskende stor del rasisme på Trondheim politikammer. Ingen er vaksinert mot slike holdninger, men det er viktig at de ikke finnes i politiet.

Kolstad sier at selv om man kan ha egne forestillinger privat, så har politiet en slik offentlig funksjon som gjør det uforenlig med arbeidet. Han tror de som utdannes nå har en annen holdning, og at det er mindre av det nå, enn da Obiora ble behandlet så brutalt at han døde.

– Det at å kalle folk «svarting» eller «neger» behøver ikke å bety at man er rasist. Likevel bør det unngås fordi mange av de som er afrikanere oppfatter det som rasistisk og nedsettende. Det bør man ta hensyn til.

Etter Obiora-saken ble det avslørt karikaturer og tegninger med rasistisk innhold på politikammeret. I arresten hang det Muhammed-karikaturer, og i kantina fikk et kannibalbilde henge over lenger tid. Tegningen viste en ansatt i Sør-Trøndelag politidistrikt som befinner seg i en gryte. Rundt denne gryta var det som skulle forestille afrikanske kannibaler.

– Det er et tegn på dårlig dømmekraft at ingen reagerer. Likevel tror jeg ikke det er verre hos politiet i dag enn i andre yrkesgrupper, men mulig det var det tidligere. Nå er det en annen utdanning, hvor man blant annet inviterer meg for å snakke om slike problem. Politiet utvikler seg i riktig retning, og det må de også gjøre i et samfunn som får stadig større innslag fra andre som ikke er hvite nordmenn.

Tror du holdningene blant politifolk endret seg etter Obiora-saken?

– Ja, det tror jeg. For da ble disse holdningene kjent. Man må huske på at betjenten som var tiltalt for å ha drept Obiora var kjent for å være en avviker, og hadde et rykte på seg som rasist.

Burde ikke noen i politiet eller ledelsen ha reagert før hendelsen med Obiora, når det tydelig var en person som var avvikende?

– Det er helt klart en unnlattelse at de ikke gjorde noe tidligere. Fordi det var samme person som sto bak overgrepet mot den somaliske vaskehjelpen Baidoo. I Trondheim var det et par-tre episoder der svarte mennesker, og kun fordi de var svarte, ble behandlet helt uakseptabelt. Politiet satte i gang arbeidet etter Obiora, og jeg regner med at de er flinkere til å oppdage slike avvikere i dag.

– **UHENSIKTSMESSIG MED KVITTERING FOR KONTROLL.** Stasjonssjef Arve Nordtvedt ved Sentrum politikammer har ikke troa på en kvitteringsordning.

Vet dere selv hvem og hvor mange som kontrolleres på gaten?

– De fleste kontroller loggføres, så teoretisk sett er det mulig å innhente statistikker på hvor mange som kontrolleres.

Kan det være aktuelt med en kvitteringsordning ved kontroll?

– Det tror jeg ikke. Hvilken verdi skal det ha at man kan dokumentere at du er sjekket der og da?

På grunn av at det er mange politifolk på jobb, mener Nordtvedt at det helt klart er noen som står i fare for å kontrolleres hyppig. Selv med en kvittering på at man er kontrollert fra før, ser man jo ikke dette på personen, og at man likevel må godta å bli sjekket.

– Betyr det at om du har et skriv på at du er

kontrollert før, at du ikke skal kontrolleres igjen? Samfunnet forventer at vi kontrollerer hver dag, for å gjøre det vanskeligere å drive kriminell aktivitet. At uskyldige opplever å bli kontrollert ofte er beklagelig, men har du rent mel i posen, og ingenting å skjule, bør det være til å leve med på et vis.

Nordtevdø ønsker ikke å kommentere hvorfor Momodou Sanneh er blitt kontrollert så mange ganger, men at han har større risiko for å bli sjekket som mørkhudet dersom han befinner ved asylmottaket på Persaunet.

– Med bakgrunn i at det tidvis har oppholdt seg mange kriminelle på og rundt asylmottaket, er det ikke til å legge skjul på at kontrollaktiviteten og er vesentlig større enn det er på «beste vestkant». At en person bli sjekket så mange ganger er beklagelig, men det er vanskelig å unngå.

Men hva med ferdselsfriheten?

Det er en del av de negative konsekvensene...

...av å være afrikaner?

– Nei, ikke av å være afrikaner, men av uheldige omstendigheter er det en gang slik. Politiet har jo ingen interesse av å systematisk forfølge enhver mørkhudet person. Det er masse ressurssterke mørkhudede personer som bor i Trondheim og som bidrar til samfunnet på en positiv måte, men som sikkert opplever å bli kontrollert oftere enn folk flest.

– **AVVIST I NØDANROP.** 10. mars 2013 er Sanneh hjemme hos en venn med afrikansk opprinnelse. Han kommer i taxi og har glemt bankkortet sitt i leiligheten. Vennen ringer for at han kan komme ut og betale. I tiden mellom telefonsamtalen til Sanneh er ute, oppstår det en krangel mellom vennen og taxisjåføren, som også er innvandrер. Vennen er blitt slått

Her ser man bare på hudfargen, det kan like gjerne stå «neger» i panna mi

MOMODOU SANNEH

ned og ligger bevisstløs på bakken.

– Jeg ble skremt av det, og ringte til politiet for hjelp. Etter å ha oppgitt personalia og adresse blir jeg avvist. Jeg fikk et svar tilbake som «dere er alle like, og vi kommer ikke dit», sier Sanneh.

Stasjonssjef Nordtvedt mener det er helt utenkelig at en politimann har opptrett slik, og at det finnes lydopptak av nødsamtaler. Han anbefaler at man anmelder dersom noen har opptredt uriktig.

– Slike anrop blir tapet, og er etterprøvbart i retten. Du må være ganske fortapt i hodet ditt om du opptrer

så useriøst, uprofesjonelt og klanderverdig måte på bånd. Dersom man tror det er blitt begått en straffbar handling, slik han påstår, bør det behandles som en mulig straffbar handling, og meldes til Sefo.

– **GÅTT MER PÅ SKI ENN CARL I. HAGEN.** Sanneh mener at i Trondheim hjelper det ikke med norsk kone og nesten en mannsalder i byen.

– Her ser man bare på hudfargen, det kan like gjerne stå «neger» i panna mi, sier en oppgitt Sanneh.

Han er for tiden sykmeldt på grunn av plagene trakasseringen har gitt han. Selv om han elsker Trondheim, har byen vært veldig slitsom.

– Jeg tenkte på å gi opp hele greia, men velger heller å kjempe tilbake. Jeg elsker Norge, og jeg har gått mer på ski, og spist mer klubb og ribbe enn Carl I. Hagen. Det er mange fine folk her, men det er samtidig altfor mange fordommer, som gjør at jeg vil flytte herfra når barna blir eldre. **UD**

Stasjonssjef Arve Nordtvedt er gjort kjent med historiene i denne saken. Han mener de er lite sannsynlige slik de er framstilt, og at loven er lik for alle.

– Politiet er politi for alle, uavhengig av kjønn, etnisitet og sosial status. Vi søker alltid å finne ut hva som har skjedd på en objektiv måte, sier Nordtvedt.

fresch@underdusken.no

SYKMELDT: – Jeg tenkte på å gi opp hele greia, men velger heller å kjempe tilbake, sier Momodou Sanneh, som er sykmeldt på grunn av trakasseringen.

Miljøgeneral Jensen

Hun er generalsekretær i WWF Norge og Siv Jensens lillesøster.
Nina Jensen mener det viktigste i livet er å kjempe.

TEKST: Tarjei Engeset Ofstad FOTO: Mona Melanie Lindseth

Sammenheng mellom liv og lære er en forutsetning, skal en miljøverner ha troverdighet. Nina Jensen har ikke bil, men reiser kollektivt. Hun praktiserer «small living» i det hun beskriver som «en liten, men kul designleilighet.»

Men også en klimaforkjemper har sine miløsynder.
– Jeg liker å ta lange, varme dusjer, sier hun, som for å virke folkelig.

I tillegg flyr hun «alt for mye», men begrunner det i at hun som generalsekretær i WWF-Norge (World Wide Fund For Nature) må være på plass der ting skjer.

FEIRET EARTH HOUR MED AKUSTISK KONSERT. Det tok litt tid før Nina Jensen skjønte at hun ville vie livet sitt til å redde jorda. Som liten var hun svært fascinert av natur og dyreliv, medlem av WWFs pandaklubb, men aldri aktivist i ungdomsorganisasjoner som Natur og Ungdom.

Som 19-åring bestemte hun seg for at hun ville jobbe i den verdensomspennende naturvernorganisasjonen WWF. Den dagen hun levte mastergraden i marinbiologi, fikk hun fast jobb i WWF. I 2012 ble hun generalsekretær.

Oslo-kontoret har mange bilder av pandaer på veggen. Bak skrivepulten til Nina Jensen henger et enormt fotografi av en tiger. I en krok står en dykker-gasstank som er ombygd til ei lampe. Hun forsikrer at den ikke går på gass, men fornybar strøm. Earth Hour, miljøets 17. mai, som hun har kalt dagen, feiret hun med akustisk konsert.

For mange kan det å skulle engasjere seg i natur og miljø bli for stort og abstrakt, på grensen til kjedelig. Jensen synes det er forunderlig at ikke enda flere er opptatt av miljøvern.

– Det er det eneste som gjelder. Det e'kke no' business på en død planet, sier hun kjapt og blir lang i blikket.

ANGRER PÅ AT HUN IKKE LEVDE UT STUDIE-TIDA. Nina Jensen startet sin utdannelse som marinbiolog i Australia. I nærhet til Great Barrier Rief vide-reutviklet hun sin interesse for havets biomangfold, dykking og seling. Hun beskriver studentmiljøet som «helt fantastisk».

– Jeg var som enhver student, påpeker den ellers

svært så saklige damen.

– Vill og gal, og glad i en god fest.

Etter studiene i Australia studerte hun arktisk marinbiologi ved Universitetet i Tromsø. I tillegg hadde hun fulltidsjobb og en frivillig jobb i WWF, en av de få tingene hun angrer på.

– Tromsø har et fantastisk studentmiljø, best i landet. Selvfølgelig nest etter Trondheim, legger hun til, med pokerfjes.

– Da jeg hadde heltidsjobb, var heltidsstudent og jobbet frivillig, er det klart at studentlivet gikk i knas.

IKKE DÅRLIGERE LEVESTANDARD. Studenter er en gruppe som gjerne fremstiller seg selv som uten økonomi til å tenke på miljøet. Jensen mener man bør stille krav til alle samfunnslag om en grønn livsstil, uten at det betyr et dårligere liv.

– Det dreier seg bare om en smartere livsstil.

Hun påpeker at man sparer penger.

– Det er jo ikke smart å kaste masse mat, eller å slippe strømmen din ut av vinduet. Det er bare sløsing.

Jensen er enig med dem som sier at teknologi står sentralt i løse veldig mange miljøproblemer.

– Samtidig må man ikke bli så fokusert på å lage ny teknologi at man ikke tar i bruk den som allerede finns. Vi har minst to tredjedeler av den teknologien vi trenger.

Å gå gjennom livet uten å mene noe eller å brenne for noe, bare være apatisk, det må være et ubeskrivelig trist liv.

NINA JENSEN

MER MANNLIG TESTOSTERON FØR. WWFs strategi er blant annet å påvirke næringslivet fra innsiden, og de er partnere med lakseoppdrettsgiganten Marine Harvest. Oppdrettsnæringa har store miljøutfordringer, blant annet knyttet til lus, sykdom og rømming, som er med på å true villaksen.

HVEM ER:

Nina Jensen

Født i 1975

Studerte marinbiologi ved James Cook University i Australia, og tok master i marinbiologi ved universitetet i Tromsø

Tok over etter Rasmus Hansson som WWFs generalsekretær i 2012

Er søster til Frp's leder, Siv Jensen

Jensen forteller oppgitt at responsen fra andre miljøorganisasjoner, på at WWF inngår samarbeid med bransjer som sliter med miljø-imaget, stort sett har vært negativ:

– Det er lett å stå på utsiden og protestere. Tidvis har noen måttet kripe til korset og erkjenne at, «ja, dere fikk jo resultater, kanskje det ikke var så dumt likevel.»

Hun synes det er synd at det ofte er mot andre miljøorganisasjoner man kjemper de hardeste kampene.

– Det er slitsomt å måtte forsvare engasjementet sitt overfor likesinnede.

Hun mener miljøsaken fortsatt er marginalisert i Norge, og at man da konkurrerer om de samme støttespillerne.

– Samtidig ser vi at når vi står samlet, får vi mye mer gjennomslag.

Jensen tror dette er noe alle organisasjonene nå begynner å innse, og at det har skjedd en forandring.

– Uten å trække noen på tærne: Før var det mer mannlig testosteron som konkurrerte, enn samarbeid om saker.

LIVREDDER. Nina Jensen har bestemt seg for å vie livet til å redde jorda.

– **OLJE SMAKER IKKE GODT.** Klimaengasjementet i Norge har sunket de siste årene, mens utslippene i verden bare øker. Jensen tror problemet er så stort og illevarslende at det blir mye enklere og mer behagelig og si «det er ikke så farlig, dette kommer helt garantert til å gå bra». Hun mener likevel at klimaskeptikerne «er i et ubeskrivelig mindretall».

– Klimaendringene er noe som skjer her og nå. Vi ser det i Norge i form av ras, jordskred og flom.

Jensen er nesten som ustoppelig foss når hun snakker om miljøkonsekvenser.

– Til og med land som Iran begynner å bekymre seg. Innsjøene deres begynner å tørke ut. Da kan man være så glad i den oljen man bare vil, men den smaker ikke spesielt godt.

Hun mener det viktigste er å kjempe for noe, også for noe annet enn det hun selv tror på. Tonefallet er til forveksling likt Siv Jensens. Kanskje siktes det også her bevisst eller ubevisst til søstera.

– Å gå gjennom livet uten å mene noe eller å brenne for noe, bare være apatisk, det må være et ubeskrivelig trist liv.

Hun mener mange samfunnstopper nå går foran og tar ansvar, men at man har en lang vei igjen. Kanskje har vi det for godt:

– Vi lever i en polstret boble, hvor vi har altfor mye av alt. Med mindre man får med seg hva som skjer i verden, er det trygt og godt inne i bobla.

Vi lever i en polstret boble, hvor vi har alt for mye av alt.

NINA JENSEN

SØSTERA TIL SIV. – Nå har de ikke sittet fryktelig lenge, bare litt over hundre dager, sier Jensen om den blåblå regjeringen.

Det virker som om hun ikke ønsker å angripe søstrens regjering, men håper det kan komme positive overraskelser etter hvert.

Jensen mener hovedproblemet er at utslippene fra oljeindustrien fortsetter å gå i været, og at man da ikke greier å løse klimaproblemet.

– Det er en utfordring som hverken den forrige eller sittende regjeringen tør adressere.

I Norge forvalter vi verdens største investeringsfond

på 5240 milliarder kroner. Hun mener det aller viktigste Norge kan gjøre, er å trekke oljefondet ut av fossile energikilder, og investere i fornybar energi.

Hun synes finansminister Siv Jensen sitt forslag om å legge ned etikkrådet er et stort tilbakeskritt.

Hvordan er det å omtale søsteren sin med etternavn?

Hun ler.

– Det er litt underlig! Det er nødvendig for å klare å snakke om sak og ikke person.

Jensen forteller at hun er vant til spørsmål om forholdet til søsteren. Likevel synes hun det tidvis er irriterende.

– Det er interessant at det *aldri* blir utdatert.

De har det sterke engasjementet tilfelles og de lærer mye av hverandre.

– Så har Siv valgt å engasjere seg i litt andre ting. Det kan neppe kalles en overdrivelse.

Søstrene prater sammen daglig, drar på ferieturer, lager mat og prater om livet.

– Vi går lange skiturer, får frisk luft og avkobling. Nå sist var det klisterføre. Det viser at verden er i endring.

Hun tror søsteren har respekt for meningene hennes, selv om hun ikke alltid er enig. Samtidig mener Nina Jensen miljøbevegelsen kan bli mer

folkelig.

– Skal vi få folk flest med på laget, må vi snakke et språk folk forstår.

MANER TIL HÅP. Jensen må ta seg tid til å lese det varierte utvalget av e-post som havner i innboksen:

«Mange er nå temmelig lei av all bombastisk huddfletting av en ny minister, Sylvia Listhaug. Den verste av alle er Nina Jensen. Dette minner om tider i vestlig sivilisasjon vi minnes med gru: inkvisisjonen.»

En kollega kommer inn.

– Sylvi Listhaug vil ikke snakke med oss, forteller hun til sjefen.

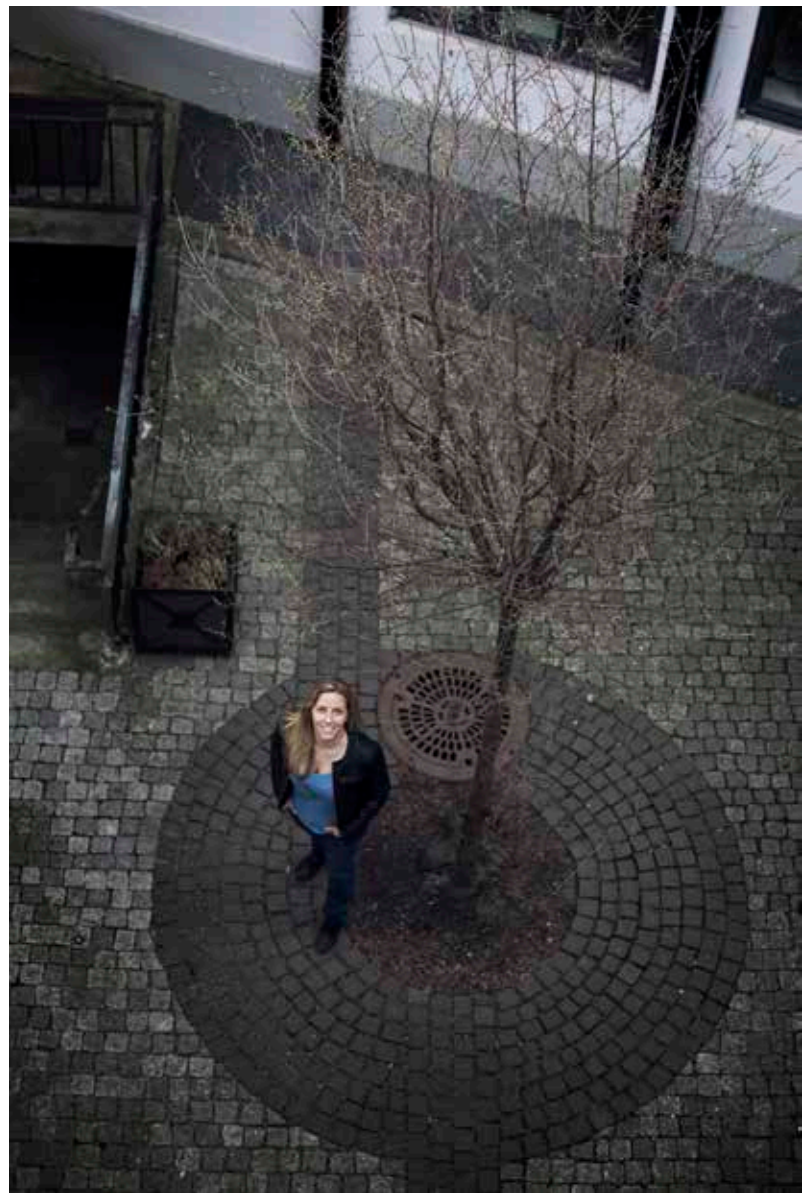
– «Jeg trenger ikke innspill fra dere, for jeg vet hva dere mener», hermer Jensen.

De to kollegaene er lattermildt enige om at de trenger noen venner i landsbruksdepartementet.

I mai skal Jensen på WWFs årskonferanse i Brasil, i juni til Grønland. Her hjemme skal hun jobbe med skogvern, havmiljø og klima. Hun maner til håp.

– Vi kan jo ikke miste trua, jeg tror det vil gå bra til slutt, ellers hadde jeg ikke brukt så mye tid og energi på redde jorda. **UD**

ud@underdusken.no

LEVER I BOBLA. – Med mindre man får med seg hva som skjer i verden, er det trygt og godt inne i den norske bobla, sier Nina Jensen.

BARTEGUIDEN

DIN GUIDE TIL KULTURLIVET I TRONDHEIM

**JAZZ
FEST**

7.-11. MAI

KUN EN MÅNED IGJEN!

PAT METHENY UNITY GROUP

LIZZ WRIGHT

TRONDHEIM JAZZORKESTER

**JOVAN PAVLOVIC VS
KNUTSEN & LUDVIGSEN**

NAOKO SAKATA TRIO

BO KASPERS ORKESTER

EMILIE NICOLAS

www.jazzfest.no

Kjære kvardagshelten min

Det er du som gir meg glede i kvardagen. Ja, du gjer liksom livet verdt å leve.

TEKST: Hanne Våge ILLUSTRASJON: Mariann Stensaas

TIL DEG som insisterer på å entre den stappfulle bussen før eg har gått av. Tusen takk for at du gjer kvardagen min litt betre. Eg veit ikkje kva eg skulle gjort utan det nære og intime møtet me får i det du pressar deg forbi meg. For ikkje å snakke om kor herleg det er å få kjenne lukta av dei sveitte og gode armholene dine. Ikkje ein gong det å nesten bli klemte i hel av døra øydelegg #denfølelsen.

TIL DEG som står bak kassa i klesbutikken, og alltid sørgjer for å lire frå deg orda «du skal ha denne, ja?» når eg legg frå meg tinga i kassa. Du gir meg liksom den ekstra sjansen til å tenkje meg om. Så då tek eg meg eit ekstra sekund til å tenkje «ja, vil eg i grunn ha denne?». Så innser eg at eg ikkje ville lagt den i kassa utan. Men du er utruleg grei då. Du som passar på at eg ikkje gjer noko forhasta og kjøper noko eg ikkje vil ha, eller bruker for mykje pengar på ting eg ikkje treng. Eg er sikker på at sjefen din set like stor pris på det som eg.

TIL DEG som røyker i busskuret når det regnar. Det er så kjekt at du vil dele røyken din med alle andre som har gløymd tobakken sin heime. Og på toppen av det heile gir du dei som ikkje røyker frå før moglegheita til å teste det ut. Gratis! Du er så flink til å tenkje økonomisk og vise omsyn for andre. Dessutan kan det godt hende du er med på å hjelpe tobakksindustrien med å rekruttere nye nikotinbrukarar. Tenk på det, snille deg. Til deg som plukkar opp hundebæsjen med hundepose, og så legg den fint tilbake på bakken igjen. Kva skulle me gjort utan deg? Tenk kor mange hundebæsjar som berre hadde forsvunne i naturen utan at me fekk sjå dei først, om ikkje du hadde pakka dei inn og plassert dei på asfalten. Eller i skogholtet. Eller på plenen. Eller kor som helst, utanom søppelbøtta. Eg er takksam for at nokon tek ansvar og sørgjer for at alle får ta del i hundebæsjpose-skoda.

TIL DEG som deler alle dei sunne måltida dine på Instagram, med tjue tilhøyrande emneknaggar (red.amn. hashtags). Det er så kjekt å sjå at nokon har så mykje fornuftig å bruke tida si på. For ikkje å nemne kor hyggeleg det er å heile tida bli minna på at du har endra kosthaldet ditt, og berre et 500 kaloriar om dagen. Når eg blar forbi bileta dine på ein laurdagskveld, med godteriskåla i fanget. Då forstår eg kor mykje du betyr for meg.

ÅH, KJÆRE KVAR DAGSHELTEN MIN. Du får meg til å stå opp om morgonen, sjølv om eg trøytare enn nokon sinne. Du får meg til å vere glad, sjølv på dårlege dagar. Du gir meg trua på at det fins lys i enden av tunnelen, sjølv om det aldri har sett så mørkt ut før. Tusen takk for at du er til.

MAGNUS PLAYS NTNU

SLÅ MAGNUS CARLSEN
OG VINN **100.000 KR**

ONSDAG 7. MAI

kommer Nordic Semiconductors ambassadør **MAGNUS CARLSEN**
til **EL5 KL 16.15** for å spille lynsjakk mot studenter!

DU kan bli trukket ut til å spille om heder og ære,
og ikke minst **100.000 KR!** (Bruk link til høyre for å kvalifisere deg).

Alle som møter får være tilskuere til begivenheten.
Det blir mye moro, mat, drikke og giveaways!

REGLENE ER
SOM FØLGER:

- Dere spiller lynsjakk.
- Magnus får 1 minutt, du får 5 minutter.
- Spillet avgjøres ved sjakk matt eller utløp av tid.

Spillere
trekkes
on-site
kl. 16.15!

Kvalifiser
deg til å
spille mot
Magnus ved
å scanne
qr-koden
eller bruk
linken:

tinyurl.com/MagnusPlaysNTNU

KAN DU
SLÅ MAGNUS?

“ Da jeg var sju år, fikk jeg 48 kroner
av pappa for å ikke grine hos tannlegen.

Nå får jeg 480 kroner i avslag!

tannklinikken) dine tenner

Kampanjetilbud til alle studenter.

Vi gir over 50 % rabatt på undersøkelsen for alle studenter. Din pris blir kr. 450,-
for undersøkelse med to røntgenbilder og enkel tannrens. (ordinært kr. 930,-).
Ved ytteligere oppfølging får du 10 % på alle tjenester.

Referer til dette tilbudet når du bestiller time. Vi gleder oss til å ta i mot deg!

Ansvarlig tannlege: Arnt Einar Andersen MNTF

-Fordi mennesker skal smile

Besøksadresse:
Trondheim Torg
Kongens gate 11
7013 Trondheim

Telefon: 73 99 19 99
SMS: Send "Ring" til 2007
resepsjonen@tannklinikken.net
www.tannklinikken.net

Åpningstider:
Man. - tors.: 07:00 – 19:00
Fredag: 07:00 – 16:00

Tradisjon tro

TEKST: Nora Cecilie Bredoch FOTO: Eirik Vole Rye

INGRID SKREDE er formann for Smørekoppen, her sammen med linjeforeningens kjære lokomotiv, Bjørkelangen

FAKTA OM

SMØREKOPPEN

- Smørekoppen er linjeforeningen til produktutvikling og produksjon (tidligere maskinteknikk) og ble dannet i 1928
- Bjørkelangen, som er Smørekoppens lokomotiv, ble overtatt av Smørekoppen i 1961
- Smørekoppen bruker et rangerings-system etter hvor aktiv du ha vært i linjeforeningen. Den øverste guden heter Fader Heron av Alexandria og han var en matematiker og ingeniør som levde i antikken.
- For å bli tatt opp som Smøregutt må man gjennom en dag med tøffe psykiske og fysiske prøvelser. Dette ritualet er mye omdiskutert.

Opptaksprøver, rangeringssystem og rivalisering preger linjeforeningene på Gløshaugen. Tradisjonene veier tungt når en av NTNUs eldste linjeforeninger skal feire jubileum.

På Marinen ruller en stilig, grønn amerikaner i anledning Smørekoppens 85-årsjubileum. Herligheten selv er døpt Kromprinsen og eies av Smørekoppen, linjeforeningen til maskinstudentene på Gløshaugen. Modellen er en 1953 DeSoto Powermaster, enhver Smøregutts våte drøm. Kromprinsen har vært et symbol for Smøregutter siden den stolt ble kjørt inn på Gløshaugen den 8. april 1997.

– Vi feirer bilens jubileum hvert år, forteller Ferdinand Solvang, som er sjåfør og leder for komiteen som holder bilen vedlike.

Kromprinsens oppgave i dag er å kjøre det respektive styret rundt i byen og holde et øye med dagens arrangement.

– Dette er vår store stolthet, sier Solvang, og retter blikket mot bilen.

LANG HISTORIE. Historien om Smørekoppen tar tilbake til 1916, da Akademisk Forening Ambolten ble stiftet. I 1922 så A/F Ambolten sin død, men tanken om en linjeforening gjenoppsto noen år etter, og i 1928 ble A/F Smørekoppen stiftet. Det er 1928

man regner jubileet fra, og tradisjonen tro feires jubileet ett år for sent. Grunnen er at man det første året glemte å feire jubileet. Smørekoppen er altså 86 år gammel, ikke 85.

Denne formiddagen er det duket for konkurranse, når to bitre fiender møtes på Marinen i anledning

Blir du tatt opp her er du medlem på livstid.

JENS CHRISTOFFER GJØLME

Leder av Tåkeluren

det tradisjonsrike rebusløpet mellom produktutvikling og produksjon (tidligere maskinteknikk, red. anm.) og marinteknikk. Rebusløpet så igjen dagens lys under planlegging av Smørekoppens jubileumsuke etter mange års opphold. Sist gang det ble arrangert rebusløp var i 1996.

– I 1993 måtte løpet avlyses fordi det var så ekstremt

vanskelig, sier Erik Jacobsen, som har vært med på å lage oppgavene til årets rebusløp.

MEDLEM PÅ LIVSTID. Begge linjers kor er representert. Tåkeluren fra marinteknikk og Swinghulet fra maskin.

De to oppmøtte korene har hver sine tradisjoner når det kommer til klesdrakt, Swinghulet med sine sorte hatter og røde detaljer, og Tåkeluren med sine matrosliknende uniformer med blå krager, som de selv syr på i begynnelsen av hvert semester. Tåkeluren startet på 60-tallet som et seriøst kor, men nå er de mest opptatt av å ha det gøy og ifølge seg selv spre glede hvor enn de går. Jens Christoffer Gjølme er leder av koret Tåkeluren og han er i godt humør.

– Vi er et bra kor og et dårlig kor. Det er et bredt spekter. Vi har fokus på å ha det gøy. Dette er den beste måten å inkludere førsteklasse i linjeforeningen på, og her er alle velkomne. Blir du tatt opp her, er du medlem på livstid.

RIVALISERENDE LINJEFØRENINGER. A/F Smørekoppens nåværende phormand er Ingrid

FERDINAND SOLVANG har frem til nylig vært sjåfør for Smørekoppens store stolthet, Kromprinsen

JENS CHRISTOFFER GJØLME er leder for marinteknikk sitt kor, Tåkeluren

Skrede, som studerer produktutvikling og produksjon på andreåret. Hun ble valgt inn i september og innsatt i januar.

– *Hvorfor er maskin og marinteknikk fiender?*

– Jeg vil ikke si vi er fiender. Marin og maskin er to veldig like studier. Mannhullet, marinteknikks linjeforening, ønsker å hate oss. Vi har mer hat til linjeforeningen Omega, som er linjeforeningen til elektronikk og kybernetikk, sier hun med et lurt smil.

Skrede syntes bare det er morsomt med rivalisering.

– Vi har en tradisjon: Hver gang vi nevner Omega, skal vi avslutte med å si avsky.

RØVERHISTORIER. På Smørekoppens kontorer er det flere ivrige sjeler som jobber aktivt med linjeforeningen. En av dem er tidligere formann Jørgen Erichsen.

– Smøregutter, som er et kjønnsnøytralt klenge-navn på linjeforeningens medlemmer, har lenge hatt et anstrengt forhold til linjeforeningen for elektronikkstudentene. Denne rivaliseringen går tilbake til gamle NTH, da maskinstudentene og elektronikkstudentene kranglet om hvilken ingeniørgren som var den gjeveste. Her er det selvfølgelig ingen tvil om hvem som hadde - og har - rett, sier Erichsen.

– *Har du noen røverhistorier på lur, Erichsen?*

– Et av de tidligere Smørekoppens styrene søkte rektoratet ved NTH om å legge ned sivilingeniørstudiet innen elektronikk. Hvor seriøs denne søknaden var er noe uklart.

De syntes rett og slett ikke det var nødvendig med elektronikkstudenter.

– Det forslaget ble ikke vedtatt, legger Skrede til.

EN GANG SMØREGUTT, ALLTID SMØREGUTT. Skrede forteller at de i år sendte ut julekort fra Smørekoppen til en mann som ble uteksaminert fra maskinstudiet ved NTH i 1961. Han hadde blitt så glad at han scannet julekortet og sendte det ut til hele klassen som gikk ut samme år.

For å bli tatt opp som smøregutt i første klasse må man gjennom «de grusomste prøvelser». Et tema Skrede ikke har lyst til å prate så mye om.

– Det består av fysiske og psykiske prøvelser i løpet av en dag. Det er mye hemmelighetskremmeri knyttet til dette ritualet.

Ritualet blir endret fra år til år, og ifølge Skrede prøver man å gjøre det litt mildere enn før.

– De fleste vil at de som kommer etter skal ha det verre enn de selv hadde det. Det er ment som team-

Vi har mange tradisjoner men det er ingen hinder for nytenkning.

INGRID SKREDE

Phormand, A/F Smørekoppen

building. Ingen har vondt av det, og det er ment å skulle være slitsomt, sier Skrede.

Formannen mener at Smørekoppens viktigste funksjon er å skape tilhørighet og samle studentene både sosialt og faglig.

– Vi har mange tradisjoner, men det er ingen hinder for nytenkning. Vi er ikke låst av tradisjonene, de går hånd i hånd og hjelper oss å være kreative

En tradisjon Smøregutter holder fast ved er formann-kasting. Dette består i å fysisk kaste formannen så lang som mulig. Denne noe spesielle handlingen finner sted når det arrangeres skitur opp til en av koiene.

DÅRLIG TAPER? – Rebusløpet var utrolig morsomt. En av oppgavene var å få tak i signaturen til ordføreren i Trondheim. Jeg fikk tak i vara-ordføreren sin, men det holdt dessverre ikke, forteller Skrede.

Hvert lag fikk utdelt ti gåter som ledet til et sted i Trondheim. På hvert sted deles det ut en oppgave. Blant annet måtte man ta en selfie med en prest, få tak i en størst mulig, sort dametruse og løse en ligning med et «vilt integral».

– *Hvem vant rebusløpet i år?*

– Ingen kommentar, sier Skrede og ler.

Det var Mannhullet. **UD**

Under Dusken er den eldste nålevende studentavisa i Skandinavia, og i år er det 100 år siden avisa ble grunnlagt. I forbindelse med dette jubileet publiserer vi en artikkel med tilbakeblikk fra Under Duskens historie, i hver utgave i ett år.

Under Duskens fremkallingsprosess

Første utgave av Under Dusken hadde kun ett svarthvittbilde, mens forrige utgave hadde 48 fargebilder. Fotografiet har kommet langt på 100 år.

TEKST: Eivind Sandodden Kise eivindkise@gmail.com

UNDER DUSKEN har helt siden første nummer i 1914 tatt i bruk fotografiet. Den fotografiske filmen, som er en nesten uendret oppfinnelse fram til i dag, var allerede i bruk hos enkelte pressefotografer. Lumière-brødrene hadde funnet opp Autochrome, verdens første suksessfulle fargefotografiprosess, men det var fortsatt ikke mulig å masseprodusere aviser med fargefotografier.

De første 55 årene var det lite forandring for fotografiet i Under Dusken. Det ble flere med årene, men illustrasjonene var i klart flertall. I 1970 begynte ting å forandre seg. Under Dusken byttet til «offsettrykk», som ga muligheter for langt flere fotografier og en høyere kvalitet, men fortsatt svarthvitt med eventuelle «tint» av passende farger. En sak om det da mye elskede Kina, i Under Dusken, var gjerne i rødthvitt isteden for svarthvitt.

Under Vietnamkrigen hadde Under Dusken tatt side med nord-vietnameserne, og trykket en del

kritiske saker om Sør-Vietnam og amerikanernes aggresjon. Et av de trykte bildene viser en sør-vietnamesisk soldat som fornøyd holder opp to avkappede hoder med blodet rennende. Bildet ville nok ikke blitt trykket i dagens Under Dusken.

FOTOGRAFIET i Under Dusken var fortsatt ikke prioritert på linje med politisk svada. De fleste bildene var enten lånt fra Fotogjengen på Studentersamfundet, eller tilsendt redaksjonen fra privatpersoner. Det var først på midten av 80-tallet at noe som lignet en fotoredaksjon begynte å ta form. Kvaliteten var mildt sagt varierende, og antallet fotografier var en brøkdel av det den er i dag.

På 90-tallet ble Under Dusken en stadig mer profesjonell avis, med mål om å være et naturlig steg på veien til en betalt avisjobb. Dette gjaldt også fotografene, som begynte å ta mer profesjonelle bilder.

Siden 90-tallet har flere fotografer startet karriere

i Under Dusken. Blandt dem Kim Nygård og Marius Nyheim Kristoffersen som begge har gjort det stort i både inn- og utland.

Rundt år 2000 trykket man flere og flere bilder i farger. I 2002 var svarthvittbilder i mindretall, kvaliteten tok av, og kreativiteten blomstret i fotoredaksjonen.

DEN ANALOGE FILMEN ble faset ut og fotograferingen foregikk hovedsakelig digitalt. Enkelte fotografer har fortsatt kommet med analoge godbiter i en periode Under Duskens fotografer kanskje var litt for glade i å dra i de digitale spakene.

I dag består fotoredaksjonen av 14 fotografer som leverer nesten alle bildene til Under Dusken. Vi har fortsatt et godt samarbeid med Fotogjengen på Samfundet, og er så heldige å få lov til å bruke deres bilder hvis det skulle trengs. Halvparten av fotografene i dagens fotoredaksjon har, eller går en fotoutdanning, mens resten er glade «amatører». **UD**

UNDER DUSKENS FØRSTE FOTO:
Et portrett av den da nylig avdøde Einar Wennesland, et aktivt medlem av Studentersamfundet. Fotografen er ukjent.

KIM NYGÅRD: Tidligere Under Dusken-fotograf, vant årets bilde i kategorien «Dagligliv i Norge». Her er bilde tatt av Nygård for Under Dusken i år 2000.

Fotografi fra undertegnede i denne utgaven av Under Dusken.

KULTUR

**SAMFUNDET
LEDER**

Frivillig late studenter

Jeg er en lat student. Jeg kom til byen for fem år siden og henga meg til frivillige verv allerede første semester. Siden har det ballet på seg, og mesteparten av min tid har blitt brukt på Studenteramfundet. Jeg har arrangert konserter som har fylt Samfundet med musikk- og festglade studenter. Jeg har jobbet lange dager for å glede andre. Sammen med mine beste venner, har jeg vært på Samfundet omtrent hver dag siden jeg ble med, og det er ikke tvil om at det har gått med mye tid jeg heller kunne brukt på skolen. Men selvfølgelig er jeg fornøyd med måten jeg har valgt å bruke tiden min i Trondheim. Selv om det har gått ut over både studieprestasjon og -progresjon. Jeg har lært mer om samarbeid, ledelse, og mine egne styrker og svakheter enn jeg har gjort noe annet sted. Samtidig har jeg hatt det utrolig gøy, lært meg selv å kjenne og fått venner for livet.

Når det er sagt, så er det ikke til å stikke under stol at enkelte kurs på universitetet er sjokkerende lite krevende. For slike som meg, som bruker mer enn normert tid på å fullføre studiene, og desperat prøver å bli venn med onkel Lånekassen, så er disse fagene en velsignelse. Men at det skal være mulig å få en C i et kurs med 15 studiepoeng etter å kun ha lest i noen timer, det kan ikke være riktig. Det kan heller ikke være særlig inspirerende for studentene som har dette faget som en del av sin grad.

Det er lurt at NTNU legger opp til at studenter tar på seg frivillige verv. Dette gjøres gjennom fag som Ledelse i praksis, og jeg mener det kan gjøres i enda større grad. Enkle og uinspirerende fag er ikke løsningen. Frivillighetskulturen i Trondheim er god, og den er langt på vei hovedårsaken til at dette er Norges beste studentby.

Påskan står for dør, og for oss late studenter betyr dette nilesing av pensum fra nå og til siste eksamen er levert.

Lykke til!

ØYVIND LUNKE
Leder for Studenteramfundet
i Trondhjem

Miljøskadelig teknologi

Duppedittene våre får kortere levetid, og blir vanskeligere å reparere. Det skaper mye elektronisk avfall.

Side 44

Under Duskens anmelder om Multiplié Dansefestival: – Med sjangrene hiphop og moderne eller bare dagens kleine dans på Bodegaen, var Multiplié et deilig avbrekk.

Side 46

– Mulig å gjennomføre

NTNU mener ISFiTs resolusjon om korrupsjon på timeplanen sender et spennende signal, men har så langt ingen planer om å følge opp.

Side 40

Når spenstig blir viktigere enn viktig

Verdens første krigsfotograf måtte stille opp soldatene, men han kom kanskje nærmere virkeligheten enn vi gjør i dag.

EIVIND SANDODDEN KISE

Fotoredaktør
eivikise@underdusken.no

FOTOGRAFI

Krimkonflikten slutter ringen for 160 år med fotografisk dekning av krig. I 1839 oppfant Louis Daguerre fotografiet. Samme år tok Robert Cornelius verdens første selfie, men det skulle gå hele 15 år før den første konflikten ble fotografert.

I dag er vi bortskjemte med fotografer som reiser villig verden rundt for å vise oss all faenskapen som foregår. Den første konflikten som ble dekket fotografisk var Krimkrigen som herjet på 1850-tallet, på det samme Krim som Russland nettopp har stjålet under nesa på hele verden.

Der reiste britiske Rogder Fenton rundt med en hestekjerre fylt til randen med fotoutstyr og mørkerom. De fotografiske glassplatene måtte behandles kjemisk rett før fotograferingen, og fremkalles rett etter at bildet var tatt. Prosessen var mildt sagt mer komplisert en Instagram, som i dag blant annet brukes til å dekke Nord-Korea fra innsiden. Bildene Fenton tok rystet den britiske befolkningen, selv om han ikke tok bilder av hverken døde eller skadde. Stusslige soldater og slagmarker, overfylt av kanonkuler, var ikke behagelig for øyet. Alle soldatene var oppstilt på grunn av datidens behov for lange eksponeringer. Likevel, det var ren dokumentasjon av en krig som tok livet av over en halv million soldater. Bildene forskrekket det britiske folk, som kun var vant med episke malerier av glorifiserte seiere. Bildene var med på å endre folks tanker om britisk krigføring.

Fotografer som jobber i Kiev og Krim i dag, har en helt annen jobbsituasjon enn Roger Fenton. Det er tiff

FENTONS PORTABLE MØRKEROM: Bildene måtte behandles rett før, og etter fotografering. Her avbildet med assistenten Marcus Sparling i 1855.

«SHADOW OF THE VALLEY OF DEATH»: Kanonkulene lå tett i tett etter et slag nær Sevastopol.

FOTOGRAFER: Roger Fenton

konkurranse om å få de spenstigste bildene, bildene som selger. Der Fenton tok de bildene han syntes var viktigst å dokumentere, er det i dag diskusjon om fotografene tar de bildene som har mest blikkfang, men som ikke belyser de viktigste sidene av saken.

«Kjendisfotograf» Morten Krogvold utalte på NRK P13-programmet «Tidenes Morgen» 24. februar at dagens digitale kamera er blitt utrolig gode. Bedre enn øynene våre. De gode gamle fotografene hadde en «stein i skoen» som skapte en raskap i bildet, som Krogvold ikke mente dagens fotografer trenger å søke i like stor grad på grunn av teknologien. Er dagens kameraer for teknisk gode til å vise oss virkeligheten? Eller viser de oss et kunstig godt lyssatt bilde som ikke er likt det fotografens øye så utenfor kamera?

Jeg er en konservativ, og til tider reaksjonær fotograf. Jeg elsker de samme fotografene som Morten Krogvold, og skyter hovedsaklig, også her i Under Dusken, på god gammeldags film. Hvis det å bruke gammelt fotoutstyr er det Krogvold mener med «stein i skoen», liker jeg den steinen. Skoen blir upraktisk å fotografere med, men får meg til å tenke og jobbe på en annen måte enn om jeg hadde hatt på meg de nyeste løpeskoene fra Nike, selv om det hadde vært raskere og mindre smertefullt. Per dags dato jobber om lag én prosent av verdens pressfotografer analogt, men mange av disse jobber tett opp mot «fine-art», det vil si at du like gjerne ser bildene deres i en bok eller et museum som i en avis.

Om dagens kamera er for gode for å vise deg virkeligheten, er en interessant diskusjon som jeg

skulle ønske ble tatt mer seriøst. Det er slik at øynene våre er kameraet underlegent, og kameraet kan ta vesentlig lysere bilder enn det øyet kan se. Natt blir fort til dag med høye isoinnstillinger, uten stativ og lang eksponeringstid. Da ser vi kanskje ikke virkeligheten? Innenfor presseetikken, mener mange. Jeg er i tvil. Burde blitz være lov? Samtidig er det alltid et men. Uansett hvordan en vrir og vender på det, så gjør en fotograf et subjektivt valg når vedkommende trykker på knappen. Det er ikke til å komme unna at fotografens personlige syn på saker kan – og vil – forme de bildene du ser i media. Vi har et like stort ansvar som enhver journalist til å aldri forandre på virkeligheten, og søke nyansene i en sak.

I forrige nummer av Under Dusken skrev en journalist en viktig sak om hvordan ukrainske og russiske studenter ser på krimkonflikten. En av mine oppgaver som fotoredaktør er å finne bilder som illustrerer saker vi ikke har ressurser til å fotografere selv. Vi er avhengige av de bildene som finnes gratis på internett, og det kom godt fram at ukrainske demonstranter og fotografer er langt flinkere til å legge ut bilder av sin side av konflikten enn det russerne er til å legge ut sin versjon. Jeg endte med et bilde av en ukrainsk demonstrant som stod på barrikadene i Kiev, under de voldsomste delene av demonstrasjonene. Fransk revolusjon med ukrainsk flagg, flammer og mayhem, et vakkert bilde. Til tittelen «Taking the temperature on Ukraine», passet bildet godt. Men jeg skal innrømme at jeg kanskje falt litt for skjønnheten bildet hadde sammen med tittelen, framfor å velge det viktigste bildet, som Fenton ville gjort for 160 år siden.

Engasjert regissørspire

Filmregissør Yngvild Sve Flikke mener det er noe vakkert i å famle seg gjennom livet.

FILM

TEKST: **Anette Sivertstøl**
FOTO: **Sindre Haugan**

Flikke har tatt en pause fra sin tette timeplan. Hun kommer rett fra locat-onbefaring, og setter seg ned på en av Una restaurants benker. Det er hektisk for innspillingen av filmen *Vente, blinke*, som er basert på Gunnhild Øyehaug's roman med samme navn.

– Jeg har alltid tenkt at hvis jeg skal lage en spillefilm, så må den utspille seg i Trondheim, sier hun.

Satset ikke bevisst

Yngvild Sve Flikke har lang erfaring som regissør av kortfilmer, og har blant annet vunnet Gullruten for beste dokumentar. Hun har ingen formell utdanning innen film, men har selv jobbet seg opp erfaring. Hun vokste opp i Trondheim, og har alltid likt å lage ting. Kjærligheten for lyd og bilde kom først da hun jobbet i Trondheims studentradio.

– Da jeg var student og jobbet i radio, var jeg ikke så mye på Dragvoll. Jeg synes det var artig å jobbe i radio og ble veldig oppslukt av det.

Hun lyser opp når hun snakker om det karakteristiske, røde bygget.

– Vår første befaringsstur var på Samfundet, og jeg ble svært begeistret for å se det igjen. Jeg kjenner huset godt fra tiden jeg jobbet der. Tiden på Samfundet har betydd mye for meg.

En av filmens karakterer er student, Flikke håper å få med scener fra huset. Hun nøler litt, før hun røper hva hun tenker på.

– Det hadde vært kult med en scene fra taket på Samfundet. Studentradioen brukte å snike seg ut for å se på utsikten, selv om det ikke var lov.

Da hun var ferdig i Studentradioen fikk hun jobb i NRK. Der lagde hun mange kortfilmer og dokumentarer.

– Det var på en måte min filmskole, men jeg har ikke bevisst satset på denne karrieren. Det bare ble slik, fordi jeg elsker å fortelle historier og skape følelser. Etter hvert begynte kollegaene mine å lage spillefilmer, og da tenkte jeg at hvis de kan, så kan jeg.

Intelligent humor

Vente, blinke er en romantisk komedie om tre kvinner i forskjellige stadier av livet som prøver å finne seg selv.

– Jeg liker at den er feministisk på

en selvironisk måte. Det var tematikken og den intelligente humoren som gjorde at jeg ville lage film av boka.

Dette er hennes første spillefilm. Hun skriver både manus og regiserer. Da hun skulle spørre forfatteren Øyehaug om å få lage film av boken, slet hun.

– Jeg brukte lang tid på å ringe. Det ligner ikke meg i det hele tatt. Jeg tenkte på hva jeg skulle si, men kom aldri fram til noe. Til slutt måtte jeg bare ikke tenke. Så jeg dro ut for å jogge, dro med meg mobilen og ringte henne på farten. Det ga meg ikke anledning til å planlegge.

Øyehaug var positivt innstilt og ville være med å skrive manus.

– Når vi er to som er langt inne i historien, så blir det flere spennende diskusjoner om hvordan vi bygger opp dramaturgien. Vi har klart å beholde essensen av boken, selv om vi har skrevet fritt ut i fra romanen.

Jakten på seg selv og hvem man ønsker å være, er hovedtemaet. Hun vil at historien skal føles ekte.

– Jeg vil lage en morsom film som diskuterer hvordan man blir den man er. Hvordan vi påvirkes av folk vi møter, hendelser og valg vi tar. Det er noe

vakkert ved det å famle seg gjennom livet.

På tide å vise fram Trondheim

– Selv om det er en universell historie som kunne blitt spilt inn i hvilken som helst studentby, så var det viktig for meg å spille inn her.

Flikke håper filmen kan bidra til at filmmiljøet i Trondheim vokser.

– Vi forsøker å bruke mest mulig trondheimsfolk, men noen fagfunksjoner må vi hente inn utenfra. Byen har ikke kompetanse nok ennå. Jeg er sikker på at dette ikke blir den siste filmen fra Trondheim.

Hun smiler lurt.

– Vi har sett nok av andre byer nå, og det er på tide å vise fram Trondheim også. Det er et spesielt fint lys her, og det er vakkert når solen henger over fjellene.

I mai begynner innspillingen, og planlagt premiere er august 2015. Flikke håper filmen kan få folk til å le, og føle seg flaua.

– Drømmen min er at folk skal gå ut av salen og tenke at livet er ikke så verst likevel, selv om det er mye motstand.

anetsive@underdusken.no

ISFiT ønsker korrupsjon på timeplanen

NTNU mener ISFiT-resolusjonen sender et spennende signal, men har så langt ingen planer om å følge opp.

FILM

TEKST: **Amanda Roland**
ARKIVFOTO: **Adrian Nielsen**

15. mars vedtok studentersamfundet ISFiT-president Marius Jones' resolusjon med krav om mer kunnskap om korrupsjon i læremålene.

Prorektor for utdanning Berit Kjeldstad ved NTNU sier resolusjonen sender et spennende signal.

– Når studentene etterspør kunnskap, er det noe vi må ta på alvor, sier hun.

NTNU jobber derimot ikke for å få inn korrupsjon på timeplanen, og Kjeldstad sier dette er en diskusjon hvert fakultet må ta for seg selv.

– Det må inn i læremålene for det kan komme inn på timeplanen. Om det er relevant må hvert fakultet selv bestemme, sier hun.

Kjeldstad sier det er positivt at studentene gir signaler til undervisningen og påpeker at resolusjonen er gjennomførbar.

– Vi vet det er fagpersoner innen etikk på Humanistisk fakultet som kan

undervise om temaet. Det er mulig å få til hvis man bestemmer seg for det, sier Kjeldstad

Mange støtter resolusjonen

Jones sier flere stiller seg bak resolusjonen.

– Vi får støtte fra NHO (Næringslivets Hovedorganisasjon), Ingeniører uten grenser, Etisk råd hos Tekna, Teknastudentene ved NTNU og HiST, Sven Mollekleiv i Veritas og Erik Solheim i SV, sier Jones.

I tillegg nevner han at studentinget ved NTNU og studentparlamentet ved UiO har blitt støttespillere.

Positive langtidsvirkninger

Jones mener resolusjonen vil gi langsiktige fordeler hvis forslaget blir innført på NTNUs timeplaner.

– Studentene på universiteter må lære mer om hvilke faktorer de må ta hensyn til når de tar økonomiske beslutninger, herunder etiske og juridiske faktorer. Dette vil være positivt både for virksomhetene studentene kommer til å jobbe i, og for samfunnet som helhet, sier Jones.

Han påpeker videre viktigheten av at studentene har kompetanse om

ISFiT-RESOLUSJONEN

Studentersamfundet i Trondhjem samlet til samfundsmøte 15. mars 2014 mener at kunnskap om korrupsjon blant studenter i Norge bør økes. Norske studenter ender ofte opp i sjefsposisjoner der de forvalter store pengesummer, enten i næringslivet eller i offentlig forvaltning. Bedre kunnskap om og holdninger til korrupsjon vil gjøre studentene bedre rustet til å forvalte midler, ta økonomiske beslutninger og unngå gråsonetilfeller. Korrupsjon er skadelig for samfunnet og fører til beslutninger som kan ha negative økonomiske og operative konsekvenser for bedrifter som rammes. Dessuten er det ulovlig, enten korrupsjonen skjer i Norge eller i utlandet. Norske bedrifter bør derfor jobbe aktivt for å forebygge korrupsjon. Flere bedrifter arbeider allerede med antikorrupsjonsprogrammer som innebærer opplæring, trening, rapportering og kontroll. Å styrke kunnskap og holdninger hos norske studenter vil forberede dem på utfordringene de vil møte når de kommer i jobb. Denne kompetansen vil også telle positivt på jobbmarkedet.

økonomisk etikk i møtet med arbeidslivet og peker på økt bevissthet rundt næringslivets ansvar for avdekning av flere korrupsjonssaker

– Økt kunnskap vil forebygge korrupsjon i offentlige bedrifter. Flere bedrifter ønsker en mer etisk tankegang, ikke bare for å sørge for å være på riktig side av jussen, men for å skape en bedre merkevare for bedriften, sier han.

I en undersøkelse om korrupsjon, gjennomført av antikorrupsjonsorganisasjonen Transparency International, kom Norge dårligst ut av landene i Skandinavia. Jones mener det er viktig å starte ved universitetene for å bekjempe korrupsjonen. **UD**

ud@underdusken.no

Dragvoll-film får Kosmorama-premiere

Både Kosmorama-direktøren og *Utburd*-regissøren ser for seg en ny vår for trøndersk film.

FILM

TEKST: **Sigurd Martin Nordli Oppegaard**

Under Dusken har tidligere skrevet om NTNU-studentene Astrid Thorvaldsen og Elias Nonås som lager den første langfilmen i Trondheim i nyere tid. Nå er det klart at skrekkfilmen *Utburd* får premiere 2. mai på Kosmorama, Trondheims internasjonale filmfestival.

– NTNU viktig for filmmiljøet

Direktør Silje Engeness i Kosmorama sier det er mange grunner til at de velger

å vise filmen.

– Det er landets første masteroppgave som er en spillefilm. Når en sånn film lages her, er det naturlig å ta den imot, sier hun.

Hun mener masterprosjektet er en spennende film.

– *Utburd* er i samme segment som *The Blair Witch Project*, med handlingen lagt til Bymarka. Det er morsomt med lokal forankring, sier Engeness.

Kosmorama-direktøren sier de er opptatt av lokal produksjon, og ønsker å være et springbrett for gjengen bak *Utburd*. Hun mener filmmiljøet på NTNU spiller en viktig rolle i utviklinga av filmmiljøet i byen, og at trøndersk

film går inn i en god periode.

– Det er mye som skjer parallelt her, og det vil komme mer film herfra i årene som kommer. Sammen med Kosmorama, som feirer 10 år i år, har Midtnorsk Filmsenter betydd mye, og vi har fått flere filmskapere til å ha Midt-Norge som base, sier hun.

Skrekkfilm om døde spedbarn

Utburd baserer seg på myten om spedbarn som ble satt ut i skogen for å dø, og ble omdannet til gjenferd eller spøkelser. Regissør Astrid Thorvaldsen sier filmen nesten er ferdig, og at det nå jobbes på spreng. Hun synes det er fantastisk med premiere på Kosmorama.

– Det var ingen selvfølge at filmen skulle vises på kino i det hele tatt, så det føles utrolig bra å få filmen vist på en så stor festival som Kosmorama, sier Thorvaldsen.

Hun forteller at det har vært en heftig produksjon, preget av litt av det meste. Men selv om det har vært hardt, sier Thorvaldsen vi kan vente oss mer film fra teamet bak *Utburd*.

– Et par av oss har laget et filmselskap, Ninjafilm. Vi vil bli i Trondheim og vi vil være med å skape en trondheimsbølge i norsk film, sier Thorvaldsen. **UD**

martoppe@underdusken.no

Historisk bygård rives

Bygningsrådet har vedtatt Frp's forslag om å rive Kjøpmannsgata 36 for å gjøre plass til nye næringslokaler. Trist og beklagelig, mener Byantikvaren.

ARKITEKTUR

TEKST: **Amanda Roland**

Det gamle bygget er en bygård fra 1841 og ligger i en av de eldste delene av byen. Område er vernet og står på Byantikvarens liste over historiske og antikvariske bygninger.

Vedtaket ble fremmet av Frp, med støtte fra Ap, og vedtatt med seks mot fem stemmer i Bygningsrådet. På tomten skal det bygges et femetasjers næring- og leilighetslokale.

Byantikvar Gunnar Houen sier vedtaket strider mot midtbyplanen fra 1981, som skal bevare historiske miljøer.

– Vestrekka er et av byens historiske og antikvariske verdiorråder. Det er viktig å verne om slike miljøer for å forhindre at byen mister sitt særpreg, sier han.

Arkitekt og initiativtaker bak Rake Trygve Ohren er enig i at vern er den beste løsningen og sier det bør være en selvfølge å ta vare på historiske bygninger.

– Det er viktig for en by å ha mange lag, fra forskjellige epoker. Det gir en rikhet til byen. Det er meningsløst å rive ned noe når man skal bygge nytt. Byen mister en viktig del av sin identitet på denne måten, sier Ohren.

Levende handelssenter

Elin Marie Andreassen fra Frp sier at forslaget ble fremmet med ønske om å skape en mer levende midtby.

– Fremskrittspartiets begrunnelse for ikke å sette den historiske verdien øverst i denne saken, handler om hensynet til midtbyen som levende og attraktivt handelssenter, i tillegg til at vi gjerne ønsker at flere skal bo i sentrum og bruke midtbyen aktivt, sier Andreassen.

Det har tidligere kommet forslag om å rive bakgården i nr. 36 samtidig som man beholder fronten i vestrekka for å bevarer den historiske helheten. Forslaget om å rive bygget ble vedtatt i stedet. Andreassen mener det nye høybygget vil ligge godt til rette i bylandskapet. **UD**

ud@underdusken.no

Rettelse

I Under Dusken nummer fem snek det seg inn en faktafeil. I artikkelen «Flertallet får ikke stemme» sto det at over 1 700 fulgte Samfundet-ledervalget via strømning. Dette var feil. Mens antallet sidevisninger for strømmen var 1 741, var det 1 123 *unike* sidevisninger. **UD**

Dato for ISFiT 2015 fastsatt

ISFiT går av stabelen 7. februar neste år. Det har finansstyret ved Samfundet vedtatt, skriver FS i sine sakspapirer. Verdens største internasjonale studentfestival foregår over ti dager, med diskusjoner og «workshops» om temaet korrupsjon, samt en dose kultur. Datoene er de samme som for forrige festival. **UD**

NTNU og Gyldendal utgir antikken på norsk

Gyldendals lanserer i disse dager første bind i kjempeverket *Kanon. Antikkens litteratur*. Det er førsteamanuensis Thea Seliaas Thorsen ved NTNU som leder det ambisiøse prosjektet som har som mål å oversette antikkens viktigste litteratur til norsk. Verket skal omfatte opptil 150 bind, melder Dagbladet. Første bind, *Hesiod: Theogonien. Arbeid og dager. Skjoldet*, gjendiktes av Aslak Rostad, også tilknyttet NTNU. **UD**

Den andre siden av det skapende universitetet

Bachelorstudentene ved Kunstakademiet I Trondheim gjør seg klare til avgangsutstilling.

KUNST

TEKST: **Hilde Heggstad**
FOTO: **Marin Håskjold**

Et godt stykke unna Gløshaugen, nærmere bestemt i Innherredsveien rett ved Solsiden, holder NTNUs kunststudenter til. Avgangsklassen er i full gang med å forberede sin siste utstilling, der alle bachelorstudentene skal vise sitt arbeid. Det skjer den 30. april.

Av omkring 350 søkere kommer 20 inn på linja. Selv visste jeg ikke engang at de var en del av NTNU, men var ganske nysgjerrig på hva de hadde å vise fram etter tre år med graving i egen identitet og streving etter å finne sitt personlige uttrykk.

De slår meg som en ganske harmonisk og skjør gjeng, og det svermer ikke akkurat av robuste gløser i allvær-sjakk på denne arbeidsplassen. De ønsker meg hjertelig velkommen, og vi setter oss pent i ring og begynner å prate om skolen og arbeidsprosessen deres. Man skulle tro at kunsstuden-tenes arbeidsrutiner gikk ut på å ta ting litt som kreativiteten kom. Jeg ser i hvert fall for meg at kunstnere typisk våkner opp av et kreativt rykk midt på natten og bare må få uttrykt seg på et eller annet vis.

– Det krever hard jobbing og streng disiplin. Alle har sine egne arbeidsrutiner, forteller kunststudent Hanna Fauske.

De har ingen obligatoriske oppmøter, så de har frihet til å komme og gå som de vil. De forteller at mange av dem er B-mennesker, så de foretrekker å arbeide sent i døgnet. Men det blir fort nok prat om de som studenter. De er mest opptatt av å få folk til å komme på utstillinga deres.

Høyeste kunstnerutdanningen i Norge

Som student ved Kunstakademiet i Trondheim er du en av de få som får støtte av staten for å drive med kunst. Kunstnerne snakker om akademiet sitt med stolthet, og påpeker flere ganger at de studentene som har kommet inn er heldige. De beskriver det som om de har kommet gjennom nåløyet.

– Siden det er såpass vanskelig å få plass her, er jo vi som har kommet inn, ekstra hardtarbeidende, sier Fauske.

Noen av dem sier de har planlagt og ta master, men ikke alle. De har også et realistisk bilde av hvor hard kunstnerbransjen er. En felles bekymring er hvordan de skal få råd til staffeli og lignende dyrt utstyr når de ikke har statsstøtta i ryggen. De er forberedt på å ta deltidsjobber som ikke nødvendigvis har noe med kunst å gjøre. De må jo ha noe å leve av, samtidig som de kan fortsette å bruke dyrt utstyr og ha trua på en framtid der de kan leve av kunsten. De satser på å bygge seg oppover.

Abstrakte leirklumper

Det første uferdige verket jeg ser, er et par leirklumper pent plassert på noe gråpapir. Jeg tenker at nå må jeg konsentrere meg veldig for å få noe ut av dem. Kunstneren bak verket er Linda Jakobsson, og verket har hun kalt «State of Mind 2».

– Samfunnet er preget av mange forventninger og alle har et kollektivt ideal hengende over seg. Det er så mange følelser og tanker man har som ikke stemmer overens med dette idealet, sier Jakobssen.

Hun forteller at hvis disse følelsene hadde vært objekter, så hadde de sett ut som leirklumpene. Følelsen hun prøver å beskrive er angst, og hun sier at dette er en følelse hun jobber mye med. Tanken er at leirklumpene skal stige opp fra en større leirklump. Den

KUNSTSTUDENTER: Viser 30. april fram sin abstrakte avgangsutstilling.

største leirklumpen er forrige semesters oppgave, «State of Mind 1».

– Det er meningen at objek-tenes stiger opp på samme måte som uønskede tanker og følelser stiger opp fra overflaten hos menneskene, forklarer Jakobssen.

Etter å ha blitt fortalt dette ble leirklumpene en del mer interessante. De gikk fra å være tilfeldige klumper, til å bli store, ekle malplasserte svulster man ikke blir kvitt. Dette er passe abstrakt, så det er viktig å ta seg tid til å fordøye disse klumpene ordentlig.

Jente blør hønseegg

Det var ikke alle verkene som krevde like mye bakgrunnstoff som leirklumpene for å skape en reaksjon. Hanna Fauske jobber med å lage korte video-filmer til utstillingen.

– Jeg bruker mye humor og spiller på det absurde. Jeg plasserer ting i settinger de egentlig ikke hører hjemme, for å åpne sinnet, sier Fauske.

Med dette visste jeg ikke helt hva jeg skulle forvente, og prøvde igjen å konsentrere med veldig for å forstå

hildhegg@underdusken.no

KORTFILM: Eggeløsning av Hanna Fauske.

LEIRKLUMPER: State of Mind 2: beskriver angst.

Elin Haugland bruker trykk, fotografi og farger for å fange stemningen.

Av jord er de kommet, til jord blir de ikke

Duppedittene våre får kortere levetid, og blir vanskeligere å reparere. Det skaper mye elektronisk avfall. Hvorfor har det blitt slik?

TEKST OG ILLUSTRASJONSFOTO : IDA JØNSBERG

Nettsiden ifixit.com publiserer gratis reparasjonsguider. Kommunikasjonssjef Miroslav Djuric for nettstedet konstaterer at det i dagens marked er normalt med varer som har en begrenset varighet. Han er ikke av oppfatningen at produsentene gjør det med overlegg.

– Vi tror ikke de fleste selskapene med vilje lager produkter som er dårlige, men det kan være et strategisk grep å lage ting som har kort levetid. Hva ville skjedd om eksempelvis Samsung begynte å lage telefoner som varte i ti, kanskje femten år? De ville kanskje solgt dem til en høyere pris, men langt færre ville også blitt kjøpt, sier han.

Han påpeker at en produktkvalitet som sikrer at kundene kommer tilbake jevnlig for å kjøpe nytt, er et stort miljøproblem.

– Uavhengig av om planlagt levetid er en god forretningsstrategi eller ei, bidrar det til utfordringen med EE-avfall (elektrisk og elektronisk søppel, red. anm.) som er skadelig for de som utsettes for det og miljøet, sier han.

Deler holder ikke mål

Ved firmaet Iphonerep i Trondheim skifter de deler på smarttelefoner og annen småelektronikk. Reparatørene deres må stadig holde seg oppdatert på hvordan de skal fikse den nyeste teknologien.

– For hver nye modell som kommer ut, blir det litt mer tungvint å reparere, men man blir vant til det, sier daglig leder Baard Lindvaag ved Iphonerep.

Han viser til at den opprinnelige garantien opphører så fort en reparatør har åpnet elektronikken,

men at de har en egen garanti på den utførte reparasjonen.

– Enkelte produsenter krever at kun sertifisert personell skal kunne utføre reparasjoner. Problemet er bare at disse ikke finnes. Det som må repareres sendes eksempelvis til et firma i Oslo som undersøker om en skade er selvpåført eller er en garantisak. Har kunden garantien på sin side, får vedkommende en tilsvarende telefon. Den ødelagte sendes til Kina i en container, sier han.

Han påpeker at selv om det til stadighet kommer nye mobiltelefoner på markedet, så er det ikke alltid at de er bedre.

– Noen modeller har deler som rett og slett ikke holder. Det reklameres for sterkere skjermglass, men det er ikke alltid det er tilfellet. Ta for eksempel en av de nyeste modellene til Samsung. Produsenten hevder at skjermen tåler mye, men de siste ukene har vi fått mellom ti og tjue forespørsler om reparasjon kun på denne ene modellen, sier han.

Samsungs kommunikasjonsavdeling sier på sin side: «Samsung kan ikke uttale seg om enkelttilfeller, men alle produkter, inklusive GS4 Active, som leveres til Samsung Services undersøkes individuelt for å fastslå hvordan skaden har oppstått».

– Følger klesbransjens utskiftningstakt

Førsteamanuensis Jon Raundalen ved Institutt for kunst- og medievitenskap ved NTNU mener at vi er har blitt avhengige av de nye medieteknologiene, og ikke tenker på de materielle sidene ved dem.

– Vi har blitt så avhengige, og det kan være knyttet

til sosiale medier og bruken vår. Vi skal være tilgjengelige hele tiden, og det er en utvikling som har gjort at det er bortimot umulig å stoppe opp. Du kan ikke be folk om å slutte å lese avisen på Ipaden eller bruke epost, sier han.

Vi har vendt oss til at medieteknologien ikke varer. – Det har skjedd en utvikling hvor elektronikken har blitt stadig mindre, og hvor enkelte produsenter har introdusert klesbransjens motebaserte utskiftningstakt. Det har kjørt oss inn i en rundgang hvor vi har blitt vant til at teknodingsene våre har en svært kort varighet, sier han.

Han påpeker at årsaken til at det har blitt slik er sammensatt.

– Det har alltid kommet nye teknologier på markedet, men det nye er at utskiftningstempoet har økt ekstremt de siste årene. Ikke bare er en telefon ugjenkjennelig fra hva den var for 25 år siden, men nå skifter gjennomsnittsnordmannen ut telefonen hver eneste år, sier han.

Reparasjon som alternativ

Nettstedet ifixit.com har base i California i USA. Siden er et globalt fellesskap hvor målet er å formidle gratis instruksjoner for hvordan man reparerer ulike elektronikk.

– Det plaget oss at de fleste produktene manglet reparasjonsinstruksjoner. Vi mener det skal være enkelt for folk å lære hvordan de fikser ting. Så vi laget noen veiledninger så fort vi fikk sjansen, og publiserte dem på nettet. Instruksjonene lot folk reparere datamaskiner som de ikke hadde vært i stand til

å fikse selv, sier de.

Soules og Wiens mener det er mange fordeler ved å reparere selv.

– Man sparer penger, redder Macen fra å havne på søppeldynga, og man har gjort det helt selv, sier de. Kommunikasjonssjef Djuric kan vise til at arbeidet deres utgjør en forskjell.

– Millioner av folk fikser sine dingser ved hjelp av våre guider hver måned. Det er fine tall, men det er imidlertid syv milliarder mennesker i verden, og over to milliarder telefoner ble produsert kun i fjor. Vi har en innvirkning, men ikke nok, så vi vil fortsette å arbeide inntil all elektronikk kommer med en reparasjonsmanual, og reservedeler blir lett tilgjengelige, sier han.

Åpnet forretning i Trondheim

Daglig leder Lindvaag ved Iphonerep mener at selv om mange velger å få reparert teknologien, er man avhengig av at folk anskaffer seg nytt.

– Man vil alltid ha en andel innovatører som alltid skal ha de nyeste telefonene uansett hvor mye reparasjon vi kan tilby. Slik vil det også være i et marked, sier han.

Han er mer skeptisk til at folk selv skal reparere tingene sine, men kan vise til at interessen for å fikse smarttelefoner har økt her til lands.

– Telefonene har blitt stadig dyrere, og vi ser at flere kommer innom for å reparere den gamle telefonen framfor å kjøpe en ny. I tillegg er det gunstig for miljøet, sier han.

Siden oppstarten i Trondheim for fire år siden, har de åpnet forretninger i både Oslo, Sarpsborg og Lillestrøm. Resultatet deres fra 2013 viser at mye elektronikk, som potensielt sett kunne havnet i søpla, ble fikset.

– I fjor reparerte vi rundt 4 000 enheter, sier han.

Blir et nytt fagfelt

Ved Institutt for kunst- og medievitenskap på NTNU har Raundalen og hans kollega Nina Lager Vestberg begynt å legge grunnlaget for et nytt felt innen medievitenskapen, medieøkologi. Her fokuseres det på de materielt miljømessige konsekvensene ved mediene.

– Det har ikke blitt et eget felt innen medievitenskapen ennå, og folk sitter på hver sin tue og jobber med det, men vi legger til rette for at det skal bli et fagfelt ved å trekke folk og interesser sammen, sier han. Arbeidet har resultert i en bok, og på nasjonalt plan har feltet blitt mer sentralt.

– I løpet av høsten kommer vi ut med en bok hvor vi har samlet bidrag fra flere som jobber med disse temaene. Og medieforskerkonferansen i oktober kommer til å ha medieøkologi som et sentralt tema, sier han.

Må ha et alternativ

Raundalen mener vi har få valgmuligheter.

– Hvis det produseres telefoner og datamaskiner som lett kan repareres og varer lengre, så har forbrukeren et valg. Det må være en infrastruktur som muliggjør det, men det er enorme markedskrefter som kjemper imot, sier han.

Han påpeker at vi alle til syvende og sist er avhengige av teknologien.

– Jeg står midt oppi dette med en hevet pekefinger. Men samtidig må jeg, som alle andre, ha en mobiltelefon. Hadde jeg hatt et valg, ville jeg gått for en som var mer miljøvennlig. Og kunne jeg lagt noen tusenlapper ekstra i potten for å kjøpe mer bærekraftig teknologi, skulle jeg gjerne gjort det, sier han. **UD**

idajons@underdusken.no

UTFORDRER SYNET PÅ PERFEKSJON: Perfect(im)perfections gir innblikk i at alle kan danse, uansett fysiske hindringer.

Herlig annerledes

– DANSIT – MULTIPLIÉ DANSEFESTIVAL – 2.-6.APRIL –
TEKST: HANNAH CHRISTIN LERFALDET FOTO: HÅVARD KARLSEN

Om du danser selv eller trives best med å se andre danse, skaper dans engasjement blant de fleste - ikke minst oss studenter. Det handler om å formidle et budskap, enten du har kjærlighetssorg, er fyllesyk eller har lyst til å tilbringe nattens timer i en annens seng. Det er mange som føler de ikke kan danse, enten fordi de ikke synes de har fysikken til det, eller fordi de ikke føler seg flinke nok. Ingen danser likt, nettopp fordi vi alle er like i å være ulike. Men alle kan danse, og Multiplié Dansefestival viser nettopp dette.

Plié, et av de mest brukte begrepene i dansens verden, betyr «å bøye». Og nettopp dette ønsket denne festivalen å gjøre: å bøye grensen som definerer hva dansekunsten er. Festivalen bestod av hele 29 arrangementer, alle ulike tilnærminger til dansen. Workshops, festivalbar, forelesninger og kunstnersamtaler rundt festivalens tema bygde opp stemningen og engasjementet rundt danseforestillingerne.

I festivalprogrammet står det at de

i år «setter fokus på hvordan kultur, historie, samtid og samfunn gjenspeiles i kropp og bevegelse». Med *Blackout!* ønsket Mute Company å rette oppmerksomheten mot narkotika og konsekvensene av avhengighet, mens forestillingen *Joggåhallen* formidlet hvordan kroppen speiles i vår egen kultur og historie. Med andre ord et godt, variert program med

Multiplié klarte å tøyte og bøye ideer om hva dans kan være og hvem som kan utføre den vakre kunstformen.

en annerledes tilnærming til dansen.

Alle kan som sagt danse, og dette ble godt vist gjennom *Perfect(im)perfections - stories untold*, en sårbar og humoristisk danseopptreden, koreografert av Philip Channels med kunstnerne Trond Wiger og Arnfinn Killingtveit.

20 utøvere fra tre generasjoner, med og

uten funksjonshemming, formidlet sine historier. Ikke alt ble forklart, men det var ikke vanskelig å skjønne at dette var mennesker med utfordringer - lang tilbake i tid eller den dag i dag.

Forestillingen varierte mellom alt fra at en person stod alene med spotlight på seg, til at noen danset og sang, eller at alle danset. Det var sjarmende å se mennesker med og uten funksjonshemminger danse samkjørt, men samtidig på hver sin helt unike måte. En blind dame som snakket, profesjonelle dansere, dansere i rullestol og rapartist Trond Wigers stemme i høytalerne. Alt forteller noe om variasjonen og kontrastene under forestillingen. *Perfect(im)perfections* var herlig annerledes, rørende og sjarmerende. Den satt virkelig i gang tanker om hva dansekunsten kan være, og jeg skulle gjerne sett den igjen. Som omtalen i festivalprogrammet tilsier: Den utfordrer og spiller våre egne oppfatninger av perfektjon.

En alternativ forestilling i

festivalprogrammet var *No Title*, framført av dansekunstner Mette Edvardsen på Avant Garden. En 40 minutter lang, engelsk monolog i et svart rom er ikke det jeg definerer som dans, men så handlet denne festivalen nettopp om å tøyte ideer om hva det kan være. Ved å leke med språket, ønsket Edvardsen å skape nye virkeligheter gjennom å snakke om det som ikke er, og hun snakket med øynene lukket hele tiden. Det hadde et tydelig preg av samtidskunst, dermed var stykket også vanskeligere å forstå. Likevel skal hun ha for at hun fikk publikum til å le, for noe av det hun sa var morsomt. Men *No Title* var nokså uforståelig for en vanlig student.

Med all dansen vi opplever rundt oss, være det de typiske sjangrene hiphop og moderne eller bare dagens kleine og våryre dans på Bodegaen, var Multiplié et deilig avbrekk. Festivalen presenterte periferien og et innblikk i hvem som kan utføre dansekunst. Det kan nemlig alle.

ud@underdusken.no

Vakkert animasjonsdrama

VINDEN STIGER
Regi Hayao Miyazaki

FILM

TEKST: LINN EVJEMO FOTO: ARTHOUSE

Regissør Hayao Miyazaki og det japanske animasjonsfilmselskapet Studio Ghibli har flere ganger bevist at et er mulig å lage tegnefilm som er like underholdende for de voksne som for de aller yngste. I filmer som *Min nabo Totoro* og *Chihiro og heksene* undervurderer de ikke barna, og gir oss filmer med mer dybde og rom for tolkning enn den jevne Disney-film. Denne gangen har de laget en film bare for det eldste publikummet.

Vinden stiger er løst basert på livet til flyingeniøren Jiro Horikoshi, som var sjef for utviklingen av japanske krigsfly under andre verdenskrig. I barndommen må han gi slipp på drømmen om å bli pilot fordi han er nærsynt, og bestemmer seg istedet for å bli flyingeniør. Han er tydelig begavet og hardtarbeidende i studietiden, og er i ferd med å realisere drømmen sin. Samtidig er det uro i verden: Japan er

i økonomisk krise og en ny verdenskrig er i emning.

Ingeniørene i filmen vil helst bare lage vakre fly, men de vet at flyene med all sannsynlighet vil frakte flere bomber enn passasjerer. Sorg og tragedie visualiseres effektivt uten lange, tårevåte sekvenser, noe som kanskje kan være uvant for den vestlige seer. Av og til blir store omveltninger i livet til Horikoshi bagatellisert bort, men for å understreke at filmen ønsket å fortelle en historie som er større enn livet til hovedpersonen.

Selv om dette er en film for de voksne, gir Miyazaki oss heldigvis litt av det vi forventer av en Ghibli-film. Den har elementer som gjør den akkurat passe surrealistisk, selv om historien er dramatisk og virkelighetsnær. Filmen greier også å gi mange nok humoristiske avbrekk til at den

ikke blir for mørk, og de mer komiske karakterene er ikke overdrevne, bare akkurat sære nok til at vi trekker på smilebåndet. Animasjonen er nydelig, og med originalt lydspor og tale blir vi tatt med inn i den japanske kulturen.

Et viktig element som driver filmen videre, er den stemingsfulle musikken, og tidvis fraværet av den. Stemingen brytes ofte raskt opp, og i dramatiske scener er det idylliske temaet byttet ut med høye, skarpe lyder som gjør at man virkelig kjenner på ubehaget. Filmen er av og til mye skumlere enn noen vestlig tegnefilm jeg har sett, men så er dette heller ingen barnefilm.

Dette er enda en film i rekka av Studio Ghibli-filmer som man er nødt til å få med seg. Historien som fortelles er vakker, og temaene som problematiseres er svært samfunnsaktuelle. Dette er en film som viser hvilket potensial tegnefilmsjangeren har, bare man tør å bryte med sjangerforventningene. Det er ikke min Ghibli-favoritt, men det sier

ud@underdusken.no

Filmen er av og til mye skumlere enn noen vestlig tegnefilm jeg har sett, men så er jo dette heller ingen barnefilm.

Beatlemania bak fasaden

PATTIE BOYD - GEORGE, ERIC & ME
Rockheim - vises til 31.8

UTSTILLING

TEKST: VERA KVISGAARD PRESSEFOTO: ROCKHEIM

I utstillingen *George, Eric & Me – a personal collection* har Rockheim hentet bilder fra Pattie Boyds private samling. De gir et innblikk i livet med George Harrison og Eric Clapton, som begge har vært Boyds ektemenn. Foruten Boyds fotografier består samlingen av Vogue-forsider fra hennes modellkarriere, noen ville kjolekolleksjoner fra 70-tallet, kjendisbrev og stjernegitarer.

Med Beatles «Something» på høytaleren, forsøker jeg å legge ut på en tidsreise tilbake til populærmusikkens fremste tiår. Den tidskronologiske oppstillingen lar publikum følge Boyds historie gjennom fotografier. Noen av bildene presenteres med en kort historie, som gir mulighet for å knytte et slags bekjentskap med fotografen. Blant annet forteller Boyd at hun kjøpte sitt første kamera midt på 60-tallet, og lærte å bruke det av anerkjente motefotografer.

I de svarte, minimalistiske museumslokalene, kommer selvportetter av 60-tallets velkjente pop-ikon til sin rett. Bildene fra tiden etter at Boyd giftet seg med George Harrison i 1966, skildrer et forhold med rosebusker, solnedganger og romantikk, samtidig som annerledesheten og avstanden til den vanlige verden kommer tydelig til syne. Bildene portretterer også livet med the Beatles og Beatlemania bak fasaden - på turneer, i studio og private sammenkomster. Disse bildene er levende, sjeldent planlagte og oppleves veldig ærlige og ekte. Trekantdramaet mellom bestevennene George og Eric på starten av 70-tallet vies ingen ord, men bildene forteller historien gjennom et plutselig skifte i hovedperson. Særlig de avsluttende bildene liker jeg, hvor alderdommen bringer stjernene tilbake til den virkelige verden, og ut av rampelyset.

Likevel lykkes ikke tidsreisen. Jeg savner følelsen av nærhet, særlig til

Boyds egen historie. Deler av utstillingen blir nokså upersonlig. Den forsøker å fortelle en historie om et liv med pop-heltene bak fasaden, men klarer det bare delvis. Med en barndom hvor drømmene handlet om å oppleve Beatlemania, slår det meg at min forutinntatte skepsis kan grunne i sjalusi overfor Boyd og den uvirkelige virkeligheten hun portretterer. For noe med hvordan bildene beskriver The Beatles fra en ukjent side, fascinerer meg hele

veien. «Something in the way she knows» skriver Harrison og dedikerer ordene til Pattie Boyd. Det samme gjør jeg, uten å være hodestups forelsket.

ud@underdusken.no

Bildene hvor alderdommen bringer stjernene tilbake til den virkelige verden, og ut av rampelyset, er de beste.

Irie Radio

Hver fredag 17.00 er det tid for Irie Radio - en time live-mix med dancehall reggae, remixer, exclusives, lazers, hostet av DJ Dalton Fury (Lambsbread Sound) & T-Jazz (Helgeland 8-bit Squad).

- » Hva heter den norske reggae-artisten som bare vil «Snakke Litt med deg»?
- » Hvilken øy i Karibiq kommer reggae-musikken fra?
- » Hva heter sjangeren som kom som en følge av ska-musikken på slutten av 60-tallet?
- » Hva heter dancehall-artisten som nylig ble dømt til livstid i fengsel?
- » Hvilken fremadstormende reggae-artist er for tiden er aktuell med ep-en "Dread & Terrible"?
- » I 1985 kom en sang på en rytme som forandret dancehall-musikken for alltid. Hva heter sangen? Og hva heter den nylig avdøde sangeren?

- » Hva består majones av?
- » Hvilket bryggeri kjøpte seg inn i Nøgne Ø iløpet av 2013?
- » Hva består den svært eksklusive retten foie gras av?
- » Hva er det engelske navnet på multer?
- » Hvilket post-rock band skrev og framførte soundtracket til den franske spenningserien *Les Revenants (The Returned)*?
- » Hva består retten Devils on Horseback typisk av?

PostKåkk

PostKåkk er programmet for deg som liker rolige og kulinariske søndager. Vi spiller for det meste post-rock og annen rolig musikk mens vi snakker mat. PostKåkk sendes live-on-web, søndager fra 15.00 til 16.00

Feber

Feber er Radio Revolts hiphop-program og spiller rykende fersk rapmusikk hver fredag mellom 18.00 og 20.00.

- » Hvilken gruppe vant P3-prisen under P3s første prisutdeling P3 gull i fjor høst?
- » En stor, rødhåret og skjeggete rapper med bakgrunn som gourmet-kokk skal spille under årets Pstereo-festival. Hva heter han?
- » Hvem er Lil Waynes adoptivfar?
- » Hvilken norsk by har tidligere vært fast arrangør av den årlige hiphop-festivalen 2xH?
- » Hvor mange kopier solgte Kanye Wests *Yeezus* i løpet av den første uka?
- » Hvor mange spor var det på Yoguttenes miksetape "*Velid\$Jeldent 4: Et Nytt Håp*"?

- » Selskapet bak virtuell virkelighetsbrillene Oculus Rift ble nylig kjøp opp for to millarder dollar. Av hvem?
- » Hva heter den lille kompisen til Donkey Kong som har rød caps?
- » Hva var kodenavnene til Xbox One og PlayStation 4?
- » Snake fra *Metal Gear* fikk nylig stemmen tilhørende hvilken Hollywood-stjerne?
- » Hva heter hovedkarakteren i *Wolfenstein*-serien?
- » Hvor mange utvidelse- og stæsjpakker finnes det til de tre Sims-spillene på pc?

Ctrl+Alt+Delete

Ctrl+Alt+Delete er Radio Revolts spillmagasin som gir deg spillnytt, -anmeldelser og -musikk hver onsdag klokken 17.00.

MUSIKK

TOPP 4 GJENUTGIVELSER

TEKST: Aksel Schreiner Brakestad

Mannen i svart er tilbake

Side 50

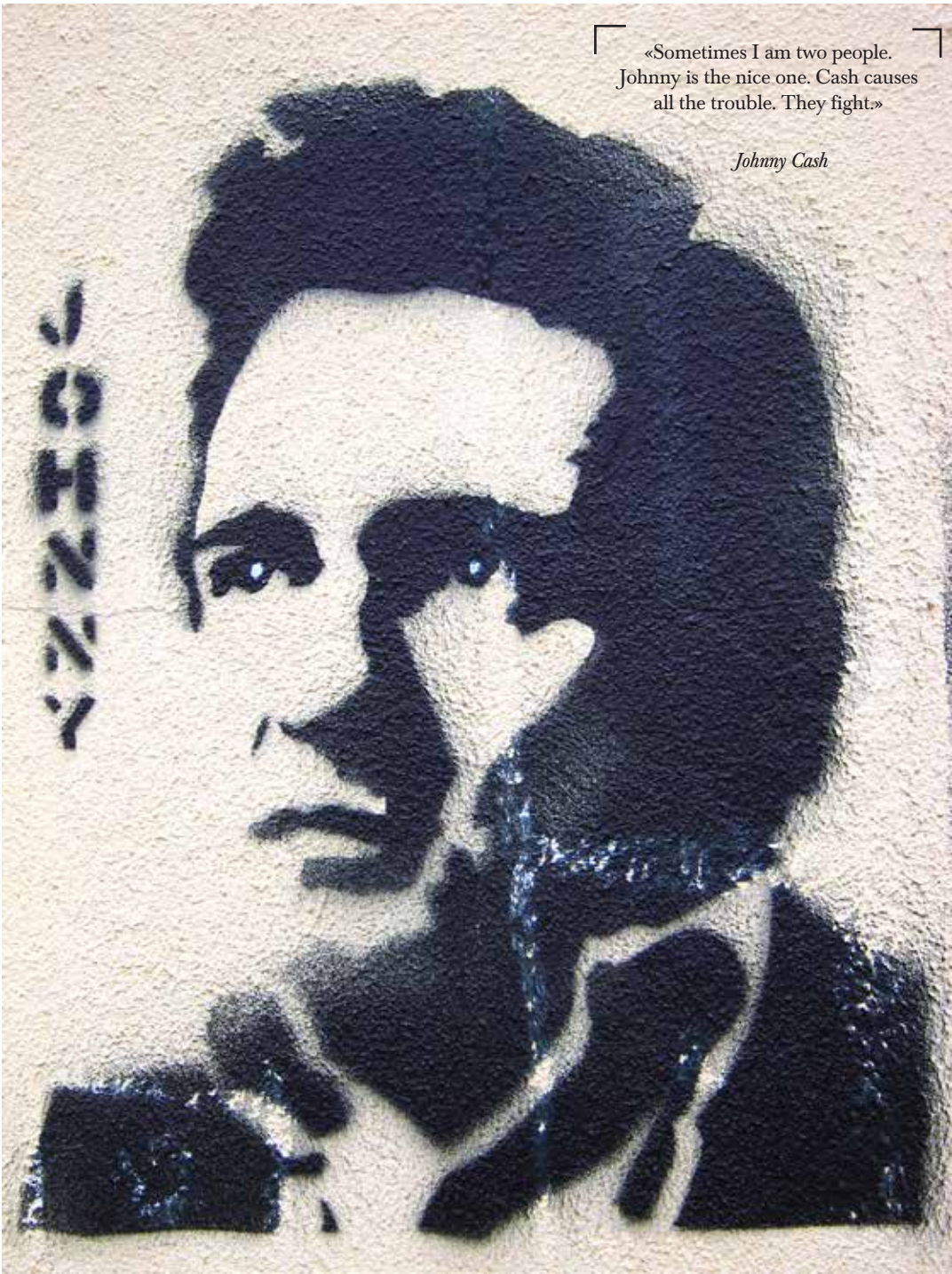

FOTO: York Berlin/ flickr.com / CC BY 2.0

Om den mest barmhjertige av alle platesamlere skulle kåres, så tenner jeg et lys for de som dag ut og dag inn graver i musikkhistoriens figurative og bokstavelige kasser, i det øyemed å kunne gjenutgi tapte skatter. Denne listen er et lite innblikk i deres verden.

Robbie Basho - *Visions Of The Country*
Visions Of The country er en gjennomført kjærlighetserklæring til det rurale USA. Basho var en del av miljøet rundt John Faheys plateselskap Takoma i California. Fahey kalte musikken for «American Primitivism». Platen har en bemerkelsesverdig variasjon, til å bestå av kun gitar, piano, fele og en skingrende stemme. *Visions Of The Country* ble gjenutgitt i fjor på Gnome Life Records og er slående vakker i sin nakne ærlighet. Essensiell utgivelse.

William Onyeabor - *Who is William Onyeabor?*
William Onyeabor er en nigeriansk funk-musiker. Ingen er helt sikre på hva Onyeabor driver med om dagen, og utover platene han har gitt ut, vet vi ikke mye om det han gjorde før heller. Ryktene sier at han studerte cinematografi i Sovjetunionen før han dro hjem til Nigeria og startet et plateselskap for funk. Musikken som selskapet Luaka Bop har samlet på denne plata er minimalistisk og omtrent slik det ville hørt ut om du kryssset en avslappet Fela Kuti med Kraftwerk – dansbart i aller høyeste grad.

Webster Lewis Live in Norway - *Club 7 Live Tapes*
Klubb 7 var på søttitallet Oslos kuleste bar og scene. I 1971 besøkte Webster Lewis åstedet. Mannen er mest kjent for sine discohits fra sent søttital, men denne plata er hans eneste jazz-utgivelse. Plata høres ut som lyden av sene sommernetter danset bort i fordums år.

Wendy Rene - *After Laughter Comes Tears: Complete Stax & Volt Singles + Rarities 1964-1965*
Flott dame og kriminelt underkjent. Denne samlingen fra Light in The Attic Records tar kun for seg to år av karrieren og er stappet med hits. Opprinnelig utgitt på Stax og Volt i 1964/1965. Samlingen er essensiell for alle med sans for gammel r&b.

Ctrl+Alt+Delete: Facebook • Diddy Kong • Durango (Xbox One) og Orbis (PS4) • Kiefer Sutherland • William "B.J." Blazkowicz • 45 (26 utvidelser, 19 stæsj)

Feber: Karpe Diem • Action Bronson • Birdman • Trondheim • 327.000 • 57

PostKåkk: Eggeplommer, olje og eddik/stiron • Hansa • Gåselever • Cloudberries • Mogwal • Tørket frukt (dabler), Bacon og Chutney

Irie Radio: Admiral P • Jamaica • Rocksteady • Vybz Kartel • Chronixx • Under Mi Sleng Teng med Wayne Smith

Mannen i svart er tilbake

Elleve år etter hans død, gjør Johnny Cash comeback med et album som forsvant på 80-tallet.

FOTO: Heinrich Klaffs/ flickr.com / CC BY 2.0

► COUNTRY

TEKST: Fredrik Pande

Gjenutgivelser har blitt viktige i et døende platemarked. For de store plateselskapene gjelder det å skvise ut det siste av de store navnene. Selv om resultatet ofte er overprisede og kyniske utgivelser, som får kunden til å å betale hundrelapper for usette bilder, konsertbillett-replikaer og annet fjas, finnes det eksempler på det motsatte. Columbias offisielle «Bootleg»-serier med Bob Dylan og Miles Davis har gitt interessante innblikk i deres mindre kjente perioder, og valuta for pengene for dem som allerede er godt kjent i katalogen fra før av.

Denne gangen er det Johnny Cash' tur. Et helt album, innspilt og lagt på hylla på åttitallet, ble funnet av sønnen John Carter Cash i 2012, og blir

nå utgitt gjennom Legacy Recordings. Johnny Cash er et stort navn for dem som fortsatt eier cd-spillere, samtidig som American-serien har brakt ham inn i det nye årtuset og gjort ham aktuell for en ny og yngre lytterskare. Med andre ord er det utvilsomt interesse for hittil ukjent musikk fra «The Man in Black».

Det er likevel ikke til å komme bort fra at musikken ikke helt lever opp til forventningene. Albumet gir et innblikk i en svært forvirrende periode i Cashes langstrakte karriere, og er sikkert interessant nok for dem som allerede har hørt mye av artisten. For oss andre er det ikke stedet å starte hvis man skal lytte til Johnny Cash. Albumet er tvers i gjennom på det jevne, men er ikke i nærheten av Cashes beste materiale. Det er fornøylig å lytte til, med gode opptre-dener fra både June Carter Cash og

Waylon Jennings, men mangelen på låter skrevet av mannen selv (kun to) trekker ned. Når det er sagt, så skylder ikke Johnny Cash oss noe som helst, og den opprinnelige katalogen vil gi deg timesvis med pur lytterglede. Mer kan man vel strengt tatt ikke be om.

Samtidig som *Out Among The Stars* absolutt kan være interessant for den mest ihuga fansen, er det noe med forventningene som skapes rundt slike utgivelser. De ukjente låtene, den glemte perioden, skaper ofte en illusjon om at dette er nødvendig og viktig materiale. Ofte er det en grunn til at ting ble lagt på hylla. Det gjelder å holde tunga rett i munnen når man vurderer å kjøpe denne typen utgivelser, og ikke falle for plateselskapenes desperate forsøk på å få deg til å betale hundrelapper for unødvendigheter.

fredpand@underdusken.no

FAKTA OM

JOHNNY CASH

- Født John R. Cash 26. februar 1932 i Kingsland i delstaten Arkansas.

- Amerikansk sanger, låtskriver og forfatter, ansett som en av de mest innflytelsesrike amerikanske musikerne i det 20. århundre.

- Giftet seg i 1968 med musiker Jane Carter, to år senere fikk de sønnen John Carter Cash.

- Ga ut 96 album i løpet av hans lange karriere fra 1954 til 2003.

Litt for lang vits

EN LANG KONSERT, FYLT MED BÅDE HUMOR OG ALVOR. I BESTE TØNES-STIL

03.03.14 TEKST: ØYSTEIN FANDREM FOTO: MARIN HÅSKJOLD

Café Løkka er et utested du ikke akkurat kommer over ved et uhell. Gjemt i en bakgate på Solsiden tilbyr den en koselig atmosfære, og en intim konsertstemning – et godt valg for en artist som Tønes.

Enkelte artister lar vente på seg før de entrer scenen. Ikke Tønes. Rett etter ni satte han i gang med «Seminarblues». Det var stinn brakke, og publikum viste artisten all den respekt han fortjener. Låta er sterkt bluesinspirert, men teksten er så enkel at hele opptredenen ble ganske humoristisk. Så og med samtalene han førte med publikum. Alt sammen presentert på en dialekt som krever den ytterste konsentrasjon av alle som ikke bor en halvtimes kjøretur fra Sokndal.

Lokale helter

Tønes har holdt på siden midten av nittitallet, men det var først i 2012 han vant spellemannpris for *Sån av Salve*. Han er en artist som skriver om de nære tingene i livet. Han synger om fluer på en sommerdag og yatzi med familien. Alt dette ble på torsdagens konsert utført med en svært alvorlig mine, noe som gjorde hele framførelsen utrolig komisk.

Med seg på scenen hadde han en lokal helt fra Sandnes. Erlend Aasland er en multiinstrumentalist som har medvirket i mange lokale prosjekter i Rogaland. I 2005 arrangerte han for eksempel partituret til en ABBA-konsert med Sandved Skolekorps. Under torsdagens konsert var det mandolin og banjo han bidro med.

Humor og alvor

Det var ikke bare humoristiske sanger publikum ble servert. Tønes var flink til å kombinere de banale låtene, om brillefuttal og koking av mat, med dypere sanger. «Lyset» viser bredden i låtskrivinga hans. Låten som vanligvis kompes av et piano, led ikke selv om den ble framført på gitar og mandolin. Innskuddene av de litt dypere låtene passet til den avslappede stemningen på konserten.

Artisten disket videre opp med både eget og lånt materiale. Cover av både Vamp og Simon & Garfunkel ble det tid til. Tønes sin versjon av «Scarborough Fair» ble godt balansert, med kombinasjonen av Tønes' tenor og medhjelperen Erlend Aaslands basstemme. At «Scarborough Fair» ble til «Helgeland», var det ingen som tenkte mye over.

På tide å legge seg, Tønes?

Tønes har en imponerende samling låter. Ikke så rart, kanskje, siden han har holdt på så lenge. Coverene var likevel nødvendige for å fylle den to timer lange konserten. Artisten likte seg og ville ganske tydelig ikke gå. Publikum ropte ut låtnavn og Tønes spilte låtene. Man var nesten takknemlig da han endelig ga seg. Konserten var fylt med gullkorn og god stemning, men ble for lang. Etter én time og ett kvarter begynte konsentrasjonen uheldigvis å svikte, og fokuset flyttet i retning snapchats og tindermatcher.

Tønes er helt klart en entertainer, men han burde la være å tøye strikken så langt. Som student, og

middels stor fan av Tønes, blir to timer med konsert, og 72 kroner for en pils, litt for mye. Kommer han til Knaus eller Klubben kan jeg gjerne se ham igjen, så lenge han klarer å kutte ned konserten til 90 minutter.

ud@underdusken.no

ANMELDELSER

Denne uken har vi anmeldt nytt materiale fra rapperne i Yoguttene, albumet til et tidligere Red Hot Chili Peppers medlem og indie-rockens favoritt-tøysekopp.

MAC DEMARCO - SALAD DAYS

TEKST: VILDE BOBERG SVINENG
FOTO: CAPTURED TRACKS

Mac DeMarco synger om hans følelser om det å bli voksen. Albumet er hans mest seriøse til nå.

Han både høres ut og fremstår som en sløvsekk, men Mac DeMarco er alt annet enn likegyldig og slapp. I 2012 ga han ut ep-en *Rock and Roll Night Club*, i tillegg til hans første album, 2. Siden da har han turnert verden over, og spilt inn etterlengtede *Salad Days*. Det er noe med denne tøysete, 23 år gamle kanadieren som fascinerer fans og musikkbransjen. DeMarco beskriver selv musikken sin som «jizz jazz». Andre kategoriserer den som skrangle-pop og surferock, som tidvis er psykodelisk og dyster, men samtidig humoristisk.

Så langt i år har vi kost oss med singlene «Passing Out Pieces», en låt som virkelig fanger DeMarcos skranglete stil, og «Brother», en overraskende melankolsk og drømmende låt fra artisten. Låten «Let My Baby Stay» handler om kjæresten Kiera, eller Kiki, som ikke har oppholdstillatelse i USA. «Far as I can tell she's happy, livin' with her Macky / So please don't take my love away» synger han. «Let Her Go» tar deg med til californiasolen og surferocken, og selv om låten er litt «glattere» enn vi er vant til, fungerer den bra med resten av plata.

Salad Days er mer modent enn 2, og det virker som vår favoritt-«goofball» har blitt roligere og mer reflektert etter et år på veien. Heldigvis har han ikke mistet guttesjarmen. Tittelsporet «Salad Days» er albumets mest komiske låt, selv med teksten: «As I'm getting older, chip up on my shoulder / Rolling through life, to roll over and die», men som hans egen person, er nok låten skrevet med en ironisk distanse. Albumets siste låt, «Jonny's Oddyssey», avsluttes uttalelsen «Thanks for joining me, see you again soon, bye bye». Ja, det håper vi da!

YOGUTTENE - ONG KLUBB GUD

TEKST: MARTIN HARALDSEN
FOTO: YGMG AS

Yoguttene har etablert seg som trofaste leverandører for rumperistende og humoristisk rap.

De fire bergenskarene gjemt bak aliasene HanDerre Linni, Jeny \$kavland, Idol Tone og Onge Anka har i løpet av det siste året fått særdeles mye oppmerksomhet. Guttene har tilnærmet seg det norske rapspillet på en helt ny måte, og har vært et sårt tiltrengt tilskudd til en scene som i altfor mange år har vært preget av selvhøytidelighet og stagnasjon. Med et heseblesende liveshow kunne Trondheim sist se dem rive ned Anneks-scenen under Leutenfest til voldsom jubel, og bare noen uker etterpå slapp guttene sin første ep for året: *Ong Klub Gud*.

Guttene kombinerer tung trap med en god porsjon humor, selvironi og surrealisme. Her finner vi en salig blanding av kjærlighetserklæringer til både dyr, damer, designerklær og tv-spill. Et evig fredsbudskap og klassiske referanser til både dop- og pengebruk. Tekstuniverset er mildt sagt absurd og tidvis banalt, men samtidig fengende og fengslende. For eksempel Jenys enkle, men komiske selvforherligelse på «\$i d \$ân»: «Eg pular alle, eg e best / Ong Gucci-gud med kuk som en hest». Eller refranget på klubb-hiten «Dol\$e Gabana»: «Når eg badar, på Kope Kebana / har eg sandalar fra Dolce Gabbana». Fram til nå har de eksklusivt jobbet med produsentene i Basmo Fam og Kvamkollektivet, men på *Ong Klub Gud* kroker de opp med en ung, fremadstormende dj fra deres egen hjemby. Utgivelsen inneholder seks spor produsert av Drippin.

Lydbildet er tungt og elektronisk, og guttene går for et uttrykk som hører hjemme på klubbene. Dette er musikk som får rumper til å riste og dansegulv til å skjelve. I et miljø preget av alvor og moderat hodenikk, tilfører Yoguttene et uttrykk som det kan danses til. Det trengte vi.

JOHN FRUSCIANTE - ENCLOSURE

TEKST: KARINA SOLHEIM
FOTO: RECORD COLLECTION

John Frusciantes album er noko slitande i lengda, men er verdt å sjekke ut likevel.

Enclosure er Frusciantes ellefte soloalbum, og det blir sluppe 8. april. Han er ein produktiv kar som i disse dagar dreiar innom prog-pop og elektronika. Særs annleis for dei som kjenner han best som tidlegare gitarist i Red Hot Chili Peppers, men dei dagar er over. Frusciante takka for seg etter dobbeldekkaren *Stadium Arcadium* som kom ut i 2006.

Plata er eit eksperimentierende verk som tek opp fleire trådar frå hans forrige album *PBX Funicular Intaglio Zone* frå 2012, men på denne er det hakket meir gal synth, og enkelte parti med rå elektrisk gitar. Ein kul kombinasjon. Diverre er det ikkje Frusciante sitt store gitartalent som spelar hovudrolla på plata. Det er derimot trommemaskina som gjer at ein får assosiasjonar til dubstep. Heldigvis får me servert lekre gitarsoloar på både «Stage» og «Cinch». Sistnemnde er ein langdryg, rein instrumental med gitarspel i erke-Frusciante stil. I «Sleep» kjem dubstepen og trommemaskina ekstra godt fram. Den går igjen som ein raud tråd gjennom heile plata.

Frusciante si litt såre stemme kjem verkeleg til sin rett i «Fanfare» som er platas høgdepunkt. Eit behageleg spor der tankane vandrar til Roxette eller anna 80-tals godteri. Det kan høyrast ut som ein rar kombinasjon, men Frusciante får det til å fungere på eit mesterleg vis.

I lengda kan låtene bli slitsame. Det er ikkje alltid rett anledning for psycho synthesizer, og ein må vere i det rette moduset for å nyte dei. Likevel er albumet verdt å lytte til. 44-åringen frå California veit framleis kva han driv med.

Kulturkalenderen

8.april - 22.april/ nedkuler uklart

TIRSDAG 8. APRIL

Norsk Fotofagsskole

Klokka 12.00: Studenter og lærere ved Norsk Fotofagsskole viser deg hva de har sysla med det siste året.

Samfundet

Klokka 19.00: Tirsdagsquiz. Hva har sild og studenter til felles? (Svar: gnisif dem resesinummoK).

Vår frue kirke

Klokka 20.00: *Grosse Messe* komponert av 1700-tallets største punker -Mozart.

vrikker og rister på lår, hofte og bryst.

Klokka 19.00: Radio Revolt spiller plater på Klubben. Garantert hygge med varme mennesker.

FREDAG 11. APRIL - TIRSDAG 22. APRIL

Påskeferie: Kom deg opp på fjellet med sol og appelsin. Men for din egen del, unngå å tenke på at grunnen til at du har ferie er at en snekkersønn ble naglet på et trekors ute i ørkenen, og vi feirer det ved å spise godteri fra et egg som en eller annen gang har ramlet ut av en kanin.

ONSDAG 23. APRIL

Ila Brainnstasjon

Klokka 19.30: Quiz for bedrevitere og alle andre vitere.

Samfundet

Klokka 18.00: Generalforsamling i Storsalen. Sett deg til rette og hør på hvordan Samfundet skal optimalisere, diskutere og illustrere regnskap. Og herrefred i himmelen gi meg krefter til å holde ut.

TORSDAG 24. APRIL

Byscenen

Klokka 21.30: Kråkesølv glimrer med sitt nærvær.

Høgskoleparken

Klokka 15.00: Nina og Stine inviterer til epleslang, men grunnet mangel på epler og frukt som vi kan stjele, har jentene heller laget en «Epleslang-mindfulness-session». Ta på livets frukter, barn. Plukk fra Yggdrasil. Hvis du leker med eplene mine, må jeg få kjenne på ananasen din.

Samfundet
Klokka 19.00: Radio Revolt spiller spillemand åh spillemand åh, spil for mig. Spille boogie woogie på din strengeleg. Spille, spille, spille som en spindetop. Når du først får begyndt kan du ikke hold op.

FREDAG 25.APRIL

Clarion Hotel and Congress

Klokka 20.00: Dara O'fjaskens-Briain har stand-up, og hvis du har billetter til det, fortjener du all form for ondskap i framtiden.

Dokkhuset

Klokka 21.00: Erlend Ropstad er det ikke mange som vet om, men på Dokkhuset får du muligheten til å endre på det.

Samfundet

Klokka 22.00: Holograms er et punkeband fra Sverige som spiller tre grep og synger sannheten.

Klokka 23.59: Siste åpningshelga på Samfundet er det Eline Thorp på Knaus. Kritikerrost dame fra Hamarøy avslutter året.

«Elektrosamfundet».

Klokka 23.00: Adrian Lux er party-svensken over alle partysvensker. Ikke glem lightsticksene.

Klokka 23.59: Bare 18 år gammel sjefer duoen Inuuro den siste delen av kvelden din.

SØNDAG 27. APRIL

Ila Brainnstasjon

Klokka 14.00: Søn. Ja. Dag. ZZ.

Samfundet

Klokka 19.00: David Lynch er kjent for *Mulholland Dr.* og *Twin Peaks*, mens *The Straight Story* er søskenbarnet som ikke får oppmerksomhet ved konfirmasjonen. The Straight Story handler om en gammel mann som kjører en traktor til sin

8.

ONSDAG 9. APRIL

Ila Brainnstasjon

Klokka 20.30: Valerious har spilt både her og der, og sannelig finner du dem ikke i Ila også.

Lademoen Kirke

Klokka 20.30: Studentersamfundets Symfoniorkester spiller *Scheherazade* av Nikolai Rimsky-Korsakov. Og hvis du ikke liker sånt, kan du lytte spent til om de klarer å uttale navnet riktig.

TORSDAG 10. APRIL

Dokkhuset

Klokka 19.00: «Unge musikere» er for det meste det tittelen tilsier - unge mennesker som spiller musikk.

Olavs Pub og Spiseri

Klokka 20.00: Stå opp, det er stand-up (hahahahahahahahahaha-hahahahahahahahahahahahaha-hahahahahahahahahahaha).

Samfundet

Klokka 19.00: Danseshow med NTNUI dans. Medstudentene dine

Maleri: Barbara Krafft

26.

LØRDAG 26. APRIL

Ila Brainnstasjon

Klokka 20.00: Blueskollektivet er studenter for studenter. Bandet danser som villmenn og synger som engler.

Samfundet
Klokka 12.00: Hvordan tar man selfies? Lær det og andre livsviktige ferdigheter på fotokurs.

Klokka 22.00: Rytmeklubben er elektronika med skinnvest, og bandet pryder Samfundet i fenomenet

bror for å redde det siste de har av søskenbåndet.

MANDAG 28. APRIL

Nova Kinosenter

Klokka 09.00: Kosmorama er kultur som bare det. Sju dager. Film. Fest. Og moro.

TIRSDAG 29. APRIL

Yuhuuuu. Årets siste Under Dusken til barn, voksne og rasket i mellom (du og dine studentvenner).

Arkivfoto: Anna Rossova

UTFORDRER RUS-HEGEMONIET:

Kurset
SAMFUNDETSTRET
ikke vil la deg se

Det var duket for øl, kalas og fjas sist lørdag. Et ekstra arrangement ble avlyst i siste liten. SpitLeaks kan nå endelig avsløre hva styret egentlig hadde planlagt.

I det som beskrives som «et jævla desperat forsøk på å nå ut til ungdommen» inviterte samfundetstyre til temamøte om alles favorittfluidum. Nye dokumenter avslører at møtet opprinnelig var mer ambisiøst, med et overordnet tema som feiret all slags ruskultur som får studenter til å forsake studiene og mor. Våre forbrukerjournalister har gjennomgått og gjennomført samtlige poster i rusløypa på ei gammel hytte utved Jonsvannet.

KETAMIN

Hestedopet (125 mg, nasalt) slår overraskende fort inn, og beina sovner nesten med en gang, samtidig som rommet føles mer og mer himmelaktig. Etter 20 minutter finner undertegnede seg ute av stand til å bry seg om å skrive notater grunnet en sval flyreise over den mektige Jotunheimen, så loggføringen overlates til barnevakten. Jeg savner deg, pappa. Takk for alt. Stiger ut av K-hullet med nesten null effekt etter 90 minutter.

MAKKA

Amfetamin (60 mg, nasalt) er et obligatoriske innslag i en travel tilværelse som skippertaksstudent,

Minneker, Oia Otengger

SPRØYTEKURS:

- Rør ut pepperet i vann.
- Vri stas (belte eller tau) rundt armen og stram til med tennene ved å vende hodet bakover i rundt 30 sekunder. Blodårene vil vise seg, men det anbefales å føre nåla skrått innover og trekke litt for å sjekke for blodrespons.
- Løsne på stasen ved å vende hodet framover, og skyt rolig inn godstasene, men husk at blodåra ikke skal være for stram.
- Legg på bomull med steriliseringsvæske og legg på trykk i noen få minutter.

MEKKE JOINT MED BIBELPAPIR

HARDKJØR: Utdrag av kursnotatene.

«Dette er det jævligste jeg har vært med på.»

spesielt gjennom Eksperter i Team. Redaksjonen var usikker på styrken, da denne ikke sto på posen den kom i. Starter med en gang å kile oppover fra magen. Etterhvert tok undertegnede til å gnage tenner. Merkbare forbedringer i energi og livsvilje, samt synkende appetitt. Skrev ferdig «Spitposten registrerer» og gjorde to øvinger.

Krasjer etter åtte og en halv time. Bli sittende og se på gamle RBK-kamper, fra den tiden de faktisk vant kamper.

UKEFØLELSEN

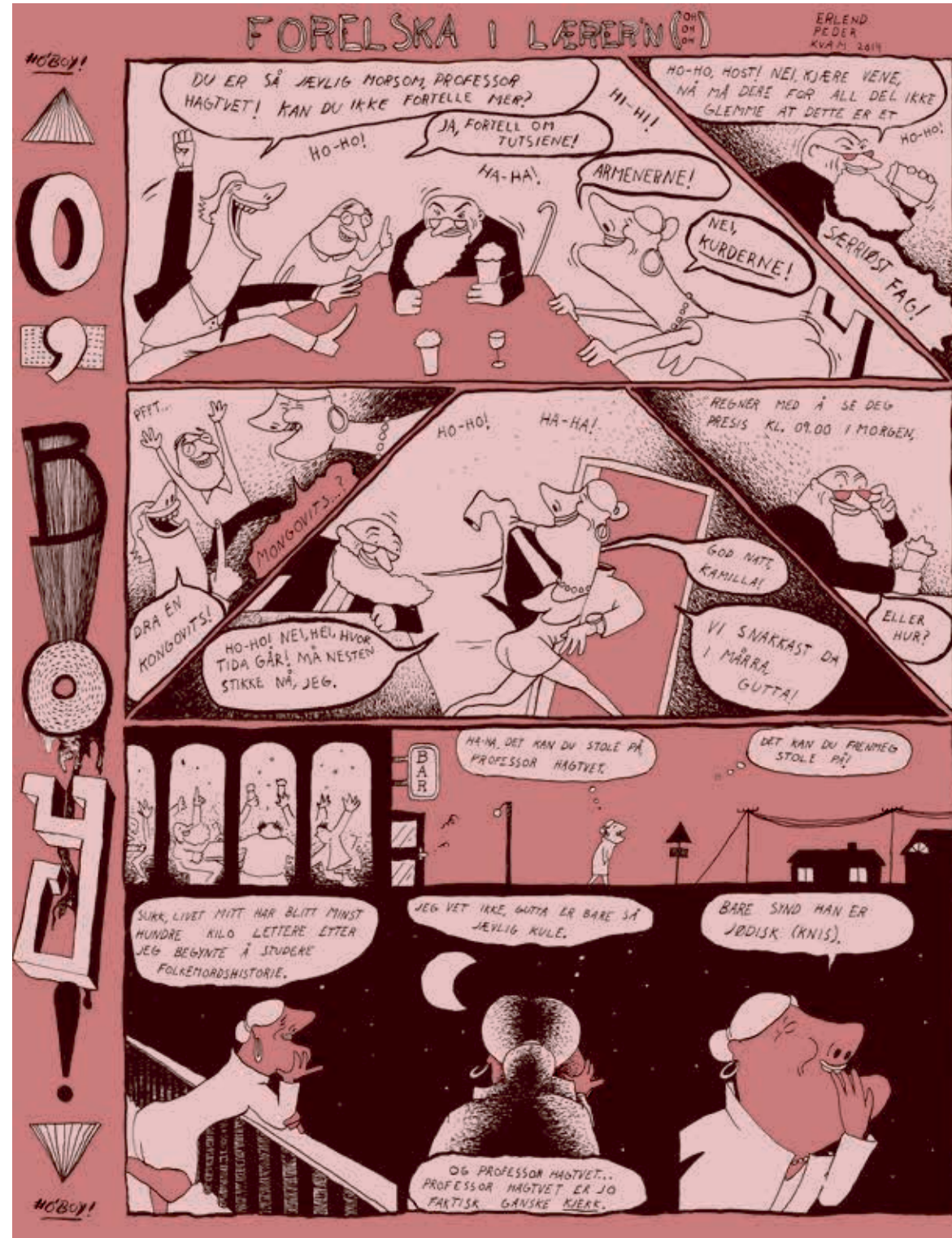
Rusløypas desidert mest utfordrende post. Signerer taushetserklæring og inntar fem brukerdoser av den såkalte UKEcocktailen, som i hovedsak består

av Mintu og tårene til FK. T+15 stiger kvalmen i kroppen grunnet et helt kvarter uten å si noe vart og hvor bra UKA er, så setter på Best Of Jørgen Espenes. Begynner å grine av hvor jævlig vakkert det er og «skriver #hashtag #før #hvert #ord #yolo @UKA, men finner fort roen etter å ha tørket tårene med oljepenger. Etter dette er hukommelsen noe mer mangelfull, men jeg våkner opp i en busk iført maling. En vedvarende, livshemmende virkning er trangten til å høre på The National og insistere på til alle jeg møter at det er et utrolig bra band med gode tekster og knallsolid komposisjon, selv om det egentlig er Nickelback for hipstere. Dette er det jævligste jeg har vært med på.

KAIZERS

Omper til jeg ddddddddddddddddddd
 ddddddddddddddddddddddddddd
 ddddddddddddddddddddddddddd
 ddddddddddddddddddddddd. SP

SLIK GJENKJENNER DU PØBLER

*Spitposten har fått tak i listen over hva politiet ser etter når de er ute og spaner etter de som forakter loven.
– Vi e itj rasista. Vi går ætter pakki...onnskyll, æ meine pakke, sier Spitpostens kilde i trondheimspolitiet.*

TEGN PÅ AT DU ER KRIMINELL

- **Småkriminallitet:** Mangel på D-vitamin eller hvite blodlegemer, gamle lepper, veldig penis, vendt mot øst, rettetang-resistent hår, vannmelon og kylling i bæreposten

- **Økonomisk kriminallitet:** Lang, krøket nese, gullpung rundt halsen, hypokonderi, manglende sportslig måloppnåelse, nobelpris, mangelfull penisinnkledning.

- **Sædelighet (sodomi):** Jakkemerker, hjulbeint gange, høye strømper, sorte filtbukser og studenterluer.
- **Organisert tigging:** messing på byen, dårlig kosthold, uren hud, brønnøysunddialekt, 94-ere i bagasjerommet, Stars and Stripes, hvite og blå gjengmerker.

... at skeptisk til hu kjempekorte med briller
Adecco-konkurransen
....men at lykke til
.....vi heier!
... at du kan plukke smårips hos KSG
... at du likevel bør passe deg for å få
meslinger
... at apropos ting som tok livet av millioner
av barn i hine hårde dage: Klubbstyret mistet
hodet sist helg
... at gode tider, gode tider
... at å nei
... at å fy faen i helvete, innså nettopp at det
var år 2014
... at har jo helt glemt å levere øvinger
... at RIP in piece, obsternasig jøde
... at lengste nyttårsfesten noensinne
... at jævlig fin hatt, tjommi
blubb
... at ryktene går om BH-funn hos husets
svartkledde
... at spørsmålet er hvor dama ble av
... at sperra inne i et bur og matet med tørrfø
... at skrudd fra hverandre og lagret unna til
annen dag?
... at ofret til Behemoth?
....eller skremt av de i gult og grønt og svart?
... at lycheburger?
... at snakker om ulidelige stykker kjøtt:
Samfundetstyret prøvde seg på aprilsnarr
... at vi trodde det var da de skulle klappes in
... at ikke første gang de bommer på datoer
... at hvor lenge til det nordnorske wildcard
snapper?
... at blir rabiatt, altså.
Men send gjerne bilder.
... at selv om vi nok vil trenge
forstørrelsesglass
... at ISFiT ikke vet forskjellen på en gruppe
ærlige folkemusikere og en skokk med alkoh
liserte tjuvradder og tiggere
--men at de gliser stort
... at heller død enn brød
... at heller blindt enn strindt
... at heller spit enn klst
... at heller forsøksdyr enn løk og styr
... at heller hetero enn mannskor
... at den nye redaktøren i reklamebilaget er
ginger, forresten
... at dragvolling er hun også
... at redaksjonell integritet, zuzu points.
... at three strikes, you're out. Noen må gå
... at det blir ikke hennes navnesøster
... at they see me rollin
Men at fuglan syng..
....og dæm syng falskt
..og dem plapre høyt
og kvirre virre vitt!

Åh blinkende mur

Den blinkende Mur, muren som hamrer sitt budskap inn på min netthinne. Påminnelsen på min udugelighet og talentløshet. Den håner meg, jeg kan ikke unnslippe – min følgesvenn og min verste fiende. Når vil du slutte å terge meg? Når vil du la meg være i fred?

Stop dine påminnelser. La meg lukke mine øyne med god samvittighet. La meg legge mitt hode av bly på puten av sjelefred og sinnsro. Slutt å minn meg på at jeg ikke duger og at mitt arbeid er forgjeves. Når vil du være mett? Åh Mur som bruker bokstaver som murstein, men som ei vokser. Kjære Mur, end min lidelse. Jeg orker ikke mer.

